

Orman ve Av

Yıl: 2011 / Kasım - Aralık / Sayı:6

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2011 | Kasım - Aralık | Sayı: 6 | Cilt: 88 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
MUSTAFA YUMURTACI

EDİTÖR

Doç. Dr. SEZGİN ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR

Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN

Doç. Dr. Oktay YILDIZ

Dr. Mehmet Ali BAŞARAN

Serkan AYKUT

Yrd. Doç Dr. Cihan ERDÖNMEZ

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

bilgi@ormancilardernegi.org

BASKI

DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM

Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Hasan UYSAL

Editörden

Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN

Türkiye Ormancılar Derneği 87 yılı geride bırakmış Türkiye'nin en köklü sivil toplum kuruluşlarından birisidir. 87 yıldır emeği geçen yüzlerce meslektaş büyüklerimiz çok önemli işler yaptı. Zaman zaman sıkıntılı günler geçirmesine rağmen bugün hala dimdik ayakta duran, mesleğimizin mihenk taşlarından birisidir Türkiye Ormancılar Derneği. Bazen maddi sıkıntılar yüzünden dergimiz yayınına ara vermek zorunda kaldı. Ancak o günler geride kaldı. Bugün baskı sayısı 1500'ü aşmış tamamen renkli basılan, hem biçim bakımından hem de içerik bakımından zengin, ülkenin en ücra köşelerine kadar ulaşan bir meslek dergisine sahibiz. Derneği bugüne getiren bütün meslek büyüklerimize minnet borçluyuz. Hepsinin eline emeğine sağlık. Sonsuzluğa uğurladıklarımızı minnetle, bizimle yaşamı paylaşanları ise saygıyla anıyoruz. Derneğimizin 87 yıllık serüvenini iç sayfalarda bulabilirsiniz.

Dergimiz yine dopdolu bir içerikle karşınıza çıkıyor. Derneğimizin de taraf olduğu Alakır Çayı üzerine kurulacak Hidroelektrik Santralleri için yürütmeyi durdurma kararı çıktı. Konuyla ilgili haberi Dergimizde bulabilirsiniz. Özellikle doğal ve kültürel varlıklara karşı yapılan girişimlerden birçoğu bugüne kadar idari yargıdan dönüyordu. Ancak hazırlığı yapılan bir değişiklikle artık bu imkan da elden gidiyor. Hükümet, "Yargı Reform Paketi" adı altında yapmayı planladığı değişiklikle; açıkça hukuka aykırı da olsa ya da telafisi mümkün olmayan zararlar da ortaya çıksa idare mahkemelerini idareden savunma almadan yürütmeyi durdurma kararı alamayacak hale getirecektir. İdarenin savunma vermesi için bir zaman kısıtlaması da yok. Dolayısıyla "atı alan Üsküdar'ı geçecek" kimse dur diyemeyecek. Enerji her topluma lazımdır. Ama enerjiyi kullanabilmek için sağlıklı bir çevrede yaşamamız gerekir. *Doğaya rağmen enerji* insanlığın sonunu getirecek bir yaklaşımdır ve mutlaka buna dur denilmelidir. Konuyu basına verdiği demeçleriyle gündemde tutan Prof. Dr. Aynur Aydın'ın çabalarına tüm ormancı ve doğaseverin de destek vermesi gerekiyor. Bu süreçte başta ormancı sivil toplum örgütleri olmak üzere, üniversiteler, muhalefet partileri, diğer çevreci örgüt ve vakıflara da büyük görev düşmektedir. Zaman uyanık olma zamanıdır.

Tüm üyelerimizin yeni yılını kutlar sağlıklı yeni yıllar dilerim.

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı: 87 Yılımızı Doldurduk	2
87. Yıl Kutlamaları	5
Alakır HES'lere Dur Denildi!	7
Ormancının Yeşil Gelini	9
Ali Rıza Uzuner'in 1970 TBMM Konuşması	12
Barselona Toplantısı İzlenimleri	21
Orman Ürünleri Sertifikasyonu	26
Ormanlar ve Maki Alanları	28
Atatürk Ormanı	31
Doğa ve Kültür	33
Ormancılık Tarihinden-7	36
Boz pırnal	38
Alacabalıkçıl	44
Borçlu Üyeler	49
III. Ormancılıkta Sosyo-ekonomik Sorunlar Kongresi Duyurusu	54

Başyazı: 87. Yılımızı Doldurduk

26 Aralık 2011’de Dernek olarak 87. yaşımızı kutladık. Türkiye Ormancılar Derneği, yalın “Dernek” ismiyle tanımlanabilecek bir örgüt değildir. Uzun yıllar meslek kamuoyunun tek örgütü olarak meslek ve meslektaş sorunlarının tek sahibi ve sesi olmuştur. **Ayrıca, ülkemizin ilk çevre örgütüdür.**

Türkiye Ormancılar Derneği, 26 Aralık 1924 tarihinde, Orman Yüksek Mühendisi ve Gazeteci Abdulkadir SORGUN, Orman Yüksek Mühendisi Dr. Tevfik Ali ÇINAR ve Orman Yüksek Mühendisi Asaf IRMAK tarafından “Orman Mekteb-i Alisi Mezunları Cemiyeti” adıyla İstanbul’da kurulmuştur. 1930’da tüm ormancı teknik elemanların üye olabileceği bir yapıya kavuşturulmuş ve Türkiye Ormancılar Cemiyeti adını almıştır.

1936 yılında Dernek merkezi Ankara’ya taşınmış ve Ulus’taki Bolulular Otelinde faaliyetlerini sürdürmüştür. Ankara’ya taşındıktan sonra Derneğin meslek ve meslektaş ile olan ilişkileri ve aynı zamanda etkinliği artmış, güçlü bir meslek örgütü haline gelmiştir. 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı ilk ve modern Orman Kanununun kabulünde ve uygulanmasında Derneğin önemli görevleri olmuştur. Çünkü Orman Genel Müdürü ve Tarım Bakanlığı Müsteşarlığı görevlerinde bulunan Fahri BÜK 1937’den, milletvekili seçildiği 1947’ye kadar on yıl Dernek başkanlığı görevini de yürütmüş ve Orman Genel Müdürlüğü üst yönetimi de Dernek Yönetim Kurullarını oluşturmuştur.

1937-1947 ormancılığın önemli bir dönemi olmuştur. 1937’de Tarım Bakanı olan Dr. Muhlis ERKMEN’in dönemi, ulusal ve modern ormancılığın temellerinin atıldığı bir dönemdir. 1942-1946 yıllarının Tarım Bakanı olan Prof. Dr. Ş. Raşit HATİPOĞLU dönemi ise ormancılığın “altın dönemi” diye nitelenmiştir. Bu dönemde Devlet orman işletmeciliği en iyi şekilde uygulanmış, tüm ormanlar devletleştirilmiş, ormancılık saygın bir meslek haline gelmiştir.

Fahri BÜK’ün ayrılmasından sonra bir yıl Dernek başkanlığını Prof. Dr. Ali Kemal YİĞİTOĞLU yürütmüştür. Ali Kemal YİĞİTOĞLU 16 yıl Yönetim Kurullarında görev yapmıştır. 1949’da Dernek başkanlığına Orman Genel Müdürü Faruk ŞEKER seçilmiştir. Bu dönemde bugünkü Genel Merkez binasının olduğu yerde bahçeli bir ev alınmış, Dernek merkezi buraya taşınmıştır.

1950’de genel seçimlerden sonraya ertelenen Genel Kurulda Dernek Yönetim Kurulu, tepki olarak Orman Genel Müdürlüğü üst yönetimi dışından seçilmiştir. Celal GÖYDÜN başkanlığında oluşturulan Yönetim

Kurulu, güçlü DP hükümeti ile Orman Kanunu değişikliği nedeniyle karşı karşıya gelmiş, yoğun bir mücadele sonunda hükümet bu ısrarından vazgeçmiştir.

1951 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Dernek kamu yararına Dernekler statüsüne alınmıştır. Aynı yıl bina inşaatına başlanmış, üyelerinin kişisel katkıları ile bina inşaatı 1953 Ekiminde tamamlanmıştır.

1954 yılında TMMOB'nin kuruluşuna maddi ve manevi destek verilmiştir. 1957 yılı Genel Kurulunda "Atatürk Ormanı" kurulması benimsenmiş, 1958 yılı Genel Kurulunda da bu ormanın bugün ODTÜ Ormanı olarak bilinen yerde olması kararı alınmıştır.

27 Mayıs 1960 sonrası Dernek, 10 yıllık DP iktidarının ormancılığa yapmış olduğu olumsuzlukların giderilmesi yönünde çaba harcamıştır. 6831 sayılı kanunun 2. Maddesi uyarınca İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ve meslektaşlarımıza yoğun bir baskı uygulanarak orman rejimi dışına çıkarılan yaklaşık 370 bin hektar alanın tekrar orman rejimine alınması yönünde çaba harcanmış ve Eylül 1960'ta İcra Vekilleri Heyeti kararları iptal edilerek bu alanlar tekrar orman rejimine alınmıştır.

27 Mayıs 1960 sonrası kurulan Anayasa Komisyonu ile ilişki kurulmuş, özellikle Komisyon Başkanı Prof. Dr. Muammer AKSOY'un desteği ile ormanlar Anayasal güvenceye alınmıştır. Muammer AKSOY, öldürülünceye kadar Derneğimizin etkinliklerine katılmıştır. Bu yıllarda daha önce de Yönetim Kurulu üyeliği yapan Dr. Kazım MIHÇIOĞLU beş yıl Dernek başkanlığı görevini yürütmüştür.

1969 yılında Dr. Hasan SELÇUK başkanlığındaki Yönetim Kurulu Serik Belek'te 20 hektarlık orman alanının tahsisini yaptırmıştır. Ancak 1970'li yıllarda Derneğin her geçen yıl ekonomik sıkıntıya girmesi sonucunda yıllık kirası ödendiği halde

tahsis alanında hiçbir işlem yapılamamıştır.

1971 yılında yeni bina yapımı ile ilgili Olağanüstü Genel Kurul yapılmış, Namık BAYDAR başkanlığındaki Yönetim Kurullarınca üyelerden parasal destek istenmiştir. Üyelerin parasal desteğine rağmen bina inşaatına girilememiş, toplanan paralar işçilerin ücret ve sendikal haklarının ödenmesinde kullanılmıştır. 1970'li yılların sonlarına doğru ekonomik sıkıntı artmış, Orman ve Av dergisi düzenli yayınlanamamıştır.

12 Eylül 1980 sonrası Dernek ekonomik sıkıntı yanında siyasi baskılara da maruz kalmıştır. Burhanettin KORAMAZ başkanlığındaki Yönetim Kurulları 1985 yılına kadar görev yapmıştır. Orman Genel Müdürü Ömer ÖZEN'in de desteği ile işçilerin birikmiş ücret ve sendikal hakları ödenmiş, bina satılmaktan kurtarılmıştır. Bu dönemde Orman ve Av dergisi yayınlanamamıştır.

Burhanettin KORAMAZ'dan sonra Ekrem TANYEL Dernek başkanı olmuş ve 1992 yılına kadar bu görevi sürdürmüştür. Ekrem TANYEL dönemi, Derneğin çeşitli etkinliklerinin yeniden başladığı ve yaşandığı bir dönem olmuştur. Orman ve Av dergisi yeniden ve sürekli olarak yayınlanmaya başlanmıştır.

1985 yılında Derneğin tahsis alanı olan Belek'teki 20 hektar alan TURBAN'a verilmiş, bu işlem sırasında TURBAN'a verilen bu alana sınır 40,5 hektar alan ise Deneğe (TOD) ve Orman Mühendisleri Odası (OMO)'na tahsis edilmiştir.

1992 yılında Dernek başkanı olan Şener YOMRALIOĞLU amansız bir hastalığa yakalanmış, zaman zaman görevi Mustafa TAPAN yürütmüştür. Bu dönemde Belek'teki tahsis arazisi Turizm Bakanlığınca Serik Belediyesine günübirlik kullanım için verilmiş ve altı aylık askı süresince TOD, OMO ve Orman Teşkilatından hiçbir itiraz olmayınca da verme işlemi kesinleşmiştir.

1994 yılında Dernek binasının OVAK ile birlikte yapılması için Genel Kurul kararı alınmış, Mustafa YUMURTACI başkanlığında oluşacak bir Yönetim Kuruluna bu kararın uygulanması görevi verilmiştir. OVAK yönetiminin bina yapımı için yeterli mali destek verememesi üzerine bina yapımı gerçekleştirilememiştir.

Derneğin ekonomik yönden çok kötü durumda olması üzerine kiracısı Yeni Sahne Tiyatrosu nedeniyle Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü kira artırımını için mahkemeye verilmiş ve yıllık 13,5 milyon lira olan kira 1,5 milyar liraya yükselttirilmiştir. Bu gelir ile binanın çok eskiyen tüm tesisatları yenilenmiş, 4. Kat Toplantı salonu haline getirilmiştir. Serik Belediyesine kiralanan Belek tahsis arazisinin belediyeye verilmeyip örgütlerimizde kalması için çaba harcanmış ve başarılıdır. 1998 yılında Belek Belediyesinin kurulması ve tahsis arazimizin bu belediyeye geçmesi üzerine Ekopark A.Ş. ile bir ÖN PROTOKOL imzalanmış ve tahsis arazisinin turizm tesisi yapılabilir duruma getirilmesi yönünde çalışmalar başlatılmış, Dernek de orman arazisinin tahsis olurunun değiştirilmesi ve turizme uygun hale getirilmesi görevini üstlenmiştir. Konu Orman Bakanlığına iletilmiş, Bakan Sayın Nami ÇAĞAN bu konuda olumlu görüş bildirmiştir. 2000 yılında Taner SAVAŞAN Dernek başkanı olmuştur. Bu dönemde Ulusal Ormancılık Kongresi düzenlenmiş, örgütsel etkinlikler sürdürülmüştür. 2002 yılında yeniden Mustafa YUMURTACI Dernek başkanı olmuş. Genel Kurul bina yapımının mutlak çözülmesi, Belek sorunu ile ilgili gerekli çabanın harcanması konusunda Yönetim Kuruluna yetki ve görev vermiştir.

Genel Kuruldan hemen sonra Dernek binasının yeniden yapımı ile ilgili çalışmalar başlatılmış, Orman Bakanlığının tüm birimleri toplantıya davet edilmiştir. Ortak öneri doğrultusunda OVAK, OGEMVAK ve Yardımlaşma Vakfı ile uzun süre toplantılar yapılmış, Avan Proje

üzerinde anlaşma sağlanmış, ancak 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra OVAK ve OGEMVAK Orman Genel Müdürünce bu oluşumdan geri çekilmiştir. Mayıs 2002'de Belek ile ilgili tahsis oluru yenilenmiş. Sayın Nami ÇAĞAN 17 yıllık sorunu çözerek, tahsis alanımızı turizme açmıştır.

Vakıflarla birlikte Derneğin yeniden bina yapımı konusu açmaza girince, üyelerin ortak kararı ile ihale yapılmıştır. Birinci ihale sonunda başlayan çalışmalar firmadan kaynaklanan nedenlerle sona erince ikinci ihale yapılmıştır. Dernek Olağanüstü Genel Kurul kararı gereğince binanın Kültür Sitesi projesine uygun yapılması çalışmaları başlatılmış, ancak başta Çankaya Belediyesi olmak üzere çeşitli kişi ve kurumların tepkileri proje uygulamasını geciktirmiştir. Bu gecikme sonunda kültür sitesi yerine dört kat otopark projede zorunlu olarak yer almış ve bina tamamlanmıştır. Bu günlerde otoparkın iptal edilerek yeniden kültür sitesi projesinin uygulaması talebimizin yasal süreci devam etmektedir.

Belek'teki tahsis arazimizde ise 12 Haziran 2005'de Premium Rixos Oteli adıyla ve yedi yıldızlı otel üyelerimize hizmet vermektedir.

Dernek ekonomik yönden belirli bir düzeye gelmiştir. Bu kapsamda Derneğimiz ileriye yönelik, kalıcı ve büyük projeleri gündeme getirmelidir. 87. Kuruluş yıldönümü bu tür çabaların önünü açan bir tarih olmalı ve gelecek yönetimler merkez ve taşra birimleri ile birlikte bu yönde çaba harcamalıdır.

Saygılarımızla,

TOD YÖNETİM KURULU

Derneğimizin 87. Yılı Kutlanmıştır.

26.12.1924' de kurulan Derneğimizin 87 yılı Dernek Genel Merkezinde, üyelerin, siyasi parti temsilcilerinin ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile kutlanmıştır.

Kutlamaya, başta CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu olmak üzere çok sayıda telgraf gönderilmiştir.

Yönetim Kurulu Üyesi Ozan ÇEKİÇ'in sunumu ile başlayan kutlamalar, Genel Başkan Mustafa YUMURTACI'nın günün anlam ve önemini belirten konuşması, Dernek üyeliğinde 60. yılını dolduran üyelere plaket verilmesi ile sürmüş, müzik eşliğinde kokteyllle sona ermiştir.

Derneğimizin de Taraf Olduğu Alakır Çayında Kurulması Düşünülen 6 Adet Hes için Yürütmeyi Durdurma Kararı Alındı

Fotoğraf: Prof. Dr. Doğan KANTARCI

Antalya ili Kumluca ilçesi sınırları içerisinde bulunan Alakır Çayı üzerinde çeşitli HES'lerin (Hidroelektrik Santralleri) kurulması gündeme geldiğinde, yöre köylerinin isteği üzerine 7 Temmuz 2010 tarihinde Antalya'da TOD Antalya Temsilciliği ve OMO Batı Akdeniz Şubesi ortak bir toplantı düzenlemişlerdi.

Açılışını TOD Genel Başkanı Mustafa YUMURTACI, yöneticiliğini Sürdürülebilir Kırsal ve Kentsel Kalkınma Derneğinden Dr. Ufuk COŞGUN'un yaptığı PANEL'de; Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi Başkanı İlhan METİN, Prof.Dr. Doğan KANTARCI, Prof.Dr. Zekiye Gülsen ÖZTUNALI, Avukat Tuncay KOÇ, Kumluca Kültür Turizm Tanıtma ve Dayanışma Derneği Başkanı Turgut EKEN, OMO Şube Başkanı Gürel ŞİRİN konuşmacı olarak yer aldılar. Toplantıya Antalya'daki çeşitli sivil toplum kuruluşları ile Alakır Çayı havzasından da köylüler iştirak ettiler.

Panel sonrası köylülerin Antalya Temsilciliğimizden destek istedikleri iletildi. Yönetim Kurulumuz konu ile ilgili maddi ve manevi destek kararı aldı. Dernek Avukatı Ünal YILMAZ konu ile ilgili davalar için görevlendirildi.

Antalya Valiliğinin HES'lerle ilgili vermiş olduğu "ÇED Gerekli Değildir" ve "ÇED Kapsamı Dışında Değerlendirilmelidir" kararlarına karşı Antalya Barosu avukatlarından İsmail DUYGULU tarafından yürütmenin durdurulması ve İPTALLERİ istemiyle Antalya İdare Mahkemesinde her HES için ayrı ayrı dava açılmış, Dernek avukatı Ünal YILMAZ da davaya, Dernek adına müdahil olmak üzere başvurmuştur.

Kamu Yararına Çalışan Derneklerden olan Derneğimizin Tüzüğü'nün başlangıç bölümünde yer alan;

"Ülke ormancılığının ulusal çıkarlara, akla ve bilime uygun olarak yeniden yapılandırılması, kamu yararı ilkeleri doğrultusunda doğanın, çevrenin ve ormanların korunması, doğal kaynakların çoğaltılması ve işletilmesi için her türlü çabayı destekler".

İlke ve amaçlarına uygun olarak, "dava konusu alanın büyük bir bölümünün ormanlık alan olması, dava konusu kararların uygulanması durumunda ormanın ve çevresinin zarar görme ihtimaline karşı..." 6 ayrı HES ile ilgili dava için davacılar yanında katılma istemli dilekçe verilmiştir.

Mahkemeler katılma istemimizi "Türkiye Ormancılar Derneği'nin davanın sonucu ile ilgisi olduğu anlaşıldığından..." görüşünden hareketle haklı bulmuş ve davalara müdahil olmamıza karar verilmiştir.

Fotoğraf: Prof. Dr. Doğan KANTARCI

Bu aşamadan sonra 6 davada da Doç.Dr. S.L.Sanin, Doç.Dr. F. Küçük, Doç. Dr. A.Binal bilirkişi kurulu olarak görevlendirilmiş, Bilirkişiler mahallinde yapılan keşifler sonrası hazırladıkları raporlarda özet olarak;

Projelerin enerji üretim kapasitelerinin düşük olmasına rağmen;

- Alakır havzasının bir bütün olması nedeniyle çevresel etkiler artacağı,
- Alakır Vadisinin ekolojik değerinin yüksek olduğu,
- Akarsuda koruma altında bulunan balık türü olduğu,
- Projelerin içme suyu kaynağı olan bir bölgede olması, içme suyu ve tarım alanları dikkate alınarak kullanma suyu ihtiyaçlarının gözetilmesi,
- Mansabında doğal sit alanı olduğu,
- Mansabında halen çalışır durumda bulunan baraj olduğu,
- Detaylı flora, fauna analizlerine ve yabani hayat değerlendirmesi gerektiği,
- Projelerde öngörülen can suyu miktarının (%10) ekolojisi bozulmuş su kaynaklarına uygulandığı ve Alakır Vadisi için çevresel yapıyı korumak adına daha çok can suyuna ihtiyaç olduğu,
- Projelerin inşaatı sırasında çıkacak hafriyatın dere yatağını tahrip etmemesine yönelik olarak hafriyat depo alanlarının yer ve yönetim biçimlerinin denetlenebilir kurallara bağlanması,
- Projelerde kullanılacak tehlikeli maddelerin (makine yağları, yakıtlar, v.s.) depolanması ve yönetiminin denetlenebilir kurallara bağlanması,
- Yol ve iletim haylarının belirlenmesi, kesilecek ağaç sayılarının netleşmesi ve ağaçların koruma

yöntemlerinin belirlenmesi,

- İnşaat sırasında oluşacak patlamalarla ilgili gürültü/titreşim azalması için uygulanacak yöntemlerin belirlenmesi,
- Dava konusu HES'lerin ÇED kapsamında değerlendirilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Mahkemeler raporlarla ilgili tarafların beyanlarını da aldıktan sonra;

"6 HES projesi içinde dava konusu yerin ekolojisi ve içerdiği yapılar dikkate alındığında önemli çevresel etkilerin olacağı anlaşıldığından, bu etkilerin en aza indirilmesinin sağlanabilmesi için çevresel etki değerlendirmesi sürecine dahil edilerek ÇED raporu hazırlanması gerekirken, bu yapılmayarak ÇED gerekli değildir kararı verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır" gerekçesiyle;

Antalya Valiliğince verilmiş olan ÇED gerekli değildir kararlarının "uygulanması halinde telafisi imkansız zararlar doğuracağı" da göz önüne alınarak YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMALARINA KARAR VERMİŞTİR.

SONUÇ:

Mahkemelerin bu yürütmeyi durdurma kararlarıyla,

Aynı havzada birden çok küçük enerji üretimli HES projeleri uygulayarak, ÇED yönetmeliğinin öngördüğü ÇED raporu hazırlanması zorunluluğundan kaçınmanın önü kapatılmıştır.

Umarız mahkeme kararları da aynı doğrultuda çıkar ve mücadelemiz amacına ulaşır. 85 bin dönüm tarım arazisinin susuz kalmasından dolayı yöre köylüleri önemli bir gelirden mahrum kalmaz ve Alakır Çayı havzasının zengin ekosistemi de yok olmaktan kurtulur.

Bu kapsamda değerli bilim adamı, üyemiz ve meslektaşımız Prof. Dr. Doğan KANTARCI'nın Alakır Çayında yapılması düşünülen HES'lerle ilgili çalışmaları da Derneğimizce bir kitap halinde bastırılarak kamuoyuna sunulmuştur.

Saygılarımızla
TOD YÖNETİM KURULU

Ormancının Yeşil Gelini

Akın MIZRAKLI
TOD Antalya Temsilcisi

Görev nedeniyle Torosların zirvelerinde dolaşıyorum. Hava soğuk mu, soğuk. Yer yer yeni yağmış kar birikintileri var. Güzelim sedir ormanları adeta semazenler gibi dans ediyorlar. Seyretmeye doyum olmuyor. Yol boyunca meslektaşlarımızın yaptığı başarılı ormancılık çalışmalarına şahit oluyorum. Emegi geçenleri hayırla yâd ettikten sonra, yol beni Kaş-Gömbe'ye getiriyor. Orman İşletme Şefliğine gidiyorum. Meslektaşım Ahmet KOCABIYIK beyle orada tanıştık. Sohbet ettik, Torosların hatırı sayılır soğuğu, sohbetin sıcaklığıyla kaybolup gidiyor. Hani konuşurken zaman zaman; ormancılığı anladık da bunun dışında ne yapıyorsun, diye sorarız. Ben de sordum Ahmet KOCABIYIK beye, “*ormancılık dışında neler yaparsınız, nasıl vakit geçirirsiniz burada*”, diye. İyi ki de sormuşum. Meğer neler yapmış neler meslektaşımız. Gelin anlattıklarını kendi ağzından dinleyelim.

“20 yıldır Antalya Orman Bölge Müdürlüğü Kaş Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Gömbce Orman İşletme Şefi olarak çalışıyorum. İşletme Şefliğinin ormanlarının yüzde sekseni sedir ormanlarıyla kaplı. Yirmi yıldır severek çalıştım. Sedir ormanlarının içerisinde Yuvalıca Yaylasında 500-600 hektarlık bir alanda Türkiye’nin çok az yerinde görebileceğiniz kalın çaplı sedir ağaçları var. Ağaçlar tahminen 500-1000 yaşları arasında. Bu ağaçları bizden sonraki nesillerin görmesi için ne yapabiliriz diye düşünürken; *Sevgi ve Barış Anıt Ağaçları Projesi* ortaya çıktı. Bu proje kısaca sevginin SE’si barışın B’si ve anıtın AN’si ve ağacın A’sından oluşan **SEBANA** ismi ortaya çıktı. Bu Proje ile anıt ağaçlarımıza dünyadaki bütün ülkelerin, insanlığa ve barışa hizmet etmiş kişilerin ve dünyanın en ünlü yayın ve basın organlarının isimlerinin verilmesi düşünülüyor. SEBANA Projesi hem ulusal ve hem de evrensel bir projedir. Bu proje ile bütün insanlığa sevgi, barış ve orman sevgisinin mesajı verilecektir. Projenin faaliyete geçmesi ile bütün insanlar adına bir sevgi ve barış fidanı her yıl dünyanın her ülkesine dikilecektir. Yuvalıca Yaylasına gelen insanlar anıt

ağaçlarını gezecekler ve insanoğluna seslenişini duyacaklar. Yuvalıca Yaylasında yakılacak sevgi ateşi çevresinde el ele tutuşup halka yaptıktan sonra sevgi andını, sevgi ve barış türküsünü söyleyecekler. Böylece bütün dünyaya sevgi ve barışın yayılması, dünyanın ormanlarla dolması ve böylece orman sevgisinin bütün dünyaya yayılmasına bir adım atılmış olacak.

SEBANA Projesinin amacı; başta sedir ormanlarımızın varlığını Türkiye genelinde bir milyon hektara çıkarmak, en önemlisi orman mühendisleri ve ormanda çalışan bütün insanların yaptıkları çalışmaları ve ormancılık mesleğini en ön plana çıkarmak, ülkemizi bütün dünyaya tanıtmak olacaktır. Sevgi andımız şu şekilde seslendirilecektir: Bütün insanları karşılıksız seveceğime, Ormanları ve kuşları seveceğime, Allahın yarattığı canlı ve cansız her şeyi seveceğime, bu sevgi ateşini bütün dünyaya yayacağıma, ömrümü ve heyecanımı bu yolda harcayacağıma and içiyorum.

SEBANA Projesinden ayrı ek-20 adet projemiz daha vardır. SEBANA Projesini görmek isterseniz www.sebana.org'daki sitemize bakabilirsiniz”.

Bu arada yazdığı iki şiiri de sizlerle paylaşmak istiyorum.

ORMANCININ YEŞİL GELİNİ

Bir gelini sevdim ben
Yeşil mi yeşil, güzel mi güzel, kibar mı kibar
Duruşu başka
Endamı başka
Cilveli mi cilveli
Bir gören âşık olur,
Deli divane olur
Toros dağlarının gülüsün gülü,
Sen benim gönlümde
Gelinlerin, en yeşilisin yeşili
Yeşil gelinlerin en güzeli
Toros sedirisin sen.

YEŞİL GELİN

Gidemedim, gidemedim
Seni bırakıp gidemedim
Canım benim
Gülüm benim
Sen benim gönlümde yatan
Yeşilin yeşili
Güzelin güzelisin
Toros dağlarında bulunursun
Gövden başka
Duruşun başka
Senden başka
Bir güzel bulunur mu acaba...?
Yüzyıllara meydan okursun
Dimdik ayakta durursun
Dalın başka
Kokun başka
Sen benim gönlümde
YEŞİL GELİNİMSİN
İsmin: Toros Sediri
Soy İsmin: Katran
Böyle bir gelin bulunur mu hiç
Bu dünya güzellerinin en güzeli
Gelinlerin en yeşilisin sen
Toros Sediri.

Ahmet KOCABIYIK Bey meşcerede anıt ağaç niteliğindeki her bir ağaca önemli kişi ya da kuruluşların isimlerini vermiş ve bir levha dikerek bunları belgelemiş. Şimdi sırada dünyadaki önemli şahsiyetler, sanatçılar ve futbol kulüpleri için birer ağaç seçmek varmış.

Ahmet KOCABIYIK beyi tebrik edip yolumuza devam ediyoruz..

Anayasanın Ormanla İlgili Hükmünün Değiştirilmesi İle İlgili Olarak Ali Rıza Uzuner'in Millet Meclisinde Yaptığı Konuşma

Ormanlar 1961'de Anayasal güvenceye alınmıştır. Ancak çok partili yaşama geçişle birlikte politikacılar, Anayasal güvenceyi ortadan kaldırmak için yasa tekliflerini gündemden düşürmemişlerdir. En son 1970 yılında muhalefet partisinin de desteği ile 17.04.1970 tarih ve 1255 sayılı yasa ile yeniden orman dışına çıkarma işlemlerinin yolunu açan Anayasa değişikliği yapılmıştır. Bu Anayasa değişikliği teklifinin TBMM'ne gelişinde üyemiz ve meslektaşımız, Çalışma eski bakanlarından Ali Rıza UZUNER'in TBMM'de yaptığı konuşmayı 2/B'nin gündemde olduğu bu günlerde yayınlamayı uygun gördük.

Parlâmentoda grubu olan siyasi partiler, Anayasa'da bazı değişiklikleri öngörerek müzakerelere başlamış ve esaslı 3 konu üzerinde durmuştur. Bunlardan biri "Seçimlerin Ertelenmesi" konusu, ikincisi; şimdi müzakere etmekte olduğumuz "Anayasa'nın 131'inci maddesinin değiştirilmesi" konusu, 3'üncü esaslı konu da; «Yüksek Mahkemelere, (Anayasa Mahkemesine, Yüksek Hakimler Kuruluna) Üye Seçimi» mevzuunda partiler arasında, -siyasî grupları olan partiler arasında- bir çalışma yapılmıştır.

Önümüze gelen kâğıtlardan görüyoruz ki bunlardan bir tanesi az evvel kabul edilmek suretiyle neticelendirilmiş, bir üçüncüsü yani yüksek mahkemelere üye seçilmesi konusu bilim adamlarına, çeşitli kuruluşlara müracaat etmek, onların bilgilerini de alarak meseleyi oluşturmak suretiyle zannederim ahare bırakılmıştır. Ama sözlerime başlarken üzümlere ifade edeyim ki; yegâne dayanağımız ve millî varlığımız olan ve mazideki acı tecrübelerden mülhem olarak ve Anayasa'mızın büyük bir başarısı şeklinde alkışlanan 131'inci maddesi bu prosedürden uzak, dar kadrolu ve şahıslarına büyük hürmet duymakla beraber ihtisastan yoksun arkadaşlarımızın kısa bir zaman içinde affı da aşan, «Orman suçları genel olarak affedilemez» hükmünü de aşan bazı fıkra değişiklikleriyle yüksek Parlâmento'nun Yüksek Meclis'inin huzuruna gelmiştir. Bu, meselelere verilen önemin ağırlığının dengesizliği bakımından bir noksanlık olarak şahsen üzerinde durmak istediğim ve kısaca işaret etmek istediğim bir konudur. Yüksek Mahkemelere üye seçimindeki aksaklıklar açık ve seçik bir şekilde yeniden bir inceleme konusu olmak ihtiyaç ve lüzumu yokken bu konudaki çalışmalar ertelenmiş, ama çok önemli olan, hayati bir konu olan orman konusunda uzmanların görüşüne maalesef başvurulmamıştır. Az sonra arz edeceğim safahattan bunun delillerin belirtmeye çalışacağım.

Muhterem arkadaşlarım, ormansızlaşmanın çok çeşitli zararlarını çekegelecek bir millet olduğumuz aşikârdır. Çok yakın bir mazide Dünya Tabiatını Koruma Derneği'nin, beynelmîl bir kuruluşun Türkiye'de icra ettiği toplantıda da Türkiye'nin tabiat konusunda genel olarak ormanları ve tabiatı ne ölçüde tahrip ettiği konusundaki feci tablo yerli ve yabancı uzmanlar tarafından bir defa daha dile getirilmiştir. Bu ıstıraplar, bu felâketler yıldan yıla artmaktadır. Ormansızlaşmanın neticesi, yalnız ağaç varlığından yoksun kalmakla bitmiyor. Bunun ötesinde birçok meskûn yerler,

ziraat arazileri elden gidiyor ve Türkiye'nin toprakları büyük ölçüde vahim bir erozyonla taşınıp yurt dışına akıyor. Orta-Anadolu Platosu maalesef çoraklaşıyor, hatta bir değerli ziraatçı profesörümüzün de belirttiği gibi kendi incelemeleriyle, süratle çölleşiyor.

Mazide ormancılık politikasındaki kötü tutum neticesi Anayasa'mız bazı hukukçularımızın pek sivri bulduğu ve gerçekten diğer memleketlerin Anayasa'larının da tetkik edersek onların ihtiyaçlarına göre bizim de sivri bulacağımız hususları nazara almadan "Hangi memleketin Anayasa'sında orman suçları için genel af çıkarılamaz hükmü vardır" diye soru sorarlar.

Değerli arkadaşlarım, örnek fazla vermeyeyim, ama bizim Anayasa'mızda birçok hükümler var, yabancı memleket Anayasa'larında bu hükümleri bulmak mümkün değildir. Elbette ki, o memleketin Anayasa'sındaki hükümleri de mutlak manada bizimkinde bulmak şartı yoktur. Anayasa'lar, yasalar genel olarak ihtiyaçlardan doğar. Türkiye'nin çok önemli ihtiyacı neticesi, Anayasa'mızda ormancılık mevzuu gerçeklerimize paralel, gerçeklerimize uygun, millî menfaatlerimize uygun, ormancılık bilim ve tekniğini tamamen yansıtan bir şekilde düzenlenmiş ve kaleme alınmıştır.

Diğer taraftan ona yine izninizle temas edeceğim. Anayasa'mızda neden değişiklik yapılmak isteniyor? Millet Meclisi Anayasa' komisyonu bu mevzuu iki defa müzakere etmek mecburiyetinde kalmıştır. Daha evvel bazı değerli arkadaşlarımızın münhasıran "Anayasa'mızda orman suçları için genel af çıkarılamaz" hükmünün metinden çıkarılmasını ön gören bir teklif yapmış, Anayasa' Komisyonunda bu müzakereler neticelenmiş, karara bağlanmış yalnız raporu yazılma safhasına gelmiş, ama seçimlerin ertelenmesi ile bağlantılı olarak, rabıtalı olarak bir bakıma bütün partilerin, parlâmentoda grubu olan siyasî partilerin

vaitlerinin yanlış bir tezahürü şeklinde “Aslından bizim, CHP olarak şahsi görüşümdür” vaitlerimiz yalnız münhasıran bir çıplak aftan uzak, bu çıplak affin orman içinde insanca yaşayacak bir düzenin kurulmasına bağlı olarak vaad edilmişti, Ama bunlar saptanmadan, üzülererek ifade ediyorum ki, aynı komisyonda iki defa müzakere konusu olmuş, hattâ yalnız af konusu değil, daha evvel orman mevzuu Anayasa’ Komisyonunda arız amik incelenmiş, bir karara varılmıştı. Bu karardan çok kısa bir zaman sonra yeni bir metin üzerinde anlaşmaya varıldı. Partilerarası Komisyonun tespit ettiği metin ile Anayasa’ Komisyonunun yarım gün içinde tespit ettiği metin arasında da büyük farklar var. Arkadaşlar, bunlar Türkiye’nin temel sorunlarının, çözüm bekleyen sorunlarının çok ciddi bir şekilde incelenmeye muhtaç olan dertleridir. Yarım gün gibi kısa bir zaman içinde Anayasa’ gibi temel yasalar üzerinde değişiklik yapılmasının çok sakıncalı olduğunu arz etmek istiyorum ve bu mevzudaki görüşlerimi arza devam ediyorum. ‘

Muhterem Arkadaşlar, bizim Anayasa’mız Türkiye Devleti ülkesiyle bölünmez bir bütündür hükmünü koymak suretiyle bu bölünmezliğin ayrılmaz bir parçası olarak ormanlarımızı da ön plânda tutmuştur. Anayasa’mızın 131’inci maddesi; bir değerli profesörümüzün sözü var, hoşuma gider, orman dokunulmazlığı prensibini getirmiştir. Devletimizin haysiyeti Anayasa’mızın korunması ve tam uygulanması ile sağlanabilir. Anayasa’mız, Türk Devletini ülkesiyle ve milletiyle bölünmez bir bütün kabul etmiştir. İnsanı düşünmek hepimizin borcudur, vatandaşın

dertlerine deva bulmak hepimizin borcudur ama, bu münhasıran bu günün insanların değil gelecek neslin insanların da dertlerini, onların ihtiyaçlarını şimdiden düşünmeye bizi sevk eder. Geçici bir şekilde ormanları köylüye taksim ederek bir nevi ormanda düzensiz toprak reformu sağlamak suretiyle vatandaşlarımızı memnun eden, kısa bir dönem için memnun eden bir çareyi hal bulunabilir. Ama gelecek nesillere ormansız, çıplak bir Türkiye, felâketli bir tabiat terk etmek gibi vahim bir davranışın içine girilmiş olur.

Şimdi üzerinde ısrarla durduğum ve Devletin Parlâmentonun maalesef bugüne kadar ihmal ettiği bir konu var. Anayasa’mızın 131’inci maddesinin 4’üncü fıkrası aynen şöyledir: «Ormanların içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruması bakımından gerekirse başka yere yerleştirilmesi kanunla düzenlenir».

Bu görev yerine getirilmeden, orman köylerinin kalkındırılması hususunda plân ve programlarda edebiyattan ileri gitmeyen sözler yer alırken, bunlar uygulanmadan Anayasa’daki orman suçlarını affetmek bir marifet değildir.

Değerli arkadaşlarım, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gayri meşru davranışlarını bilerek affediyoruz şeklinde kabullenmek bu Anayasa’mızla telif edilir bir davranış değildir.

Suç işlemiş bir takım bahtsız vatandaşların suçlarının affi konusu şahsî görüşüme göre tali bir konu olarak mütalaa edilmek lâzım gelir. Ve eğer orman köylüsünün zati ihtiyacından zaruretlerden doğan suçları affedilmek isteniyor ise bu özel bir af konusu olarak yürütülebilir. Nitekim Anayasa’mız orman suçları için genel af çıkarılamaz hükmünü getirmiştir. Şayet bütün suçlara karşı, bütün orman suçlarının affını önleyecek bir hüküm Anayasa’mızda derpiş edilmek istenseydi, orman suçları için genel af çıkarılamaz değil, orman suçları için af çıkarılamaz, hükmü konurdu. Bu bakımdan şahsî görüşüm odur ki, Anayasa’nın açık beyanıyla anlaşılan odur ki, orman suçları için özel af çıkarmak mümkündür. Zira Anayasa’mızda orman suçları için genel af çıkarılamaz hükmü vardır. Bütün suçları önlemek arzu edilseydi o

zaman orman suçları için af çıkarılamaz demek suretiyle bütün suçları önlemek mümkün olurdu.

Devleti Anayasa' rayına oturtmaya muvaffak olamadığımız için özellikle siyasî ve şahsî çıkarlara imkân ve fırsat hazırlayacak böyle bir Anayasa' değişikliğinden yana olmak mümkün değildir. Görevini yapamayan devletin mazeretini Anayasa' değişikliğinde bulması çıkmazına karşı Yüce Parlâmentonun anlayış göstereceğine inanmaktayım. Yüksek malûmunuzdur, plânlarda, programlarda, icra programlarında orman köylüsünün, yani Anayasa'nın yürürlükteki 131'inci maddesinin 4'üncü fıkrasına çare bulunacak hiç bir deva yoktur. Hatta o kadar ki, reddedilen bütçenin komisyonda müzakeresinde 6831 sayılı Kanunun 13'üncü maddesiyle öngörülen 50 milyon Lira gibi bir ödeneğin bütün bu orman köylüsü için düşünülen tedbirlere az da olsa bir deva olur diye şahsım ve arkadaşlarım tarafından yapılan teklif dahi kabul edilmemişti. Arkadaşlar, biz Anayasa'nın emirlerini yerine getirecek, hatta kanunda bir ölçüde karşılığı olan hükümlere sırt çeviriyoruz ve diyoruz ki, ey köylü sen ormanı tahribe devam et, ben senin ciddi dertlerinle uğraşamayacağım, yalnız zaman zaman af kanunları çıkarmak suretiyle bu davranışına müsamaha edeceğim. İstirham ediyorum, orman kanunları çıkmadan evvel cibali mubaha devrinde ormanlar hüdayı nabittir. Devlet tarafından vaz edilmiş kesin kanunlar yok iken acaba orman köylüsü o zaman kalkınabilmiş midir? Değerli arkadaşlarım, orman arazisi, ormanlık sahalar; vatandaşlardan kaçmış uzaklaşmış, yüce dağ başlarına doğru çekileduruyor. Şiddetli erozyonla eteklerindeki arazi akıp gidiyor. Elbette ki, Anayasa'nın hükümlerini yerine getirecek tedbirler almazsanız, oradaki köylüyü kalkındıracak, radikal çözüm şekillerini bulmazsanız köylü 10 milyona yakın köylü hayatını idame ettirebilmek için tegaddi edebilmek için yakınında bulunan orman varlığına saldıracaktır. Onu bir kanun, hiç bir polisiye kuvvetiyle önlemeye imkân yoktur. Ama lütfediniz, Anayasa'nın 131'inci maddesinde özellikle orman köylerinin kalkınması için öngörülen ve hatta örneğini verdiğim 6831 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinde yer alan bir hüküm dahi uygulanmayan Parlâmento,

maalesef bugün, orman suçlarını affetmek suretiyle bir ölçüde çeşitli şekillerde ihtiyaçlardan ziyade güçlünün elinde kalan bazı araziye de yine orman hudutları dışında bırakmak yolunu seçmiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, af kanunu üzerinde hassasiyetle durmak lâzımdır 1950 -1958 arasında 4 tane af kanunu çıkmıştır. Bunları tekrar maddeleriyle, mahiyetleriyle yüksek huzurunuzda belirtmek istemiyorum. Ancak bu genel olarak gösteriyor ki, Türkiye Parlamentosu zaman zaman bir çıkmazın içine girmektedir. Özellikle 1958 yılında çıkarılan af kanununda yalnız suçların affı değil, yalnız idarenin haklarının sukut etmesi değil, onun yanında beytülmal, devlet ormanlarından kaçakçılık yapıp müsadere edilen kaçak keresteler dahi kaçakçıya prim olarak verilmiştir. İşte Anayasa'mızda maalesef böyle bir davranış da bugün önlenmiyor getirilen metinle. Öyle bir af kanunu gelir ki, 1958 yılında çıkan Af kanunun bir benzeri olur. Meselenin çözüm şekli bu değildir. Orman köylerinin kalkınması problemi cidden Parlâmentonun ürerinde hassasiyetle duracağı ve bütün siyasî görüşlerin ötesinde millî bir dâva olarak ele alacağı ve özellikle kooperatifleşmeyi öngören ama Anayasa'nın değil engellediği, bilhassa teşvik ettiği bir uygulama kanunu ile bu problemi çözmekle mümkün olur. Şimdi ben arzu ederim ki, siyasî partiler ve bunların muhterem temsilcileri asıl uygulamaya yönelmiş olacak, uygulama meselesi olacak bir Orman Kanunu üzerinde birleşsinler ve orman köylerinin özellikle kooperatifler aracılığı ile gelişmesini sağlasınlar. Naçizane bendeniz böyle bir teklifin sahibi bulunmaktayım, ama üzülerek ifade edeyim ki, 1,5 - 2 ay önce Yüce Parlâmentoya sunduğum kanun teklifi üzerinde müzakere yapılma imkânı doğmamıştır. Hükümet her defasında ben de bir tasarı hazırlamaktayım, bu tasarıya intizaren bu kanunun müzakeresini tehir edin teklifiyle gelmekte ve bu görüş komisyonda makbul addedilerek, asıl köylünün derdine deva olacak (benim gibi bazı arkadaşların da teklifleri olabilir) arzu edilir ki: Anayasa'nın bu emrini özellikle iktidar partisi ve onun hükümeti ele alsın ve bu problemi aftan önce sağlam bir esasa

bağlasın. Ama böyle olmuyor. Biz bu Anayasa' değişikliği ile ormanda yaşayan köylüyü kaderi ile baş başa yine terk etmeye devam ediyoruz. Oysa ki kanunun buna takaddüm etmesi lâzımken 131'inci maddenin 4'üncü fıkrasının emrinin evveliyetle yerine getirilmesi lâzım. Anayasa'nın hükümlerini yerine getirme, Devletin, Hükümetin kusurunu icraattaki aksaklıklarına intibak edecek bir Anayasa' hazırlamak hoş bir şey değildir.

Mühim olan orman köylüsünü suça teşvik eden sosyo-ekonomik tedbirlerin kül halinde uygulanmasıdır. Bu gayeye hizmet etmek maksadıyla ve orman köylerinin kalkınmasında kooperatifçiliği şart koşan ve kalkınmalar için takdirin ötesinde sağlam maddi kaynaklar sağlayan kanun teklifleri veya tasarıları gönül arzu ederdi ki, böyle bir Anayasa' değişikliğinden önce gelsin, bir tatbikat bulsun, Anayasa'nın hükümleri uygulansın. Bu uygulamadan sonra şayet Anayasa'mız buna bir engel teşkil ediyorsa, o zaman Anayasa' değişikliği cihetine gidilsin. Anayasa'nın getirdiği prosedürü hiç uygulama, bir tarafa bırak, sanki 131'inci madde bizim Anayasa'mızda yoktur, sanki kooperatifleşmenin teşviki hükümleri Anayasa'mızda yoktur, sanki insan gibi yaşama şartları yaratmak görevi devlete verilmemiştir, hepsini ihmal ediniz, tedbirlerini almayınız, ama bu tedbirleri alamayan Hükümete bir Anayasa değişikliği gerekçesiyle yardımcı olunuz. Arkadaşlar, böyle bir mantığı paylaşmak bizim için mümkün olmamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bu konuda yerli yabancı tarım uzmanları, ormancılık konusuyla meşgul olanlar, yer bilimleriyle meşgul olanlar, Anayasal problemlerle meşgul olanlar açık oturumlarda, çeşitli yazılarda ve verdikleri resmî raporlarda bizim bugünkü davranışımızın karşısında olduklarını belirtmektedirler. Şöyle ki, Anayasa'nın ruhuna sadık kalarak ormancılık politikasının ıslah edilmesi gerektiği hususunda bazı görüşler ileri sürülmüştür. Bu arada vaktinizi almazsam çok kısa olarak, özellikle son zamanlarda memleketimizi ziyaret eden beynelmilel şöhrete sahip ve sayın Hükümet Başkanı tarafından da davet edilen Profesör Ozara ve arkadaşlarının resmî raporlarından bazı satırları, bazı hususları Yüce heyetinize arz etmek isterim.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Ozara ve arkadaşları Türk Hükümetinin isteği üzerine Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gereğince memleketimize gelmiş, ciddi tetkikler yapmış ve Türk ormancılığının içinde bulunduğu meseleleri, hakikaten şimdiye kadar benim okuduğum yabancı uzman raporlarının en iyisi olarak şahsen kabullendiğim bir üslûpla, bir ufukla, bir görüşle dile getirmiştir.

Şimdi çeşitli memleketlerde uzman olarak davet edilip görev veren bu şahsın «Orman Arazisinin Köylülere Taksimi» başlığı altındaki raporunun 2-3 sahifelik kısmından bir paragrafını okuyorum:

«...Diğer taraftan Türkiye'nin bir çok vilâyetlerinde hâlâ geniş orman kaynakları bakiyesi mevcuttur ki, köylülere dağıtılmaları halinde sağlayacaklarından kat kat üstün cazip, günden güne gelişen ve genişleyen yaşama imkânlar sağlayabilecek durumdadırlar. Orman arazisinin dağıtılması belki geçici bir zaman için muayyen fâideler sağlar. Fakat dağıtılan ormanın çeşitleri taziyik ve sebeplerle başka maksatlarla kullanılması bu rezervlerin zamanla kaybolmalarına müncer olur. Tamamiyle tahrip edilmeseler bile bugünkü benzerleri gibi bozulmuş, kıymetleri kaybolmuş, verimsiz arazi parçaları haline gelirler. Üstelik muhitlerinde yaşayan dağ köylülerinin kalkınmasına ve onların modern yaşama çağına intikalleri için hiç bir imkân ve vasıta olamazlar» Ve sonunu şöyle bir cümle ile bağlıyor ki, burada dağ köylüleri tabiri, orman içi ve civan köyleri de kapsayan geniş bir tabirdir, orman hududu üzerinde yaşayanlar da kastedilmektedir. «orman arazisi mülkiyeti dağ köylülerine intikal ettirilmemelidir.» Ve bu raporun bu bölümünde özellikle Akdeniz memleketlerinde uygulanan politikanın büyük ölçüde nasıl hatalı olduğunu ve bugün eğer bir çoraklaşma, şiddetli bir erozyon ve ziraatta verimsizlik bahis konusu ise bunların ormancılık politikasındaki kusurlarından olduğunu da acı bir dille belirtmektedir.

Şimdi arkadaşlar, yeni metin ne getiriyor? Bu kürsüden yine yetkili Bakanlar, çeşitli parlamenterler zaman zaman gerek bu Mecliste, gerekse geçmiş Meclislerde Türk tarımı artık hududuna varmıştır, saha olarak hududa varmıştır,

Fotoğraf: Rüknettin TEKDEMİR

gaye nedir? Gaye, birim sahada hasılatı artıracak tedbirleri almaktır, derler. Ve bu gelişme mer'aların aleyhinde de olmuştur, hayvancılık yani ziraat arazisinde büyük bir ekspansiyon var. Ama bugün getirilen hükümlerle, biraz sonra arz edeceğim, ve şahsen naçizane belki telkinimin komisyonda tesiri olmuştur özellikle Anayasa'nın yürürlüğe girmesinden önce hükmü konulmak suretiyle bir ölçüde ıslahı cihetine gidilmiştir bu metnin.

Şimdi, getirilen metnin 5'inci paragrafını alıyorum, «Anayasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce, bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan, tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan topraklarla, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında hiç bir daraltma yapılamaz».

Arkadaşlar, bundan daha fazla daraltma olmaz zaten. Bu fıkra yürürlükte olduğu müddetçe bunu hedef alacak olan kanunlar devamlı olarak bir

orman daralmasını öngörmüş olacaktır». Nitekim partiler arası komisyon, metninden de görüyoruz, Millet Meclisi ve Senato komisyonunda yapılan görüşmelerde de tesbit ettik. 131'inci maddenin başlığını ormanların ve orman köylüsünün korunması şeklinde almış. Halbuki eski metin ormanların korunması ve geliştirilmesi başlığı taşıyordu. Gerçekten bu metinle ormanların geliştirilmesi bahis konusu değildir. Ormanların bir taraftan mer'a, her gün artan, her yıl artan ve çok ağırlaşan yetersiz mer'a sahaları kazanmak için ormana tecavüzler olacaktır, orman köylüsüne radikal çözüm yolu bulunmadığı için, onun ciddi bir şekilde, ekonomik, sosyal sorunlarına eğilerek refaha kavuşturacak, insan gibi yaşama düzenine kavuşturacak tedbirler alınmadığı için açmalar suretiyle, orman tahribi suretiyle iki türlü bir baskının altında orman sınırları devamlı olarak daralacaktır. Onun için bu madde matlabinin başındaki ormanların ve orman köylüsünün korunması, ormanların geliştirilmesi kısmında ormanların geliştirilmesiyle ilgili hiç bir tedbir

olmadığı için bunun çıkarılmasının yerinde olacağı, metne sadık kalmak bakımından önemle işaret edilecek bir husustur.

Çok muhterem arkadaşlarım, yine yapılan değişikliklerden önemli bir husus da şudur: Devlet orman işletmeciliği Türkiye’de câridir. Hatta ben komisyonda, bu kanunun şevkinde çalışmış siyasi partiler temsilcilerinin -belki bir çoğu yoktu, ama nasıl bir işletmecilik düşünüyorsunuz, nasıl bir mekanizma düşünüyorsunuz ki, o mekanizmanın destek alacağı bir Anayasa zemini hazırladınız, lütfen bana izah ediniz dediğim zaman üzülerek ifade edeyim ki hiç bir arkadaşım bizi ve dinleyenleri tatmin eden bir izahta bulunmadılar. Ne deniyor? «Ormanların içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanın korunması bakımından - bu eski metinde vardı, ilâve edilen kısım; -ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken -ki bu kısım da vardır eski metinde de -hallerde başka yerlere yerleştirilmeleri kanunla düzenlenir.»

Arkadaşlar; orman işletmeciliğinin, bütün işletmelerin olduğu gibi bir özelliği vardır. Her işletmenin kendine has bir özelliği vardır. Ormanların korunmasında köylünün yardımcı

olması hepimizin arzu edeceği bir haldir. Esasen mer’i olan Orman Kanunu zannedirim 24’üncü maddesiyle, köy hudutları içinde kalan ormanların korunması görevini köylüye vermiştir. Ama eğer bu Anayasa’nın esprisi içinde onu tam olarak yansıtacak bir kanun çıkarılır ise meselâ, ormanların ki koruma işi vardı bu da çıkarıldı, o da bakiri ne kadar enteresan, iki üç saat içinde koruma görevini halkın iştiraki ki bu zaruridir haddi zatında kanunda da vardır, bugünkü metinde koruma çıkarılmış. Burada denmiş ki, ormanların gözetilmesi, bir bakıma koruma manası da taşıyabilir. Ama eski kanunlarda ormanların korunması, köy hudutları içindeki ormanların korunması köylülere de vazife olarak verilmişti. Partiler arası komisyon da bunu esas kabul etmiş, ormanların korunması, denetimi ve işletilmesine halkın iştirakini öngörmüş.

Şimdi, bu gözetimden eğer bir koruma anlaşılıyorsa bir teşkilât işidir. Devletin bir orman koruma teşkilâtı olacaktır, halkın bir orman koruma teşkilâtı olacaktır. İster istemez, siz onların nedenlerini, problemlerini halkın asıl meselelerini çözmez iseniz, yine birçok intifa ve irtifak hakları ile mesaisini, zamanını orman içine sevk edecek, halkla devlet ki, bunları ahenkli bir şekilde bağdaştırmak, dengeleştirmek hedef olarak

görölmekte ama karşı karşıya gelecektir. Halkın orman korucusu olacak, devletin orman korucusu olacak. Böyle bir işletme düşünülebilir mi? İşletme bir merkezden şevki idare edilir. İşletmeye halkın iştiraki nasıl sağlanacak?

Arkadaşlar; eğer komisyon adına, bizi tatmin edici bir açıklama yapılmış olsaydı ben deniz bu sorunlara inmeyecektim. Ama komisyonda tevcih ettiğim sorularda, nasıl bir orman işletmeciliği düşünüyorsunuz ki halkla devlet birlikte bunu yürütecek; bunu cevaplandıramadılar. Ve naçizane bu konuda az çok bilgisi olan, mesleği ormancılık olan bir arkadaşınız olarak, dış memleketlerin de orman mevzuatını tetkik etmiş bir arkadaşınız olarak arz edeyim ki, orman işletmelerine halkın iştiraki diye bir şey yok. Halka ait ormanlar vardır, komün ormanları vardı, kilise ormanları vardı, bizde de vardı, vakıf ormanları falan. Bunların ayrı statüsü olabilir, ama devlet ormanlarının işletilmesine halk nasıl iştirak edecektir? Bunlar çok geniş deyimlerdir, suistimal edilebilir. Bendeniz teklifimde, kanun teklifimden de atıflar yaparak kısaca, maruzatıma devam edeceğim. Kooperatifler yolu ile orman köylüsünün kalkınması bakımından kooperatiflere sağlanacak imkânlar bakımından bir koordine çalışma bahis konusudur, onlara destek olmak bahis konusudur, orman işletmelerinin kârından, çeşitli kaynaklardan sağlanacak fonla kooperatifler yolu ile köylünün kalkınması, küçük sanayiler halinde gelişmesi, hattâ orman sanayi devlet orman sanayiine ortak olması gibi hususlar vardır. Ama işletme yalnız sanayi konusu değildir, teknik bir husustur işletme. Halkın temsilciliği nasıl bir mekanizma ile yürütülecek? Şayet burada denmiş olsa idi ki, “devlet, orman kalkındırma kooperatiflerine her türlü yardımda bulunur ve bu husus kanunla düzenlenir” biz ferahlık duyardık. Ve bu daha hedef gösterici olurdu. Bu gayet muğlak bir ifadedir, bu siyasî plâtfomda geniş ölçüde suistimal edilebilecek bir ifadedir. Nasıl bir kuruluş yapacak? Devlet orman işletmesi müdürünün yanına bir partizan temsilcinin, bir yağmaya âlet olacak temsilcinin çıkmayacağını engelleyen bir hüküm mü var Anayasa’da? (CHP sıralarından, bravo sesleri) Katiiyen arkadaşlar. Çok istirham ediyorum, bu konuda mazideki yaralardan ders alalım, temayülleri iyi bilelim,

af konusunu çıkarıyoruz. Neden yalnız zati ihtiyaçlarından dolayı cezalandırılanların affı cihetine gitmiyoruz da ticari maksatla yapılan bir çok kaçakçılar tarafından desteklenen afları bu maddenin şümulü dışında tutmuyoruz, Anayasa ile bunu önlemiyoruz?

Muhterem arkadaşlar, bunu çok söylüyorlar, kanunları sınırlayan ana kanun budur, Bundan güç alarak gelecektir. Eğer samimî isek, ticarî maksatla kaçakçılık maksadı ile yağma maksadı ile 1958 yılında çıkan af kanunlarının sağladığı geniş suçları affederek müsadere edilen emvalin iadesini de öngören bir teklifin karşısında isek bunu Anayasa ile donduralım, bunun suistimal edilmesini önleyelim. O zaman daha gerçekçi oluruz, o zaman gerçekten ormanların korunmasında samimî bir zihniyetin sahibi olduğumuzu ortaya koyabiliriz. Ben özür dilerim, hiç bir arkadaşımı itham etmiyorum. Elbette ki, siyasi partiler hakikaten takdire şayan bir anlaşma ile bazı konularda birleşiyorlar. Ama bendeniz iddia ediyorum ki, bu meseledeki anlaşma zemini sakattır. Varılan netice sakattır. Kötü bir zihniyetle bu yola girilmiştir; ithamını yapmıyorum hiç bir arkadaşına, Ama bu metin daha evvel Anayasa’mızda yer alan ve tatbik edilmediğinden dolayı ıstıraplarımız her gün arttığı için bugün böyle bir çalışma durumu doğmuştur. O zamanki tutumla bu zamanki tutumu mukayese ettiğimizde bir irtibat kurmak mümkün değildir. Kaldı ki, arkadaşlar bir Anayasa maddesini tatbik etmiyorsunuz, tedbirini almıyorsunuz; Anayasa’da 10 sene sonra bir değişiklik yapıyorsunuz. Bu da zannederim ki, Anayasal açıdan henüz bir intikal dönemi yaşayan Türkiye’imizde demokrasi bakımından hiç de övünülecek bir husus değildir. Anayasa rayından çıkılmış yahutta Anayasa’nın bir çok hususları uygulanmıyor, tedbir getirilmiyor, Öyleyse lütfediniz, yüce Parlamento Anayasa’yı yeniden revizyona tâbi tutsun. Böyle bir hakkımız da olduğu kanaatinde değilim. Biz Anayasa’yı değiştirmekten önce Anayasa’da öngörülen hususları tatbik etmekle yetinmeliyiz. Bu hususta tedbirler almalıyız.

Çok muhterem arkadaşlarım, vaktinizi biraz fazla aldım Aslında getirilen nedir, getirilen husus nedir? Ormanları kısıtlayacak olan ve inşallah

böyle tecelli etmez ama aflarla haddi zatında fakir köylü arka planda kaçakçılar tarafından organize edilen, onları suça teşvik eden kimseler tarafından kaçakçılık yapar. Zâti yapacak, yakacak ihtiyaçları, bunun yanında otlatma hakkı, intifa hakkı, çeşitli irtifak hakları yürürlükte olan 6831 sayılı Orman Kanununda vardır. Ben endişe ederim, gelecek af kanunları, siyasî baskılar neticesi, baskı gruplarının etkisi neticesi, siyasî bir zihniyet neticesi 1958 yılındaki gibi çıkabilir. Bunları önleyecek neden bir hüküm Anayasa'ya konmak istenmiyor Kaldı ki, yenilik diye ortaya atılan husus, 6831 sayılı Orman Kanununun 2'nci maddesinde yer almıştır. Bazı arkadaşlarımız komisyonda buyurdular ki «Bu hususta çıkarılan kararnameler Millî Birlik Hükümetleri zamanında yürürlükten kaldırılmıştır». Suistimal edildiği için, hatalı ve masraflı oldukları için belki kaldırılmış olabilir, ama 6831 sayılı Kanunun 2'nci maddesi halâ yürürlüktedir.

Kısaca arz edeyim :

6831 sayılı Orman Kanunun 2'nci maddesiyle, bizim Anayasa'nın 131'inci maddesine ilâve etmek istediğimiz 5'nci fıkra arasındaki farka bakın! Kanundaki metin çok daha ileri bir metin...

Arzedeyim : 6831 sayılı Kanunun 2'nci maddesi “aynen şöyle,

«Madde — 2: İklim (burada yok), su ve toprak rejimine zarar vermeyen ve daha verimli kültür arazisi haline getirilmesi Ziraat Vekâletince uygun görülen ormanların orman rejimi dışında bırakılmasına ve orman mefhumuna dahil olduğu halde orman rejimine tabî tutulmasında bir fayda görülmeyen sahipli yerlerin serbest bırakılmasına veya gayeye uygun hususi bir idare ve kesim tatbik edilmesine, Tarım Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince karar verilebilir.»

Bu, halen yürürlükte olan bir maddedir. Bu maddeyi telif edici, Anayasa'mızın ruhuna daha uygun bir hale getirici veya uygulamadaki aksaklıkları giderici çalışmaların yapıldığını sayın Orman Bakanı, gerek Bütçe Komisyonunda, gerek Anayasa Komisyonunda beyan buyurdular.

Biz eskiden yapılmış hatalı tahsis usullerini yeni bir revizyonla düzelterek. Ama, siz burada

Anayasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce ve sonra hususunun büyük ölçüde suistimal edileceğinin endişesini, ezasını duymuyor musunuz?

Nasıl tesbit edilecek? Anayasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce bağ olan, meyvalık olan yerler?

Arkadaşlar, bunlar hakikaten tatbiki çok zor, gayet adaletsiz, siyasî baskı neticesinde mihverinden çıkacak deyimlerdir; «tam olarak» tâbiri de var. Bunlar objektif kıstaslar değildir. Büyük ölçüde, ormanlık sahanın gelişi güzel, hak sahiplerinin ötesinde bileği güçlüler tarafından işgaline müncer olacaktır ve bir noktada durmayacaktır.

Onun için kısaca tekrar etmek istiyorum. Muhterem arkadaşlarım; bu konu daha geniş tetkiklere ihtiyaç gösteren bir konudur. Bilim adamlarının geniş ölçüde görüşü alınmamıştır.

Şurada okuduğum Profesör Ozzara'nın raporunda -Onu da zabıtlara geçirmeyi faydalı görüyorum. Sayın Başbakanımızın davetlisi olarak gelmiştir- 33'üncü sayfasında, hiç sebep yokken, bir Anayasa tetkiki yapılmasına memur edilmemişken, şöyle bir ifade var:

Affedersiniz, elimdeki raporun 33'üncü sayfasında «Bu kanunun uygulanmasının ormancılık tatbikatının Anayasa'nın ruhuna sadık kalmak suretiyle geliştirilmesini şart koşmaktadır. Ama bugün huzurumuzda bulunan tasarı 131'inci maddenin temel ilkelerinden tamamen inhiraf etmiş, gerek Profesör Ozzara'nın ve diğer bilim adamlarının ortaya koydukları gerçeklerden tamamen inhiraf etmiştir.

Orman köylüsünün kalkınabilmesi için her türlü tedbiri almak için çalışmalıyız. Ama şunu arz edeyim ki, bu suç eylemini, orman suçu işleme eylemini teşvik etmek niteliğini taşımaktadır. Bu yönüyle, ormanlara ayrı bir tahrip hızı kazandıracaktır.

Değerli arkadaşlarım; orman köylüsü, orman affından çok ekmek istiyor, kalkınmak istiyor, insan gibi yaşamak istiyor.

“Orman Ekosisteminde Toprakaltı Karbon Döngüsü” Konusundaki Barselona Toplantısı İzlenimleri

Dr. Sedat TÜFEKÇİ

Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-TARSUS

Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi-ADANA

COST nedir?

COST (European Cooperation in Science and Technology), “Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği” için oluşturulmuş olan ve ulusal kaynaklarla desteklenmiş araştırma projelerinin Avrupa düzeyinde koordinasyonunu sağlayan Hükümetler arası bir kuruluştur. COST, 1971 yılında kurulmuştur. Ülkemiz de kurucu ülkeler arasında yer almış ve resmi temsilcisi TÜBİTAK’tır. COST’un görevi (misyonu), Avrupalı araştırmacılar arasında etkileşim ve işbirliğini destekleyerek; Avrupa’yı barışçıl amaçlar için bilimsel ve teknik araştırmada güçlendirmektir.

COST, TÜBİTAK üzerinden ulusal düzeyde desteklenen araştırma projelerinin yürütücülerin ve o konuda ulusal düzeyde ülkelerini temsil edebilme yeteneğine sahip adayların Avrupa düzeyinde oluşturulmuş proje hareketlerine (aksiyonlara) dahil olmalarını sağlamaktadır.

Toprak-altı Karbon Döngüsü Aksiyonu

COST bünyesinde çalışma alanlarına göre farklı şekillerde sınıflandırılan değişik alt başlıklar altında proje hareketleri (aksiyonlar) yürütülmektedir. Bu proje hareketlerinden biri de FP0803 nolu “*Belowground Carbon Turnover in European Forest: Avrupa Topraklarında Toprak-altı Karbon Döngüsü*” adlı projedir”. Projenin temel amacı, toprak altı karbonun kayıp oranlarını hesaplamak için yöntemler geliştirerek Avrupa’daki orman alanlarının toprak-altı karbon yönetimi stratejilerini oluşturmaktır. Bu kapsamda Çukurova Üniversitesi’nden Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ’ın liderliğinde 109O027 nolu ve “*Farklı Yaşlardaki Okaliptüs Ormanlarında Hasat Edilmiş ve Edilmemiş Alanlarda Karbon Depolama Potansiyelinin Belirlenmesi ve Toprak Organik Madde İçeriğine Bitki Kökleri ve Mikoriza Mantarlarının Katkısının Araştırılması*” başlıklı (2009-2012) bir proje yürütülmektedir. Bu projenin amacı, adı geçen sahlardaki ağaçların toprak-üstü (gövde, dal ve yapraklar) ve toprak-altı kısımları (kök, mikoriza hifleri) ile topraktaki organik bileşikler ve mikroorganizmaların karbon döngüsüne katkısının belirlenmesidir.

“Avrupa Ormanlarında Toprakaltı Karbon Döngüsü” adlı proje hareketinin 27 Haziran-1 Temmuz 2011 tarihleri arasında İspanya’nın Barselona kentinde yapılan “Bozulmuş ve Kurak Alanlardaki Karbon Dengesi” adlı sempozyum ve çalıştayına yönetim komitesi üyesi (MC member) olarak bir poster ile katılım sağladık.

Sempozyumun Yeri

Sempozyumun yapıldığı IRTA (Research& Technology&Food&Agriculture), Katalonya hükümetine bağlı Tarım, Hayvancılık, Balıkçılık, Gıda ve Doğal çevre bölümlerinden oluşan bir Araştırma Enstitüsüdür. IRTA çalışmasında, tarım, gıda ve su ürünleri sektörlerinde modernizasyon, sürdürülebilir kalkınma ve rekabete katkıda bulunarak. tüketicilere sağlıklı ve kaliteli gıdalar sağlayıp toplumun refah düzeyinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Sempozyuma Türkiye, İspanya, İngiltere, İrlanda, İzlanda, Hollanda, Belçika, Almanya, Fransa, İsviçre, İsveç, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Litvanya, Letonya, Rusya, Avusturya, Danimarka, Sırbistan, Polonya, Litvanya, Norveç, İtalya, Portekiz, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Hırvatistan, İsrail, ABD ve Japonya'dan 156 konu uzmanı katılmıştır.

Sempozyum Bildiri Konuları

Açılış konuşmalarının ardından 4 ayrı çalışma grubunu (ÇG) temsilen 8 davetli konuşmacı, katılımcılara mevcut bilgi ve güncel konularla ilgili bildirilerini sunmuşlardır. Çalışma gruplarına göre yapılan sunumlar şunlardır:

İspanya'dan Irene Guerra Avalos "İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Kyoto Protokolü Karbon Raporları ve İspanya'nın Durumu" başlıklı sunusunda; İspanya'nın Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve

Sözleşmesi ve Kyoto protokolünü onayladığını ve bu yükümlülüğünü yerine getirmek için canlı biyokütle raporunun 2003 yılından itibaren yapıldığını ve sera gazı emisyonunun 2008-2012 döneminde 1990 yılı düzeyinden daha aşağı (%5 kadar) indirileceğini bildirdi. Özellikle toprakta depolanan karbon konusundaki çalışmalara 2008 yılında başladığını ve 2020 yılındaki tahmini karbon depolama miktarının da hesap edilebildiğini belirtti.

Japonya Nagoya Üniversitesi'nden Yasuhiro Hirano "Farklı Orman Habitatlarındaki İnce Kök Biyokütlesi, Üretimi ve Dönüşümü" adlı sunusunda; toprakaltı karbon döngüsüne ormanların önemli miktarda katkı sağlaması nedeniyle özellikle son yıllarda ince kök dinamikleri üzerine çalışmaların arttığını belirtti. Kök biyokütlesi, üretimi ve dönüşümü tahminlerinde çeşitli yöntemlerin kullanıldığını ve bunların karşılaştırılmasında zorlukların varlığından söz etti. Çalışmalarında kuzey, ılıman ve tropikal ormanların ince kök biyokütlesi tahmini için 35 ülkeden 512 ağaç örneği alınmıştır. Çalışmada özellikle kök çap sınıflarındaki çeşitliliğin etkileri, örnekleme derinliği ve alt tabaka vejetasyonunun kök biyokütlesi üzerine odaklanmışlardır. Sonuç olarak, ağaçların ince kök kütlesi ile meşcere göğüs yüzeyi alanı arasında son derece yüksek ilişki elde edilmiş ve ayrıca tüm bitkilerin ince kök üretimi ile meşcerenin yıllık ortalama sıcaklığı, yükseltisi ve ortalama yıllık yağış miktarı arasında da ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Dr. Hirano biyokütle ile karbon arasında bir ilişkinin tespit edildiğinin ancak konunun daha ileri boyuta tartışılması gerektiğini de belirtmiştir.

İsveç Tarım Bilimleri Üniversitesi'nden Roger Finlay, "Karbon Döngüsü ve Ektomikoriza -Mikrokozom ve Arazi Denemeleri Sonuçları-" adlı sunumunda, simbiyotik ektomikorizal birliklerin oluşturduğu karbon tutulması ve dönüşümünün pek çok ekosistem süreçlerinin şekillendirmesinde önemli bir rol oynadığını vurguladı. Dr. Finlay ayrıca, mikrokozom ve büyük ölçekli arazi denemelerinin gerekliliğine değindi.

İngiltere Aberdeen Üniversitesi'nden Dave Johnson, "Arbüsküler ve Ektomikorizal Mantarların Çeşitliliği ve Toprakaltı Karbon

Akışı” adlı sunusunda, iklim, arazi kullanımı ve çevredeki değişimlerin ekosistemleri nasıl etkilediğini tahmin etmek için topraktan karbon akışını düzenleyen faktörleri bilmenin çok önemli olduğunu ifade etti.

Belçika Orman ve Doğa Araştırma Enstitüsü’nden Bruno de Vos, “Avrupa Ormanlarında Orman Örtüsü ve Mineral Topraktaki Organik Karbon Stokları: 2004-2008 BioSoil Etüd Sonuçları” adlı sunumunda, 1980’lerin ortalarından bu yana çoğu AB ülkesi tarafından UNECE ICP Forests programının uzun menzilli sınır aşan hava kirliliği konusunda sistematik orman toprağı etütleri başlatıldığını belirtti. Avrupa orman topraklarındaki incelemelerde ortalama karbon yoğunluğunun, 1 cm kalınlığındaki OFH tabakasında $4,4 \text{ t C ha}^{-1}$ olduğunu ve turba topraklarında bu değerin dört kat daha yüksek olduğunu vurguladı.

İtalya Torino Üniversitesi’nden Luisella Celi, “Topraktaki Organik Maddeyi Fraksiyonlama Yöntemleri” başlıklı sunumunda, toprağın organik maddesinin kısımlara yarılmasında (fraksiyonlama) fiziksel ve kimyasal yöntemlerin kullanıldığını, farklı çözünürlüklü organik maddeleri ayırmak için hidroliz veya oksidasyonu yöntemlerinin uygulandığını belirtti. Dr. Celi, farklı ekosistemlerdeki organik madde dinamiklerini ve dönüşümünü anlamak için en etkili yaklaşımın hipotez temelli yöntemler olduğunu da vurguladı. Toprağın organik maddesi henüz tam doğru bir şekilde tahmin edilemediği için konunun ileri boyutta araştırılması ve yeni yöntemlerin denenmesi zorunluluğuna da dikkati çekmiştir.

Belçika Antwerpen Üniversitesi’nden Gaby Deckmyn “Toprak Modellerinde Mikorizalar” adlı sunusunda, toprak özellikleri ile ilgili birçok model bulunmasına rağmen, bunların bitkiler ve ormanlar için yapılan modeller kadar gelişmiş olmadığını, bunun nedeninin topraktaki karbon miktarının, dönüşüm oranlarının ve mikoriza kütesinin belirlenmesindeki zorluklar olduğunu vurguladı. Dr. Deckmyn sunumunda şu konulara dikkati çekti. Kök ve mikorizaların karbon bütçesine katkılarının ayrı ayrı belirlenmesi önemlidir. Günümüzde topraktaki karbon, azot ve fosfor döngüsünün tahminlerini

kısmen veren modeller bulunmaktadır. Ancak hiçbir toprak oluşumunu tüm yönleriyle verememektedir. Konuyla ilgili olarak Antwerp Üniversitesi’nde orman meşcere modeli (ANAFORÉ) geliştirilmiştir. Bu modelin amacı, toprak özellikleri, iklim ve orman yönetiminden etkilenen ağaçlar, topraktaki depolama, mikorizal ve mikorizal olmayan mantarlar arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. Sonuçta modelin ana hedefi, toprak karbonu ve azotunun tahminini doğrulamaktır. Dr. Deckmyn geliştirilen bu modeli 16 doğal meşcerenin (kayın, sarıçam, meşe ve kavak) verileri için test ettiklerini ve modelin tahmin gücünün yüksek olduğunu belirtmiştir.

Norveç Orman ve Peyzaj Enstitüsü’nden Lise Dalsgaard “İskandinav Ülkeleri Ormanları için İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Kyoto Protokolü’ne Göre Karbon Raporlaması” adlı sunumunda, topraktaki organik madde simülasyonu ve tahmini için İsveç, Danimarka, Finlandiya ve Norveç’te *Yasso07* modelinin kullanıldığını ancak model tahminleriyle saha ölçümlerinin toprağın organik madde miktarındaki değişimleri tahmin etmede belirsizlikler içerdiğini ifade etmiştir. Tahminin başarısı için her iki yöntemin eş zamanlı gelişiminin de önemli olduğu vurgulandı. Bu güne kadar yapılan modellerin yeterince uyum göstermemesinin altında genelde mikoriza mantarlarının olası karbon bütçesine olan katkısının bilinmemesinden kaynaklandığı sıkça belirtilerek bu COST projesi hareketliliğinin de asıl bu konuya katkıda bulunmak amacı ile başlatıldığı vurgulanmıştır.

Sözlü bildirilerin yanında konuyla ilgili olarak 46 adet poster sunulmuştur. Barselona toplantısında tarafımızdan ‘Effect Of Land Management On CO₂ Respiration Of Several Years Old (Different Age Group) Eucalyptus Plantation Over A Year Period’ konulu bir de sunu gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu (ÇG) Toplantıları

Aksiyon 4 çalışma gurubundan (ÇG) oluşuyor.

ÇG1: Kılcal kök dönüşümü (Fine root turnover), ÇG2: Mikoriza ve hiflerin dönüşümü (Mycorrhizal mycelia biomass and turnover),

ÇG3: Toprak karbon depolama (Soil C stocks and turnover), ÇG4: Biyojeokimyasal modelleme (Biogeochemical modelling).

Türkiye olarak ilk üç çalışma gurubunda yer almaya çalışmaktayız. Düzenli olarak toplantılara katılmakta ve her toplantıya en az bir poster veya sözlü sunumda bulunarak ülkemizi temsil etmekteyiz.

Toplantının birinci gününde yönetim kurulu toplantısı yapıldı ve çağrılı bildiriler sunuldu. İkinci gün poster sunuları ve çalışma gruplarının sunu ve geleceğe ilişkin araştırma stratejileri konuşuldu. Ayrıca aksiyona dahil bilimcilerin çalışmalarını özetleyen ve konunun uluslararası alanda tartışılması için her çalışma grubunun ortak ikişer makale yayınlanması konusu konuşulmuş ve karara bağlanmıştır. Avrupa ölçeğinde toprak ve bitki kök örnekleme stratejileri ve elde edilen verilerin modellendirilmesi çalışmaları gözden geçirilmiştir. Ağustos 2011'de Litvanya'da bir yaz okulunun düzenlenmesi ve Eylül 2011'de de Belçika'da bir kök-mikoriza model grubunun toplanması kararlaştırılmıştır.

Çalıştay süresince; toprak altı karbon dinamiği, iklim değişikliği ve kökün karbon döngüsü, çevresel değişimlere kökteki dönüşümün etkileri, mikorizanın karbon dönüşümündeki önemi ile

tüm bu verilere ulaşabilmek için kullanılacak yöntemler ve metodolojileri ayrıntılı bir şekilde ele alınarak tartışılmıştır.

Ana teması kök dönüşümü olan ÇG 1'de; ince kök dönüşümünün belirlenmesi için yöntemler geliştirilmesi (minirhizotronların uygulanması, arazi yöntemleri) ve hesaplanması, dönüşümü etkileyen çevresel faktörler ve iklim değişikliğine kök dönüşümünün etkileri gibi konular tartışıldı.

Mikoriza mantar hiflerinin biyokütlesi, üretimi ve dönüşümü konusunun çalışıldığı ÇG2'de; karbon döngüsünde mikorizanın önemi, orman ekosistemlerinde ektomikoriza misel üretimini düzenleyen faktörler, mantar hiflerinin ölçüm yöntemleri ve mikoriza üzerine ozonun etkileri hakkında değerlendirmeler yapıldı.

Topraktaki karbon stokları ve dönüşümü konulu ÇG 3'te; organik tabakada ve mineral toprakta karbon stoklarının belirlenmesi yöntemleri, organik maddenin miktarı ve kalitesi, karbon ayrışma yöntemleri, orman toprakları fraksiyonlarındaki toprağın karbon dönüşümü konuları değerlendirildi.

Konusu biyojeokimyasal modelleme olan ÇG 4'te; modellemede mikorizalar, modellerin karşılaştırılması, ölçümleme yöntemleri, ekosistem

modellerindeki çeşitli kök dönüşüm değerlerinin kullanımının etkileri gibi konular görüşüldü.

Dört çalışma grubunun kendi içinde yaptıkları beyin fırtınası çalışmaları sonrası grubun çalışmaları ve önerileri ortak zeminde interaktif olarak gruplar arasında görüş alış-verişleri gerçekleştirilerek nihai rapor oluşturulmaktadır. Sonuç olarak katıldığımız Barselona toplantısı sonrası geleceğe yönelik olarak çalışma gruplarının ilgi alanlarında daha çok veriye ihtiyaç duyulduğu ve bunların temin edilmesinden sonra yeni model çalışmalarına gidilerek nihai değerlendirmenin yapılması sonrası sonuçların yayınlanmasına karar verildi.

Teknik Gezi

Söz konusu toplantıya ev sahipliği yapan IRTA'nın Araştırma Enstitüsü'nün Torre Marimon'daki merkezine gezi düzenlendi. Burada Enstitü araştırmacıları tarafından gerçekleştirilen çalışmalar hakkında bilgiler verildi. Maki florasına ait bitki türlerinin kullanıldığı denemelerin büyük çoğunluğu ekofizyoloji ağırlıklı çalışmalardan oluşmaktaydı. Bitki su tüketimi, bitki türlerinin karışık dikiminin ekofizyolojik etkileri, karbon sağlama ve iklim değişimleri arasındaki değişimler araştırılmaktadır. Açık arazi, sera ve lizimetre çalışmaları yerinde incelenmiştir. Agroforestry koleksiyon bahçesi gezilmiş ve bilgi alınmıştır.

Öneriler

Genelde orman ekosisteminde toprak altı karbon mineralizasyonu ve dönüşümü eksik veya yanlış tahmin edilmektedir. Toprak üstü kısmının C içeriği kolayca belirlenebilmekte ancak toprak altı mekanizması ve süreçleri daha az bilinmektedir. Topraktaki organik maddenin ve ince köklerin dönüşümü az çalışılmış veya bilinmemektedir. Ülkemizde bu konu çok yeni olup ağırlıklı olarak Çukurova Üniversitesi Toprak ve Bitki Besleme Bölümünün kök biyolojisi laboratuvarı ve Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü'nün toprak laboratuvarı tarafından koordineli olarak çalışılmaktadır. Avrupa çapında dağınık olarak değerlendirilen bu verilerin bir network üzerinden izlenmesi önemli bir strateji olacaktır. Bu bağlamda Avrupa Bilimsel Araştırma Koordinasyon birimleri COST gibi

organlar, iklim değişimleri ile ekosistemdeki C döngüsü arasındaki çalışmaları koordine ederek konunun yeterince anlaşılmasını ve önlem alınmasını sağlayabilir. Aynı şekilde bilim adamları arasındaki görüş farklılıkları kadar farklı bilim çevrelerinin örnekleme yöntemlerinin uyumlu olması da önemlidir. Özellikle gelişmiş ülkeler ekonomilerinin zarar göreceği gerekçesi ile atmosfere salınan karbonun sınırlandırılması çalışmalarına engel olmaktadır. Bu arada bazı ülkeler kendi mevcut C potansiyellerini hesaplamışken ülkemizde halen belirlenmiş kesin bir veri bulunmamaktadır. Konunun ülkemizde pek çalışılmış olmaması ve doğal olarak konuya vakıf yetişmiş uzmanın az olması nedeniyle, tarım ve orman ekosisteminde bitki-toprak mikroorganizma alanında atmosfere salınan karbon miktarı ve toprakta tutulan karbon miktarı tam olarak hesaplanamamaktadır.

FP0803 nolu **"Belowground Carbon Turnover in European Forests"** COST proje hareketi her yıl toplantılarını farklı ülkelerde yapmaktadır. 2012 yılında bu çalıştay ve konferansın ülkemizde (Antalya) yapılmasına MC üyelerince karar verilmiştir. 100 kadar yabancı uzmanın katılacağı toplantıya ev sahibi olarak Çukurova Üniversitesi ile birlikte Bakanlığımızın da dahil olması, ormanlarımızın toprak-altı karbon birikiminin hesaplanmasına yönelik yöntemlerin belirlenmesi ve onların değerlendirilmesinde araştırmacıların ve üniversite çevrelerinin de yer almasının yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

Orman Ürünleri Sertifikasyonu, Amacı, Uygulamalar ve Tüketici Üzerindeki Etkileri

Doç. Dr. Ahmet TOLUNAY
SDÜ Orman Fakültesi İSPARTA

Dr. Türkay TÜRKOĞLU
SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü İSPARTA

Orman ürünlerinde, FSC (*Forest Stewardship Council*) ve PEFC (*The Programme for the Endorsement of Forest Certification*) sertifika kurumları tarafından geliştirilen sertifika sistemine koruma ve gözetim zinciri sertifikası (*Chain of custody, CoC*) denilmektedir. Orman kaynaklarını kullanan ve ticaretini yapan işletmeler tarafından kullanılır. Ticareti yapılan orman ürünlerinin sürdürülebilir yönetilen sertifikalı ormanlardan tedarik edildiği hakkında tüketicilere güvence vermektedir. Orman ürünlerinin kaynağından alınıp tüketiciye ulaşana kadarki işleme, dönüştürme, imalat ve dağıtım gibi safhalarını içine alan bir yönetim sistemidir. CoC sistemi sadece orman ürünlerinde kullanılması ve yeşil etiket fonksiyonu görmesi en büyük özelliğidir. Bu sertifika şemsiyesi altına giren işletmeler, müşterilerine ve kamuoyuna, tüketim ve üretim esnasında sürdürülebilir anlayışla işletmecilik faaliyetlerini yürüttüklerini ve yeşil işletme olduklarını yansıtır.

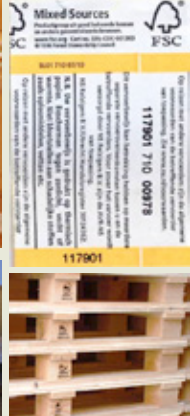
Orman Yönetim
Sertifikasyonu

Koruma ve Gözetim
Zinciri (CoC)

Ürünlerde Sertifika
İşareti

Orman ürünlerinde sertifikasyonun amacı dünya ormanlarının yönetimi ve uygulamalarının iyileştirilmesi ve yasal olmayan yollarla elde edilen orman kaynaklarının işletmeler tarafından kullanılmasının önlenmesidir. Sürdürülebilir orman yönetimi, günümüzde kabul edilen en uygun orman yönetim sistemi olması dolayısıyla sertifikasyonunda en temel ilkelerini oluşturmaktadır. CoC sertifika sistemi, bu sertifikaya sahip orman ürünleri işletmelerinin hammadde ihtiyaçlarını sertifikalı ormanlardan karşılamasını zorunlu tutarak, orman sahiplerinin ormanlarını sertifikalandırmalarını sağlamak ve böylece sürdürülebilir orman yönetimi uygulamalarının yaygınlaşmasını teşvik etmektedir.

Koruma ve gözetim zinciri sertifikalı işletme, sertifikalı, geri dönüşümlü veya kontrollü kaynaklardan tedarik edilmiş malzemeleri kullanarak ürettiği ürünlerde bu sertifikayı kullanma hakkına sahip olur. İşletmelerin ürünlerinde FSC ve PEFC etiketlerini kullanabilmeleri için her iki sertifika kurumunun CoC sistemine ait geliştirmiş olduğu standartları ve kuralları uygulaması gerekir. FSC ve PEFC tarafından akredite edilmiş, bağımsız belgelendirme kuruluşları tarafından bu standartlara göre yapılan denetimler sonucunda uygun bulunan işletmeler 5 yıllık bir süre için CoC sertifikasını kullanmaya hak kazanırlar. İşletmelerde, sertifikalı ve sertifikasız tüm

girdilerin ve çıktıların kaydını düzenli bir şekilde tutulur. Bu kayıtlar, yıllık olarak denetçiler tarafından incelenir. Bu denetim sonucunda, standartlara ve gerekli kurallara uyan işletmeler, CoC sertifikasını kullanmaya devam ederler.

Sertifikalı Ürünlerde Bulunan FSC ve PEFC Etiketleri Örneği

FSC ve PEFC etiketleriyle, tüketicilere, ormanların sürdürülebilir yönetildiği ile ilgili bilgi vererek, kamunun çevre konusunda bilinçlendirilmesi de sağlanır. Çevreye duyarlı bilinçli tüketicilerin bu yeşil etikete sahip ürünleri tercih etmeleri sonucu pazar avantajı sağlanır. Bu pazar avantajından faydalanmak isteyen işletmeler hammadde için sertifikalı orman kaynaklarına yöneleceklerinden, orman sahiplerinin de kar yapmalarını sağlamaktadır.

Dünya ormanlarının korunmasına katkıda bulunmak amacıyla FSC ve PEFC etiketli ürünleri satın alan tüketiciler çevreci tutum ve davranışlara sahip yeşil tüketici kategorisinde yer alır. Yeşil tüketiciler, çevreci endişe taşıyan ve çevre dostu ürünlere fazla ödemeyi kabul eden tüketicilerdir.

FSC ve PEFC sertifikaları özellikle Avrupa ülkelerinde tüketiciler tarafından tanınmakta ve sertifikalı ürünlerin tüketilmesine özen gösterilmektedir. FSC ve PEFC sertifikasının gelişimindeki en büyük katkı işletmelere aittir. Orman ürünleri kullanan çevreye duyarlı işletmeler sertifikalı ürünleri tercih etmeleri, sertifikalı ürün pazarının gelişmesine sebep olmuştur. Yine son ürün kullanıcısı dünya çapında faaliyet gösteren firmalarında sertifikaya

sahip tedarikçilere yönelmesi ve firmalarını bu sertifikalarla çevreci olarak tanıtması son tüketicilerin bilinçlendirilmesine katkıda bulunmuştur.

Türkiye’de de CoC sertifika sisteminin yaygınlaşması tamamen firmaların güdümünde oluşmuştur. Bazı Avrupa Birliği ülkelerindeki firmalara ürün satmaya çalışan işletmelerden CoC sertifikasının talep edilmesi ya da uluslararası firmaların Türkiye ofislerinin firmanın prensipleri gereğince sertifikalı ürünleri tercih etmeleri, ülkemizdeki işletmeleri de sertifikalı ürünler üretmeye ya da satmaya zorlamıştır.

Günümüzde tüketiciler, çevre için endişe taşımakta ve bunu satın alma etkinliğine yansıtmaktadır. Çevre dostu ürünlere olan satın alma tercihi gittikçe artış göstermektedir. Yeşil değere sahip tüketici oluşturmak içinde eğitim, tanıtım ve güvene ihtiyaç bulunmaktadır. Toplumun tüm fertlerinde yeşil değerın gelişmesi için sivil toplum kuruluşlarının, işletmelerin ve hükümetlerin desteğine ihtiyaç vardır.

Nitekim bu tür sertifikalı ürünlerin tercih edilerek satın alınması, bu ürünlerin piyasada varlığını güçlendirecek, daha çok işletmenin bu sertifikalara sahip olarak bu zinciri kullanmasına sebep olacaktır.

Ormanlar ve Maki Alanları

Emin GÜZENGE

Orman Amenajman Rehberlik ve
Denetim Başmühendisi-ANTALYA
eminguzenge@mynet.com

Fotoğraf: Ruknettin TEKDEMİR

Ormanlar yeryüzünün yaklaşık üçte birini kaplamasına rağmen, dünya genelinde ormanlık alandaki azalış hızı düşse de devam etmektedir. Bu azalıştaki en önemli faktörler; hızlı nüfus artışına bağlı yerleşim yerlerinin genişlemesi, beslenme için gereken tarım alanlarının genişlemesini söyleyebiliriz. Ormanlık alandaki azalış tüm ekosistemlerde olumsuz etkiler yapmaktadır. Bu olumsuzluğu gidermede ormanların rolü giderek artmaktadır.

Dünyada ve ülkemizdeki gelişmeler sonucu toplumun ormanlardan beklediği fayda ve fonksiyonlar da değişmiştir. Ormanların gösterdiği fonksiyonlardan odun hammaddesi üretimi daha geri planlarda düşünölmeye başlanılmıştır. Ormanların ekolojik ve sosyal hizmet fonksiyonları daha ön plana çıkmaktadır. Ormancılık alanında kullandığımız teknik ve yasal mevzuattaki birtakım kavramlar günümüzde yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle ormancılık alanında kullandığımız kavramların yeniden

gözden geçirilip, güncellenmesi gereksinimi ortaya çıkmaktadır.

Ölkemizde ilk amenajman planının yapıldığı 1917 yılından günümüze kadar yapılan orman amenajman planları, yapıldığı bölgenin ormanlık alanındaki değişimi, geçmişten günümüze kadar geçirdiği tarihsel süreci de gösteren yazılı resmi belge niteliğindedir. Orman amenajman planları yapıldığı dönemdeki ormancılıkla ilgili yürürlükteki teknik tanım ve esaslara göre yapılmıştır.

Uzun yıllar orman amenajman planlarında maki alanları “BDy” olarak gösterildi, 2008 yılından sonra ise teknik izahnamede değişiklik yapılarak verimli orman olarak gösterilmesi istenilmiştir. “Kapalılık oluşmuş karakteristik Akdeniz florasının çoğunlukta olduğu ormanlık alanlar (Dy3) rumuzu ile ve gördüğü fonksiyona göre planda ilgili yerinde verimli ormanlık alanlar içerisinde gösterilecektir”(OGM 2011) . Planlama esnasında meşcere tipine bu rumuzu vermekle

problem çözülmüş olmuyor. Orman amenajmanı açısından bu konuda bilgi açığı olduğu için, bu alanlarda karşımıza çıkan problemler; orman formu, işletme şekilleri, meşcere tipi, servet envanteri, dikili gövde hacim ve artım değerleri, fonksiyona bağlı işletme amacı, faydalanmanın düzenlenmesi, silvikültürel müdahale şekli gibi konulardır.

Diğer taraftan uluslararası süreçte de; ormanlar ve iklim değişiklikleri konusunda ülkeler sıkı işbirliği ve ortak hareket etme gereksinimi duymaktadırlar. Türkiye'nin 1992 tarihli BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) taraf olmasından dolayı, Türkiye de 2009 yılında Kyoto protokolünü imzalayarak bu sürece dahil olmuştur.

CPF, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin kararı uyarınca kurulmuş olan ormana ilişkin 14 büyük uluslararası organizasyon, kuruluş ve sekreteryadan oluşan gönüllü bir oluşumdur. Bu kuruluşların hepsinin ormanlara ilişkin önemli programları vardır. Bu kuruluşlar çevre ve insanlık için fayda sağlayan sürdürülebilir orman yönetimi ve uluslararası kabul gören tedbirlerin uygulanmasını desteklemek için birlikte çalışırlar. İklim değişikliğinin muhtemel etkileri ile meydana gelecek olan çevresel değişiklikler, ormanların sağladığı çok yönlü mal ve hizmetlerin kapasitesini etkileyeceği gibi onların artımını ve verimliliğini de etkileyecektir. Bu nedenle iklim değişikliğine ilişkin 2012 sonrası süreçte yapılacak herhangi bir düzenlemede ormanların hem iklim değişikliğini azaltmada hem de uyumdaki rolünün tespit edilmesi zaruridir (OGM-FAO-2008-1).

“Öte yandan ülkeler kendi orman varlıklarını FAO'ya bildirdikleri ölçütlerde de değişiklik yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış ve bu yönde adımlar atılmaya başlanmıştır. Birleşmiş Milletlerin 1992 yılında Rio de Janerio'da düzenlenen BM Çevre ve Kalkınma konferansından (UNCED) beri ormansızlaşma uluslararası toplumda dikkat çekmiş ve kamuoyunda tartışılmıştır. Ülkeler FAO'ya orman

varlıklarını raporladıkları zaman küresel anlamda kabul edilen orman tanımını; **yani minimum ağaç boyu 5 m, minimum tepe kapallığı %10 ve minimum orman alanı 0,5 Ha olan tanımları kullanırlar.** Bu tanımlama, baskın olarak tarımsal ve kentsel kullanımda olan orman örtüsünün bulunduğu alanları (kent ormanları ve parkları, meyve bahçeleri, diğer tarımsal ürünli ağaçları ve tarımsal ormancılık alanları v.b.) açıkça dışlamaktadır.

Kyoto protokolüne göre raporlama yapmak için arazi kullanımı sınırlaması yapılmaksızın ülkeler kendi eşik değerlerini; **minimum ağaç boyu 2-5 m, minimum tepe kapallığı %10-30 ve Minimum alan büyüklüğü 0,01-1,0 ha arasında olacak şekilde seçmek zorundadır.** Seçilen eşik değerleri taahhüt periyodu sırasında bütün mevcut raporlamalarda da kullanılmak zorundadır. Ülkeler daha önceden FAO raporlamalarında farklı eşik değerleri kullanmışlarsa, kendi eşik değerlerini doğrulamak zorundadır “(OGM-FAO-2008-2).

UNFCCC'nin 16/CMP1 kararında **%10-%30 kapallığa, 2-5 m ağaç boyuna** ulaşma kapasitesine sahip doğal genç meşcereler ve tüm plantasyonlar gibi geçici olarak hasat nedeniyle kapallığı kırılan ve daha sonra tekrar aynı kapallığa ulaşabilecek alanları da orman olarak tanımlar. Benzer şekilde FRA (Forest Resources Assessment) orman sınırları içinde veya üzerinde olan ve olgun ağaçlardan yoksun olan arazileri de orman olarak tanımlar (OGM-FAO-2008-3).

Maki: Akdeniz iklim koşullarının bulunduğu yetişme ortamlarında yayılış gösteren çalı ve alçak boylu ağaçların oluşturduğu odunsu bitki toplumdur (ÇEPEL, 1995). Türkiye'de Akdeniz ikliminin etkisi altında bulunan orman kuşağında orman ağaçlarının yok edilmesi sonucunda orman altında yer alan çalı türlerinin yaygınlaşması ile “Sık Akdeniz Çalılığı” gelişmiştir. Bu “Sık Akdeniz Çalılığı” batı kaynaklarında “maki” olarak adlandırıldığı için Türkiye'de de “maki” olarak anılmıştır. Aslında “maki” Korsika adasında yerli

halkın Laden (*Cistus*) çalılığına verdiği isimdir (KANTARCI, 2008).

Akdeniz ikliminin bulunduğu yerlerde, yüksek boylu ormanların insan eliyle yok edilmesi sonucunda ortaya çıkıp gelişen ağaç, ağaçcık ve otsu bitkilerden oluşan maki alanları orman fonksiyonları bakımından ağırlıklı olarak ekolojik ve sosyal fonksiyonlu alanları içermektedir. Bunlar; odun dışı orman ürün üretimi, toprak koruma, su koruma, iklim koruma, biyolojik çeşitliliği koruma, gen koruma, yangın önleme ve estetik görünüm gibi fonksiyonlardır. Bunların yanında maki alanlarından biyokütle ile enerji üretimi ve otlatma değerinden yararlanma da düşünülebilir. Yapılan çalışmalara göre; maki türleri yaz kuraklığına ve orman yangınlarına karşı uyum sağlamışlardır.

“Kapladığı 1.695.546,0 ha alan ile ülkemizin toplam ormanlık alanının % 8,4’ünü oluşturur. Akdeniz peyzajının tipik bir ögesi olmanın dışında maki bitki örtüsü toprak koruma ve toprak oluşumu, su rejimi, yerel iklim, genetik rezerv, enerji üretimi vb. alanlarda da önemli işlevler ortaya koyar.

Eğer yüksek verimlilikteki alanlardan biyokütle belirli bir rotasyona göre hasat edilecek olursa dikkat çekici bir enerji kaynağı ortaya çıkar. Ortalama olarak, 5 kcal/gr enerji içeriği ve 50 t/ha biyokütle hesabıyla 1 hektarlık bir meşcerenin 34.703 litre petrole eşdeğer enerji içerdiği hesaplanmıştır.

20-30 yaşlarda çıkması kuvvetle muhtemel bir yangını beklemek ve bu arada yangınla mücadele masraflarını sürekli artırmak yerine, makinin her 10 yılda bir hasat edilmesi bir yandan yangın riski ve yangınla mücadele masraflarını düşürürken diğer yandan da verimlilik yüksek bir oranda tutulabilir.

Gerek topografyanın zorluğu gerekse yem bitkilerinin kalitesi bakımından keçi maki gibi yem değeri bakımından fakir ekosistemlerde büyüme ve çoğalmaya adapte olabilmiş tek evcil çift turnaklıdır.

Makideki otlanabilir bitkiler bugün düşük verimli, düşük lezzetli ve düşük besin değerli türlerden oluşmaktadır. Bu alanların uygun teknikler kullanılarak ıslah edilmeleri ve bilimsel bir planlamayla kullanıma açılmaları ortalama olarak sürgün üretimini 5 misli et üretimini de 3 misli artıracaktır (NEYİŞÇİ, 2002).

Sonuç ve Öneriler

1- Bu güne kadar üzerinde yeterince bilimsel çalışma yapılmayan ve önem verilmeyen maki alanlarına gereken önemi vermekle işe başlamalıyız. Maki alanlarını orman ekosisteminin bir parçası olarak kabul edip, buna göre işlemler yapmalıyız.

2- Orman amenajman planlamaları esnasında maki alanlarını fonksiyon-işletme amacı ilişkisine dayanarak, işletme amaçlarını belirlemeliyiz. Belirlenen işletme amacına göre meşcere tipi (koru-baltalık) verilmeli.

3- Servet envanteri, silvikültürel müdahale şekli, dikili gövde hacim ve artım değerleri için araştırma kurumlarınca çalışma yapılmalı.

4- Bozuk maki alanları ağaçlandırılırken, alandaki mevcut türler korunarak veya iyileştirilerek, boşluklara uygun türler dikilmeli. Kesinlikle tam alan diri örtü temizliği veya kökleme yapılmamalıdır.

KAYNAKÇA

OGM. 2011. Fonksiyonel Amenajman Planlanması Arazi ve Büro Çalışmalarına Ait Teknik İzahname 2011, madde 5- j.

ÇEPEL, N. 1995. Çevre Koruma ve Ekoloji Terimleri Sözlüğü, TEMA yayınları, s:123.

KANTARCI, D.2008. Türkiye’de Çalılaştırılmış Ormanlar Sorununa Ekolojik Açıdan Bakış, TOD Eğitim Dizisi-5, s: 6.

OGM-FAO-2008-1. Ormanlar ve İklim Değişikliğine İlişkin Stratejik Çerçeve, s:4 -5.

OGM-FAO-2008-2. Ormanlar ve İklim Değişikliğine İlişkin Stratejik Çerçeve, s:19.

OGM-FAO-2008-3. Ormanlar ve İklim Değişikliğine İlişkin Stratejik Çerçeve, s:20.

UNFCCC: BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi.

NEYİŞÇİ, T. 2002. Maki Bitki Örtüsü Tipi Günümüz Ormancılığının Asli Orman Tipidir, Orman ve Av, sayı 2002-1, sayfa:9-14.

Atatürk Ormanı

İsmet TEZCAN

Fotoğraf: Güngör GENÇ

Orman ve Av Dergisi'nin Temmuz-Ağustos 2011 sayısında "Ortadoğu Teknik Üniversitesi Ormanı'nın kuruluşu ve bu ormanı kuran Ahmet Tarhan'ın hayat hikayesi" başlıklı yazı yayımlandı.

Bu yazıda Ahmet Tarhan şunları söylüyor: "Atatürk Ormanı kuruldu ama hiçbir belgesi yok... ararken şu protokolü buldum. Bu protokolde bir tarafta Kemal Kurdaş bir tarafta da Ahmet Tarhan var. Bir tek işlem olarak bu var."

Ahmet Tarhan sözlerine devamla şunları söylüyor: "27 Mayıs 1960 ihtilalinden bir ay sonra rahmetli Orman Genel Müdürü Ali Karaağaç bey telefonda beni aradı çok acele olarak Ankara'ya gelmemi emretti. Ankara'ya geldiğimde Sayın Karaağaç bana şunları anlattı. Devlet Başkanı Rahmetli Orgeneral Cemal Gürsel Ankara civarında bir Atatürk Ormanı kurulmasını arzu etmiş. Atatürk Ormanı sabaşı teşkilatımız tarafından Ankara civarında aranmış, münasip bir saha bulunamamış, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin şimdiki Gölbaşı'ndaki arazisi bu Atatürk Ormanı sabaşı için tahsis edilmiş... Sayın Ali Karaağaç Atatürk Ormanı'nı kurma görevini bana verdi."

Ahmet Tarhan'ın yukarıdaki söylemini okuyunca bu konuda bildiklerimi yazmam gerektiğini düşündüm.

Ormancılık ve toprak muhafaza (erozyon) konusunda teorik ve pratik öğrenim için 4489 sayılı kanun uyarınca 2 yıl müddetle gönderildiğim İngiltere, Fransa ve İsrail'den yeni dönmüş ve Orman Genel Müdürlüğü (OGM) Ağaçlandırma Şubesi'nde çalışmaya henüz yeni başlamışken Türkiye Ormancılar Derneği'nin (TOD) Nisan 1958 genel kurulunda Ömer Özen listesinde yönetim kurulu üyeliğine seçildim. Görev bölümünde Halil Gökmen (Ankara Başmüdürü) Başkan, Ömer Özen (milletvekili) Genel Sekreter, ben Sayman Üye olmuştuk. TOD'a çok emek vermiş olan Celal Göydün (hem orman mühendisi hem hukukçu idi) Danıştay'da 10. Daire Hakimi (sonra Başkan) olmuştu. Celal Göydün başkanlığındaki dönemde Ankara'da bir Atatürk Ormanı kurulmasına karar verilmiş, ormanın yeri konusunda arazide araştırmalar yapılmış, Orman Fakültesi'nden Prof. Fikret Saatçioğlu'nun yer aldığı bir heyet de araştırmalara katılmış ve bir rapor düzenlenmiş, Atatürk Ormanı için en uygun arazinin şimdi Ortadoğu Teknik

Üniversitesi'ne (ODTÜ) ait arazi olduğu belirlenmiş. Atatürk Ormanı'nın kuruluş dosyası Celal Göydün yönetiminden bizim Yönetim Kurulu'na intikal etmişti.

O yıllarda, ODTÜ yeni kurulmuştu ve Türkiye Büyük Milet Meclisi yeni binasının şantiye binalarında öğretime başlamıştı. Şimdiki ODTÜ'ne ait olan araziye hem TOD hem ODTÜ istemişti. İktidardaki Demokrat Parti araziye ODTÜ'ne tahsis etti, 1959'da Armutlubel'in Ankara'ya bakan yamacında bir yerde Cumhurbaşkanı Celal Bayar ODTÜ yerleşkesinin törenle temelini attı. Fakat 27.05.1960 sonrasında atılan temel terkedildi ve ODTÜ'nün yerleşkesi şimdiki yerinde inşa edildi.

1958'de seçilen TOD Yönetim Kurulu iki yıllık dönem sonunu beklemeden 1959 ilkbaharında Genel Kurul'u olağanüstü toplayarak seçime gitti. Çünkü zamanın Tarım Bakanı Nedim Öktem TOD Başkanı ve Ankara Başmüdürü Halil Gökmen'i Doğu'da pasif bir göreve tayin etmişti, Halil Gökmen istifa edip TOD Başkanlığı'na devam etti fakat 9 asil 5 yedek, toplam 14 yönetim kurulu üyesinin 8 tanesi istifa etmiş veya istifa ettirilmişti. Ben, 1958'den 1964'e kadar TOD yönetim kurullarında Muhasip Üye görevini kesintisiz yaptım. 25.5.1960 darbesi ile kurulan Hükümette Ankara Ziraat Fakültesi'nden Prof. Osman Tosun Ziraat Vekili olmuş ve sorumlu Bakan sıfatıyla Türkiye ormancılığını da yönetmeye başlamıştı. OGM'de Toprak Muhafaza ve Mera Islahı (erozyon) Şubesi kurulmuştu ve Genel Müdür Ali Karaağaç beni bu Şube'ye Müdür Muavini tayin etmişti. Bir gün, Ağaçlandırma Şubesi Müdürü Talat Eren beni odasına çağırdı, gittim, odada benim müdürüm İhsan Işıklı ile müfettiş Nurettin Türköz de vardı. Bana, ODTÜ arazisini erozyon kontrolünü de amaçlar şekilde ağaçlandırmaya Bakanlığın karar verdığını, tüm masrafların OGM tarafından karşılanacağını, işe derhal başlanacağını, bu işi arazide başlatarak yönetmek görevinin Genel Müdür oluruyla geçici olarak bana verildiğini, kendilerinin bana her alanda destek ve yardımcı olacaklarını bildirdiler ve hemen işe başlamamı istediler. ODTÜ arazisindeki (biz ormancıların Atatürk Ormanı diye isimlendirdiğimiz) ağaçlandırmaya Oran-Ahlatlıbel sırtından

Gölbaşı'na inen Kepekliboğaz'ın (Konya Yolunun) Doğusundaki yamaçları teraslayarak başladık.

Söz konusu çalışmalara Talat Eren (Birleşmiş Milletler FAO örgütünde görev aldı Roma'ya gitti ve oradan emekli oldu) ile İhsan Işıklı'nın çok katkıları olmuştur. Ben işten ayrıldığım zaman Kepekliboğaz'ın Doğusundaki yamaçların teraslanıp ağaçlandırması hemen hemen bitmişti. OGM, Eymir Gölü'nün yamaçlarını teraslayıp ağaçlamaya devam etti. Fakat Cemal Gürsel hükümetinde Maliye Bakanı olan Kemal Kurdaş ODTÜ Rektörlüğü'ne atanınca, arazi sahibi ODTÜ ile OGM arasında giderek artan anlaşmazlıklar çıktı. Bilebildiğim kadarıyla Kemal Kurdaş ODTÜ arazisindeki ağaçlandırmayı kendisi yapmak istedi, OGM ağaçlandırmadan çekildi. ODTÜ ağaçlandırmayı sürdürmek için Orman Mühendisi İsmet Öztunalı'yı istihdam etti. Ankara'dan çıkışta Konya Yolu'nun bitişiğinde ve Batı'sındaki ağaçlandırmayı İsmet Öztunalı ODTÜ çalışanı olarak yaptı.

Ahmet Tarhan'ın sözünü ettiği protokol muhtemelen yukarıda anlatılanların sonrasında yapılmış olabilir.

Devlet Başkanı Cemal Gürsel ODTÜ arazisindeki Atatürk Ormanı'na hiç gelmedi. Tarım Bakanı Osman Tosun ağaçlandırmaya başladığımız ilk haftasından başlayarak araziye defalarca gelip çalışmaları izlemişti. Bir defasında Bakan Osman Tosun ile birlikte Cemal Gürsel hükümetinde Başbakan Yardımcısı olan Orgeneral Fahrettin Özdilek de gelmiş ve ağaçlandırma çalışmalarını yakından görmüştü.

Şimdi ODTÜ'ye ait olan arazi üzerinde bir orman kurulması ve ona Atatürk Ormanı adının verilmesi projesi 1958 öncesinde Celal Göydün başkanlığındaki TOD Yönetim Kurulu'na aittir. Ormancılar bu ormanı 1958 öncesinden beri Atatürk Ormanı diye isimlendirmiştir.

1960'lı yıllarda Orman ve Av Dergisi'nde ODTÜ arazisindeki Atatürk Ormanı'nın kuruluşunu da anlatan (doğru hatırlıyorsam Atatürk Ormanı başlıklı) bir yazım yayımlanmıştı. O yıllardaki Orman ve Av dergileri ile TOD arşivi araştırılırsa eminim bu konuya ilişkin çok belge ve bilgi bulunabilir.

Doğa ve Kültür: Ağaç, Hayat ve Hayat Ağacı

Cihan ERDÖNMEZ

James Cameron'un yazıp yönettiği 2009 tarihli Avatar filmini hatırlayacaksınız. Günümüzden yaklaşık 200 yıl sonrasında geçiyordu. Dünyadaki kaynakları tüketmiş olan insanoğlunun bir türlü bitmeyen hırsları, onu bambaşka bir yıldız sistemindeki (Alpha Centauri) Pandora gezegenine götürmüştü. Bu gezegende çok değerli bir maden olan unobtainium bulunmaktaydı. Madenin çıkarılmasındaki tek engel ise bu gezegendeki farklı yaşam koşullarına uyum sağlamış Navi-İnsan hibridi canlılardı. Bir de onların tarafını tutan dünyalı insanlar.

Filmi baştan sona gözünüzün önüne getirip en çok etkilendiğiniz sahnenin hangisi olduğunu hatırlamaya çalışın. Benim için bu sorunun yanıtı oldukça açık: Navilerin yaşamın kaynağı olarak baktıkları kutsal ağacın yıkılma anı. Yaşamın kaynağının; Hayat Ağacının sonu.

Yaşamın kaynağının bir ağaçla sembolize edilmesi acaba Cameron'un aklına nereden geldi? Bunu bilmek zor. Ama, bildiğim bir şey var ki; yaşamın kaynağı bin yıllardır pek çok farklı kültür tarafından ağaç ya da ağaçlarla sembolize ediliyor.

Beni bunları hatırlamaya yönelten etken Sunay Akın'ın çok kısa bir süre önce yayımlanan "Bir Çift Ayakkabı" adlı kitabı¹ oldu. Kitabın "Hayat Ağacının Gölgesinde Filizlenen İnsanlık ve Boyacı Sandıkları" adlı bölümündeki şu satırlar sanırım ne demek istediğimi daha iyi açıklayacaktır:

"Ayakkabı boyacılarının sandıklarında görülen hayat ağacı, en eski Tanrıça idollerinden biridir. Varlığın ağaçtan gelmesi Orta Asya toplumlarının efsanelerinde çıkar karşımıza. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda, Osman Bey'in rüyasında gördüğü ağacın işaret olarak kabul edilmesi de, bu inancın sürmesinden başka bir şey değildir. Bir ağacı geometrik bir şekil olarak çizmeniz istense, karşınıza çıkacak şekil üçgendir. Eski Türk yazısında da, "kız" sözcüğünün yazılışı üçgen imiyle başlar. Anadolu'da muskaların üçgen biçiminde oluşunun nedeni de koruyan, doğuran, var eden hayat ağacı inancıdır."

Araştırmacı Deniz Sezgin de “Bitki Mitosları” adlı kitabının² “Hayat Ağacı” adlı bölümünde hayat ağacı inanişinin farklı kültürlerdeki yansımalarına yer vermektedir. Yazara göre “Doğa dinlerinden tek tanrılı dinlere kadar pek çok inançta, hayat ağacı kavramı yer almaktadır. Bu ağaç yaşama ve var olma bilincinin bir sembolüdür.” Türk mitolojisinde hayat ağacının ne şekilde yer aldığını daha iyi anlayabilmek için adı geçen bölümün üç paragrafını olduğu gibi aktarıyorum:

“Türk mitolojisinde hayat ağacı motifi ayrıntılı bir şekilde işlenmiştir. Yakutlara göre dünya sekiz köşeliydi ve yerin tam ortasında sarı göbeği bulunuyordu. Dünya göbeğinin tam ortasında da yüce bir ağaç bulunuyordu. Bu ağaç tanrının süsleriyle bezenmiş, göğün görünmezliğine kadar yükselen çok ulu bir ağaçtı. Gök yedi kattan oluşmaktaydı. Bunun üstünde durmaksızın dönen “dokuz felek çağırısı” bulunurdu. Bu ulu ağaç adeta yer ile göğü birbirine bağlardı. Hayat ağacının gövdesi som gümüşlendi ve ıslıl ıslıl parlardı.³ Ağacın gövdesinden kutsal bir kaynak çıkardı. Bu su altın renginde parıltılar saçardı. Hayat ağacının yaprakları at derisi kadardı. Anlatılanlara göre bu ağacın yanına kimse yaklaşamazdı. Ağacın üstünden de altın gibi parıldaayan sular fışkırırdı. Bu sudan içen kişi çok mesut olur, açlık duygusundan bütünüyle kurtulur ve her isteğini elde ederdi. Destana göre ilk insan Ak Oğlan bu ağacın tepesinin bulunduğu göğün üst noktasında yaratılmıştı. Ağacı görünce tepesinden fışkıran suların altına girmiş ve doya doya sulardan içmişti. Böylece insan yaşamı elde etmişti.”

“Türk mitolojisinde hayat ağacı Bay Terek (Bay Direk) olarak adlandırılırdı. Bay Terek gök tepe ile yeri birbirine bağlardı. Yaşam döngüsü adeta onun üzerinden işlerdi. Ölen bir insanın ruhu kuş olup uçar, Bay Terek’in gökteki dallarına konardı. Bay Terek’in yaprakları üzerinde insanların isimleri yazardı. Kuş yapraklar üstünde kendi ismini bulur ve o yaprağa konardı. Yeni canlar ise Bay Terek’in gövdesini kullanarak yeryüzüne iner, kadınların rahmine düşerdi.”

“Türk mitolojisinde ağaç motifi çok büyük önem taşımaktadır. İnanişe göre öbür dünyada yer alan bir çeşit yaşam ağacının her yaprağı yeryüzünde bir insanı simgeliyordu. Bu ağacın yaprağı sararıp dalından düşünce o yaprağın yeryüzündeki tezahürü olan kişi de hayata veda ederdi.”

Ağacın yaşamla özdeş tutulmasının nedenleri sanırım kolaylıkla anlaşılır niteliktedir. Araştırmacı Nevzat Çevik bu durumu oldukça net biçimde ortaya koymaktadır⁴: “Ölümler doğumları, doğumlar ölümleri izler ve bu döngü yaşamı sonsuz kılar. Doğanın bu en değişmez kuralına binyıllardır ağaç seçilmiştir simge olarak. Bunda neden, her baharda tekrar canlanıp yenilenebilmesi ve hatta çam benzeri çeşitlerinde olduğu gibi hiç ölmemesidir. İnsanların sınırsız yaşama isteğinden ve ölümü kabul edemeyişinden kaynaklanan, öldükten sonra dirilme inanancının da simgesidir ağaç.”

Ağacın Türk kültüründeki yeri o derece derindir ki, bunu pek çok inançta ve geleneksel uygulamada görmek de olanaklıdır. Bunlardan en çok bilineni ve belki de en önemlisi ağaçla yaşam arasında kurulan bağ nedeniyle Türk ve Moğol toplumlarında mezarların ağaç altında olmasına özen gösterilmesi gelmektedir. Bu inanç günümüz Türk toplumlarında yaygındır ve mezarların baş ve ayakuclarına genellikle çam ya da servi ağaçları dikilmektedir.

Bu noktada Nazım’ın da bundan etkilenmiş olabileceği gelmektedir insanın aklına ister istemez. Ne demişti Nazım “Vasiyet” adlı şiirinde;

*Anadolu’da bir köy mezarlığına gömün beni
ve de uyarına gelirse
tepemde bir de çınar olursa
taş maş da istemez hani...*

Şamanlarda kayının kutsal ağaç olarak kabul edildiği ve Şaman davulunun kutsal kayın ağacından yapıldığı bilinmektedir. Kutsal ağaçtan yapılan davulun da kutsallık kazanmış olduğu kabul edilmektedir ve bu inanişin izlerini

2- Sel Yayıncılık, Kasım 2010 (İkinci Baskı).

3- Avatar’daki ağacı hatırlamanızı tavsiye ederim.

4- Hayat Ağacı’nın Urartu Kült Törenlerindeki Yeri ve Kullanım Biçimi. www.iudergi.com/tr/index.php/anadolu/article/view/1684

Entelköy Efeköy'e Karşı (mı?)

Yüksel Aksu'nun adını "Dondurmam Gaymak" filmini izleyene kadar duymamıştım. İşin doğrusunu söylemek gerekirse, bu filmi ancak TV kanallarında yayımlanmaya başladığında izleme şansına sahip oldum. O kadar sıcak ve içtendi ki, hiç huyum olmadığı halde, aynı filmi daha sonra tekrar tekrar izlerken buldum kendimi. O zaman anladım ki, bir sinema filmi, bize pek çok yolla dayatılan klişeler olmadan da çekilebiliyormuş.

Sanırım neden bu olmalı, "Entelköy Efeköy'e Karşı" gösterime girer girmez kendimi bilelet gişesinin önünde buldum. Açıkçası, Dondurmam Gaymak'ta tattığım lezzeti bulamama korkusu da gizliden gizliye vardı içimde. Hem heyecan hem de bu korkuyla oturdum koltuğa. Ve daha ilk sahneden itibaren o korkudan eser kalmadı. Film, tıpkı Dondurmam Gaymak gibi, beni hemen içine aldı; günlük dertlerimden uzaklaştırıp başka bir aleme sürükledi. Salondan çıkarken neden daha mutlu ve umutlu olduğumu düşünmeye gerek bile yoktu. Richard Curtis'in 2003 yılında çektiği "Aşk Her Yerde" (Love Actually) filminden sonra ilk kez bir film beni bu kadar mutlu ediyor ve geleceğe umutla bakmama yol açıyordu.

Film, elbette verdiği çevreci mesajlarla da takdire şayan. Ancak, bende bıraktığı iz bundan daha çok "bir yol daha var" vurgusunu layığıyla yapmasıyla ilgili. Gerçekten de hepimiz günlük koşuşturmanın içerisinde çoğu zaman, tanımadığımız birileri tarafından yazılmış büyük bir senaryodan payımıza düşen rolleri oynuyor gibiyiz. Ve çoğu zaman bunun kaçınılmaz bir alın yazısı olduğunu düşünüyor ya da en azından kabulleniyoruz. Entelköy Efeköy'e Karşı, işte bu kabule bir başkaldırı gibi adeta. "Kimsenin bize rolümüzü ezberletmesine ihtiyacımız yok, her birimiz kendi rollerimizi kendimiz çizebiliriz" diye haykırıyor ve bir örneğini gösteriyor. En azından bende bu etkiyi yarattı ve yıllarca tekrar tekrar izleyip mutlu olacağım eserler arasındaki yerini şimdiden aldı. Hala izlemeyen varsa (yazının olası okunma tarihini de göz önünde bulundurursak), onlara yapılacaklar listelerinin ilk sıralarına bu filmi koymalarını ısrarla tavsiye ederim.

Müslüman Türk toplumlarında da görmek olanaklıdır. Osman Gazi'nin ölümünden sonra geride bıraktığı eşyalar arasında Selçuklu Sultanı tarafından kendisine hediye edilen bir davul kasnağının da olduğu bilinmektedir.⁵

Sanırım sözü Avatar'dan yola çıkıp epey dolandırdık. Bitirirken yine hayat ağacına dönüp, buna ilişkin bir Türk efsanesiyle bağlayalım:

*Büyük bir dağ yükselir, on iki gök katından,
Dağda bir kayın vardı, yaprakları altından,
Kayının altındaysa, küçük bir çukur vardı,
Bir karış bile değil, o kadar yüzlek dardı.
Bu çukur hep doluydu, kutsal hayat suyuyla,
İçen ölmez olurdu, ebedi bir duyuyula.*

Son olarak da şunu sorarak bitirelim; yaşamla ağaç arasında böylesine güçlü bağlar kurmuş olan bir kültürün mirasçıları olarak ağaçlarımıza, ormanlarımıza, doğamıza yaptığımız bunca kötülükten sonra kutsal hayat suyundan bir damla olsun içmeyi hak ediyor muyuz dersiniz?

5- Işık, R. 2004. Türklerde Ağaçla İlgili İnanışlar ve Bunlara Bağlı Kültürler. Fırat Ü. İlahiyat Fak. Dergisi 9:2, s.89-106.

Ormancılık Tarihinden -7- “Yeşil Kitap Orman Davamız” Kitabı nasıl basıldı?

Ahmet DEMİRTAŞ

Orman Mühendisi,
Kırsal Çevre ve TOD üyesi
e-posta: porsugum@yahoo.com

Devlet Orman İşletmeciliği dönemi 1937 yılında çıkarılan 3116 Sayılı Yasayla başlamıştır. Bu Yasadan önceki yıllarda yapılan ormancılık uygulamalarının ormanlara verdiği zararlar; ormana duyarlı ve ilgili kesimleri de, yöneticileri de rahatsız ettiği için çeşitli arayışlara girilmiştir. Ormanların müteahhitler tarafından işletildiği bu yıllarda ormanların yapıları bozulmuş, ormansızlaşmanın hızı artmış, sorunlar bir hayli artmıştır. Ormancılar ise; **erozyonun önlenmesi, su üretimi, oksijen kaynağı olması, savunma açısında gerekliliği vb. kolektif yararları ile ekonomik boyutlarının önemini anlatmaya çalışmışlardır.** Bu bağlamda ormanın ve ağacın yararları konusunda yazılar yazılmış, ağaçlandırma çalışmaları yapılmış, halkın katılımını sağlamak üzere dernekler kurmuşlardır. Bu çalışmalarla eşzamanlı olarak yasa çıkarılması gerektiği gür bir sesle dile getirilmiştir. Bu dönemdeki tartışmalarda; özel değil devlet ormancılığının benimsenmesi gerektiği belirtilmiştir. **İşte bu gelişmelerin bir sonucu olarak 1937 yılında çıkarılan 3116 Sayılı Yasa ormancılıkta gerçekleşen devrim niteliğindedir.** Bu dönemde “3116 Sayılı Yasa ormancının anayasasıdır” biçiminde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Devlet Orman İşletmeciliği dönemine geçildikten sonra 1945 yılında çıkarılan 4785 Sayılı Yasa ile ormanların devlet mülkiyetinde olması benimsenmiş ve özel ormanlar devletleştirilmiştir. Ormancılıktaki bu girişimler odun ve kereste ticareti ile uğraşan sermaye kesimleri ile özel orman sahiplerinin çıkarlarını zedelemiştir. Bu kesim; sanki orman köylüsünün çıkarları zedeleniyormuş gibi göstermeye yönelik propaganda yapılarak muhalefet oluşturma çabasına girilmiştir. 1950 seçimlerine giderken ormanlar üzerine yoğun propaganda yapılmış, dergiler çıkarılmış, afişler bastırılmıştır. 1950 seçimlerini Demokrat Parti (DP) kazandığı için ormancıların büyük bir çoğunluğunda 3116 Sayılı Yasa'nın değiştirileceği yönünde tedirginlik başlamıştır. 4.6.1950 de yapılan Dernek Genel Kurulu bu karamsar hava içinde geçmiştir.

Seçimi kazanan DP; 3116 Sayılı Yasa'da küçük bir değişiklik yaptıktan kısa bir süre sonra, 17.6.1950'de Fen Heyeti Salonu'nda üç gün sürecek “**Ormancılık İstisari Toplantısı**” düzenler. Toplantı sonrasında **Bakan Nihat EĞRİBOZ:** *Köylüleri, ormancıları, profesörleri dinledik. Köylüleri tatmin edecek bir kanun yapılacaktır. Kanun çıkıncaya kadar acil tedbirleri alacağız. Bu formalite uzun sürer. Ormancı arkadaşlarımız biraz hırpalandı. Sakil idarenin hırpalamadığı kimse kalmamıştır. Aramızdaki çürükleri çıkaracağız*” (Anonim, 1950) açıklaması yapmıştır. Ormancılıktaki bu karamsar gelişmelere ilişkin olarak “*Şirket mi yoksa devlet Ormancılığı mı?*” (Anonim, 1950) karşı duruş yazısı ile “*Saflarımızı Sıklaştıralım*” (Anonim, 1950) biçiminde öneriler yazılmaya başlanmıştır. Başka bir yazıda ise “*Bunlar yetmiyormuş gibi bir müddetten beri memleketimizin her tarafında teşkilatlı ve batta motorize kaçakçı şebekelerinin, mevcut ormanları bir an evvel bitirmek için, durmadan ve dinlenmeden kesif bir faaliyet sarfettikleri görülmektedir*” (Anonim, 1950) saptaması yapılmıştır. Ormancıların bu ve benzeri etkili çabaları kamuoyunda ses getirdiği gibi DP iktidarı üzerinde

de etkili olur. Çalışmalar 1951 yılında “**YEŞİL KİTAP ORMAN DAVAMIZ**” adındaki kitapla taçlandırılır (TOD 2005 yılında 2. baskısını yaptı).

YEŞİL KİTAP ORMAN DAVAMIZ

Çıktığında büyük bir ses getiren, kamuoyunda olumlu bir hava yaratan, basında geniş bir yankı uyandıran, yapmak istedikleri konusunda iktidara geri adım attıran bu kitap; tarihsel bir belge niteliğindedir. Yeşil Kitabın niçin çıktığı;” *Okuyucularımız hatırlarlar, bundan 10 ay evvel Orman Kanunu tasarısının hazırlanması için yapılan istişari toplantıların yapıldığı sıralarda Cemiyetimiz ormancı arkadaşların hissiyatına tercüman olan (Hakkın Sesi) adlı broşürcük yayınlamıştı. Olumlu tepkiler almıştı. Yönetim Kurulumuz önce orman davası hakkında bazı prensipleri aydınlatıcı soruları ihtiva eden meslektaşlara bir anket açmış ve bu anketlere verilen cevaplar dahilinde bir broşür hazırlanmasını karar altına almıştır. Yeşil Kitap bu kararın mahsulüdür.*” biçiminde açıklanır (Anonim, 1951).

Yeşil Kitap; I. Tarihi gerçeklerimiz, II. Orman varlığımız ve Ormanın Milli Bünyedeki Yeri, III. Ormancılık Prensiplerimiz, IV. Modern Ve Teknik Ormancılık Bizde Neden Tatbik Edilemiyor, V. Bugünün Ormancısı, VI. İhtiyaç ve İmkân, VII. Son Söz bölümlerinden oluşmaktadır.

Bu yazı kitabın içeriğini irdelemek amacıyla yazılmadı. Amaç kitabın yazılması koşullarına işaret etmek ve taşıdığı işlevi anımsatmaktır. Ormanları seçim malzemesi yaparak yoksul köylünün oyunu kazanmanın yanı sıra asıl amacın ormanları özelleştirmek olan DP iktidarına karşı; Ormancılar Cemiyeti (Türkiye Ormancılar Derneği) ve ormancıların yürüttüğü olağanüstü mücadele, günümüzde bizlere ışık tutmaktadır.

Ormanları, ormancılığımızın yarattığı değerleri sermaye birikim aracı olarak görüp özelleştirme ve talan girişimlerini sürdürmekte olan AKP

iktidarı döneminde; Yeşil Kitap herkes içim uyarıcı bir işlev taşımaktadır. O nedenle yeniden okuyup dersler çıkarmak gerekir.

KAYNAKÇA

- 1) Orman Ve Av Dergisi, Temmuz 1950 Tarihli Sayı.
- 2) Orman Ve Av Dergisi, Eylül 1950 Tarihli Sayı, S. Çakıroğlu’nun Şirket mi Yoksa Devlet Ormancılığı mı? Adlı Yazısı.
- 3) Orman Ve Av Dergisi, Eylül 1950 tarihli Sayı, Hasan Salah Bozkurt’un Saflarımız Sıklaştıralım Adlı Yazısı.
- 4) Orman Ve Av Dergisi, Aralık 1950 Tarihli sayı, Prof. Dr. Faik Tavşanoğlu’nun Türkiye’de Orman Son Devirlerini Yaşıyor Adlı Yazısı.
- 5) Orman Ve Av Dergisi, Nisan 1951 Tarihli Sayı, Yeşil kitap Niçin Çıktı

BOZ PIRNAL (*Quercus aucheri* Joub.et Spach.)

Hazin Cemal GÜLTEKİN

Türkiye’de 18 türü ve çok sayıda taksonu olan meşe cinsi; ak meşeler (10 tür), kırmızı meşeler (5 tür) ve her dem yeşil meşeler (3 tür) olarak üç gruba ayrılır. Her dem yeşil meşeler, tam kenarlı ya da kenarları dişli, sert dikenli, deri gibi sert yapraklara sahip olup daha çok Akdeniz ikliminin egemen olduğu alanlarda görülür.

Boz pırnal diğer meşeler gibi bir cinsli bir evcikli yani erkek ve dişi çiçekler aynı ağaç üzerinde, anemogam odunsu bitkidir. Türkiye’de doğal olarak yetişen üç her dem yeşil meşe türünden birisidir. Doğu Akdeniz’e özgü, adından da anlaşılacağı gibi boz görünümlü, 10 metreye kadar boylanabilen her dem yeşil, sık dallı, yuvarlak tepeli küçük bir orman ağacıdır. Türkiye’de Güneybatı Anadolu ve Antalya yöresinde 0-400 metre arasında yetişir. Söke, Bodrum, Fethiye, Kalkan, Antalya, Kaş, Kemer ve Çine vadisinde yaygındır. Işık ağacıdır. En iyi gelişimini kızılçam ormanlardaki açıklıklarda, tarla içlerinde yapar. Maki bitki örtüsü içerisinde yaygın olarak bulunur. Dönemsel kuraklığa, yüksek sıcaklık değerlerine alışkıdır. Daha çok kalkerli ana kayalarda yetişir. Makaslanarak istenilen şekil verilebilir. İdeal bir çit bitkisi, mükemmel bir süs bitkisidir. Kente ya da yöreye özgü özgün peyzaj uygulamaları ve yol ağaçlandırmalarında kullanılabilecek tipik örneklerden biridir. Buna karşın bir tek fidanını bulmak ya da park bahçe uygulamalarında görmek olanaksızdır. Yalnızca Antalya Karayolları parkı ve Atatürk parkında doğal olarak bırakılan alanlarında

güzel örnekleri bulunur. Antalya Düzler Çamında orman içi açıklıklarda, tarla içlerinde tahminen 1000 yaşın üzerinde anıtsal nitelikli bireylerine sıklıkla rastlanılır. Bu anıt nitelikli ağaçların hızla kayıt altına almak; bir kazaya kurban gitmelerini önlemek ve doğa turizmine kazandırmak gerekir. Ardından yapılacak şey: hızla fidan üretimini gerçekleştirmek, onları boylandırmak, şekillendirmek ve kültürümüze katmaktır. Park bahçe bitkilerinde bitki gelişimini yavaş, orta, hızlı ve çok hızlı şeklinde sınıflandırırsak, boz pırnal orta hızda gelişen bir ağaç olarak tanımlanabilir. Peyzaj uygulamalarında ve ağaçlandırmalarda güneşli alanlarda kullanmakta yarar vardır.

Fidanlık tekniği: Palamutlar (pelitler) 2. yılda olgunlaşır. Kasım-Aralık aylarında ağaçların başlarından elle ya da bir örtü üzerine silkenerek yahut da çırpılarak toplanır. İri palamutlar daha iyi çimlenirler ve daha gelişkin fidan yetişmesine neden olurlar. Fidanlığa getirilen pelitler kapçıklarından (kadeh) ayrılır. Ardından suya atılır ve yüzen hastalıklı pelitler uzaklaştırılır. Olanak varsa kalan kurtlu pelitler elle tek tek ayıklanabilir. Soğuk suda 2-5 gün arası bekletilen pelitler, mantar hastalıklarına karşı ilaçlamanın ardından kumla karıştırılarak doğal ortamda nemli bir şekilde ekinceye kadar saklanır ya da hemen ekilir. Palamutlar genellikle uzun süreli saklanamaz. Zorunlu hallerde ise %90'ın üzerinde neme sahip (-1)-(-2°C) sıcaklık ortamında 1 yıl saklanabilir. Palamutların nem oranı %25'in altına inmesi ile çimlenme yeteneğini kaybeder.

Boz pırnal fidanları, özel yastıklarda çıplak köklü, kaplı ve tüplü olarak üretilebilir. Amacımıza göre bu yöntemlerden birisini kullanmamız gerekir. Ayrıca bu türde özel nitelikli ağaçlandırma ve peyzaj uygulamaları için boylu ve şekilli fidan üretimi oldukça önemlidir.

Özel yastıklarda çıplak köklü fidan üretimi: Bu amaçla yastık tabanı 25-30 cm.

derinlikle sınırlandırılmış özel yastıklar hazırlanır. Bu yastıklarda kılcal kök sisteminin en yüksek oranda gelişmesini sağlayan, aynı zamanda söküm esnasında kılcal kök kaybını en aza indiren, daha çok kumlu balçık özellikte, organik madde oranı %4-6 arasında olan bir harç kullanılır. Bu harca doğal yetiştirme ortamından getirilen toprakla birlikte mikoriza aşulamakta yarar vardır. Meşeler diğer önemli orman ağacı türlerinin çoğundan çok daha ince kılcal kök sistemine sahiptirler. Örneğin meşenin kılcal köklerinin çıplak gözle dahi çamların ancak dörtte biri kalınlıkta oldukları

görülebilir. Bu durum onların yaşam alanlarına ilişkin bir özelliktir. Meşeler daha çok killi toprağa sahip alanlarda ormanlar kurar ve bu yetiştirme ortamında çok çok ince kılcal kökler ve onları sarmış endomikorizalar birlikte kil tabakaları arasına girerek gerekli olan besin ve suyu alabilirler. Ekim yastıklarının 1-2 cm. kalınlıkta çam kabuğu ile örtülmesi ot mücadelesini kolaylaştırdığı gibi bitki gelişimine de %30-50 oranında katkıda bulunur.

Tohumları 1 cm. (çok iri tohumlarda en fazla 2 cm.) derilikte ekim yeterlidir. Katlanmış tohumların katlama ortamında çimlenmeye başlamaları halinde kökler 5-10 mm. uzunlukta kesilerek ekim uygulanır. Ekimler 11'li çizgi ekimi şeklinde, almaçlı ve tohumlar birbirine değmeyecek şekilde (5 cm. mesafede) yapılır. Ekimde pelletlerin yatay olarak konulması hata yapılmasını engeller. Kapatma malzemesi olarak %50 ince organik malzeme, %50 dere mili kullanılır. Ekimi takiben kemirgenlere, domuzlara ve kargalara karşı mutlaka önlem alınmalıdır. Meşe fidanlarının ağaçlandırma çalışmalarında bir yaşlı olarak kullanılması tercih edilmelidir. İkinci yaşından sonra kazık kök fazlasıyla kalınlaşmakta,

yan kök sayısı artmakta, buna bağlı olarak kılcal kök sayısı azalmaktadır. Metrekarede 100-200 adet kaliteli fidan elde edilir. Boz pırnal fidanları 1. yaşında 30+cm. boya, 4+mm. çapa ulaşır.

Kaplı fidan üretimi: Kaplı meşe fidanları ağaçlandırma çalışmalarında oldukça başarılı sonuç verir. Ekim, geç kış ya da erken bahar döneminde nemli olarak saklanmış tohumlar kullanılarak yapılır. Bunun için tohumlar ya toplamayı takiben doğal koşullarda ya da yapay koşullarda saklamaya alınır (Çizelge 4). Tohum, fidan kullanım amacına bağlı olarak; 45'li ya da 24'lü çok gözlü kaplara 2-3 mm. derinlikte, bastırılarak ekilir. Kapatma malzemesi olarak perlit ya da turba kullanılır. Tohumlar çimlenmeye başlayınca kadar günde birkaç sefer nemlendirme sulaması yapılır. Kap harcı olarak: %75 turba x %25 (3-5 mm.) ponza karışımından oluşan 1 metreküp malzemeye; 3-4 kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME oranlı yavaş çözünen gübre x 0.5 kg kükürt eklenerek hazırlanır. Kullanılabilecek farklı karışım oranları Çizelge 5'te verilmiştir. Her bir göze 1 adet kök ucu gözükmüş tohum ekilir. Tamamlama ekimi 2-4°C sıcaklıkta nemli saklanan tohumlarla yapılır. Kap kapasitesi kadar su, yağmurlama sulama sistemi aracılığıyla, günün serin saatlerinde günlük olarak verilir. Geç sonbahar döneminde sulama daha mutedil yapılır. Gübreleme, sulama suyuyla tedricen de verilebilir. Bu takdirde harca kükürt dışında ilave gübre konulmaz. Havai kök budaması uygulanır. Bu yöntemde 1 yaşlı fidanlar dikime uygun hale gelir. Bazı özel nitelikli ağaçlandırmalarda; 14 x 14 x 20 cm. ebatlı saksılarda üretilmiş 1+1, 1+2 yaşlı, 17 x 17 x 25 cm. ebatlı saksılarda üretilmiş 1+2 yaşlı fidanlarda kullanılabilir.

Tüplü fidan üretimi: Meşelerde, 16 x 30 cm. ebatlı tüpler kullanılır. Tüp harcı %25 humus, %60 kumlu balçık toprak, %10 meşe ormanı üst toprağı ve %5 hayvan gübresi karışımıdır. Tohum ekimi kaplı fidan üretimi ile aynıdır. Sulama ve ot alımı uygulamaları çıplak köklü fidan üretimi ile aynıdır. Tüplü fidanlar 1+0 yaşlı 2+0 yaşlı olarak kullanılabilir. Fidanların ikinci yaşa kalması halinde tüpler aktarılır. Özel nitelikli ağaçlandırmalar için ise 18 x 30 cm. ebatlı torbalarda 1+1 ya da 1+2 yaşlı fidanlarda yetiştirilir.

Çizelge 1: Bazı eşey özellikleri

Tür adı	Çiçeklenme zamanı	Tohum toplama zamanı	Tohum verme yaşı	Bol tohum yılı tekrarı
<i>Quercus aucheri</i>	Nisan-Haziran	Ekim-Kasım	20-45	2-3 (4)

Çizelge 2. Bazı tohum özellikleri

Bitki türü	Tohum 1000 tane ağırlığı (gr)			Çimlenme oranı%	Tohum ekim derinliği (mm)
	En az	En çok	Ortalama		
<i>Quercus aucheri</i>	2 700	10 200	5 000	70-80	10-20

Çizelge 3. Bazı fidanlık uygulamaları

Bitki türü	1000 tane tohumdan elde edilecek fidan sayısı adet		m ² fidan adedi ağaçlandırma	m ² fidan adedi özel amaçlar	Fidan kullanım yaşı yıl
	En az	En çok			
<i>Quercus aucheri</i>	230	350	100-200	50-100	1-2

Çizelge 4. Tohuma uygulanacak ön işlemler

Tür adı	Tohuma uygulanacak ön işlemler	Saklanmış tohum ekim zamanı
<i>Quercus aucheri</i>	Hemen ekim ya da doğal koşullarda kumla karıştırılarak gölgelik altında ya da kuz bir yerde nemli olarak saklama	Geç kış, erken bahar

Çizelge 5. Kap harcı karışımları

Sıra No	Karışımlar
1	%100 turbadan oluşan 1 metreküp harca 3-4kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME (yaklaşık olarak, 2.00-0.52-1.28-0.24+ME eşdeğer oranlı) oranlı yavaş çözünen (8-9 ay) gübre x 0.5kg kükürt eklenir.
2	%60-70 turba x %30-40 (3-5mm.) çam kabuğu karışımından oluşan 1 metreküp harca; 3-4kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME oranlı yavaş çözünen (8-9 ay) gübre x 0.5kg kükürt eklenir.
3	%60-65 turba x %25 (3-5mm.) ponza x %10-15 (3-5mm.) çam kabuğu karışımından oluşan 1 metreküp harca; 2-3kg 2.0-1.2-1.6-0.3+ME oranlı yavaş çözünen (8-9 ay) gübre x 0.5kg kükürt eklenir.

Çoğu endemik türde olduğu gibi, doğal ortamda boz pırnalda, ancak kendine özgü yaşam alanlarında varlıklarını devam ettirebilir. Boz pırnalın yayıldığı bölge yarı nemli ve nemli iklime sahiptir. O tipik Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü sıcak alanlarında varlığını sürdürür ve yayılış alanında düşen yağışın tamamına yakını yağmurdur. Dona hassastır. Varlığının korunması öncelikle mevcut yaşam alanlarının korunması yani tarla içerisindeki ve orman içi açıklıklarda bulunan yaşlı bireylerin korunması ile mümkündür. Ardından bu türün güzelliğinin farkına vararak park bahçelere, yollara, ormanlara taşımak, kültürümüzün bir parçasını kentli insanlara ulaştırmak, özgün bahçeler düzenlemek çok ama çok önemlidir.

Tasarımda doğal bitki türlerinin kullanılması: doğal kültürün ve tasarımın devamlılığı yani sıra birçok avantajlarda sunmaktadır. Çünkü doğal bitkiler, bitkisel düzenleme çalışması tamamlandıktan sonra ya çok az sulamaya gereksinim duyarlar ya da doğal yağışlar dışında ek bir sulama yapılmasını gerektirmezler. Bunun yanı sıra zaten yerel toprak ve iklim koşullarına uyum sağladıklarından genellikle ek bir gübrelemeye gerek duymadıkları gibi hastalık ve zararlılara karşı da daha dayanıklıdır. Ülkemiz doğasındaki

pek çok bitki türü süs bitkisi olarak kullanılmak üzere kültüre alınıp çoğaltılabilir. Zaten batılılar da kendi ülkelerinde bunu onlarca yıl önce uygulamaya sokmuş bulunuyor.

Ülkemizde peyzaj ve fidan üretimi: Müstemleke memleketlerinin getirdiği dişbudak yapraklı akçaağaç, mazi, ligustrum, salkım ağacı kültüründen top salkım ağacı, yalancı çınar yapraklı akçaağaç, leylandi, smargat, palmye kültürüne ancak geçebilmiştir. Unutmamak gerekir ki: bunun sonucu olarak ülkemizdeki tüm parklar, yollar birbirine benzemektedir. Kültürel ve ekolojik özgünlük yoktur. Buna kim dur diyecek sorusunu kendimize sormalıyız. Bir İtalyanın İtalyan bahçesi, bir İngilizin İngiliz, bir Japonun Japon bahçesi vardır. Bizim neyimiz var sorusu aslında üzücüdür.

Hikmet Birand'ın 50 yıl önce yazdığı gibi "Şu iyi bilinmektedir ki her memleketin kültür peyzajlarındaki iyiye güzele değişiklik o memlekette yaşayan halkın kabiliyet ve gayretine bağlıdır.

KAYNAKÇA

1. Gültekin, H., 2010, Kapalı Tohumlu (*Angiospermae*) Ağaç ve Çalıların Eşey Özellikleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını, ISBN 978-605-393-052-5, 312 s.
2. Gültekin, H, C., 2008, Kapalı Tohumlu Ağaç ve Çalıların Bazı Eşey Özellikleri Orman ve Av Dergisi, Sayı:4, s 42-47.
3. Gültekin, H, C., 2008, Bazı Yapraklı Ağaç ve Çalıların Tohum Özellikleri, Orman Mühendisliği Dergisi, Yıl:45, Sayı:10-11-12, s 30-31
4. Gültekin, H, C., 2008: Meyveli Bitkiler, Ardıc kuşları, kargalar ve İnsanlar, TUBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Sayı: 486, s 62-65, Ankara
5. Gültekin, H., 2011, Orman Ağaçlarının Fidanlık tekniği, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Fidanlık ve Tohum İşleri Daire Başkanlığı Yayını (basımda)
6. Kayacık, H, 1981, Orman ve Park Ağaçları Sistematiği, İ.Ü:O.F Yayın NO: 287, 232 s, İstanbul.
7. Kasaplıgil, B., 1992, Türkiye'nin Geçmişteki ve Bugünkü Meşe Türleri, Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayın No: 675, 64 s Ankara
8. Yaltırık, F, 1984, Türkiye Meşeleri, Orman Bakanlığı yayını, 84 s, İstanbul.

Alacabalıkçıl

Ardeaola ralloides

(Scopoli, 1769)

Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

SİSTEMATİKTEKİ YERİ

Takım : Ciconiiformes
(Leyleksiler, Yürüyücü kuşlar)

Familiya: Ardeidae (Balıkçılar)

Tür : *Ardeaola ralloides* (Scopoli, 1769)
(Alaca balıkçıl)

İng : Squacco Heron,
Common Squacco Heron

Alm : Rallenreier

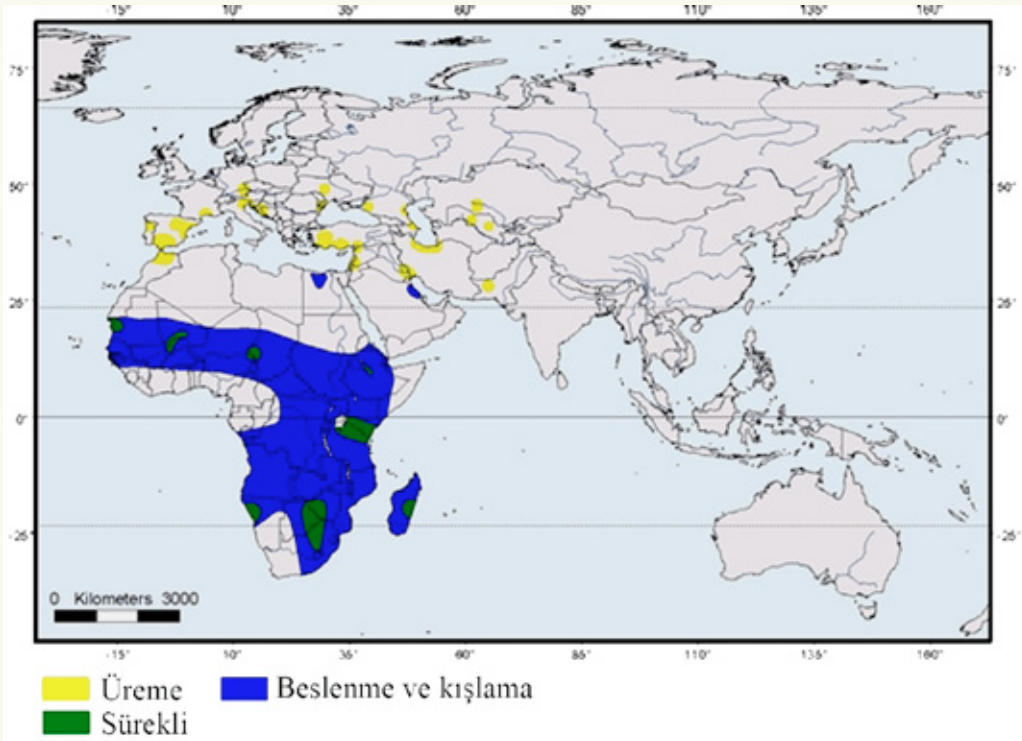
Fran : Héron Crabier

Statüsü:

IUCN'in kırmızı listesinde düşük risk seviyesinde (LC) sınıflandırılmış balıkçıl bir kuş türüdür.

Morfolojisi:

Uzunlukları 42–48 cm, kanat açıklıkları 80–92 cm, ağırlıkları 230–270 gr. arasında değişen orta büyüklükte tıknaz bir kuştur. Balıkçı kuş türlerinin en küçüğüdür. Alacabalıkçıl kısa, ince ve sert gagalı, parlak devetüyü kahverengisi ve siyah renklerdeki genel bir görünüme sahiptir. Kanat altları, göğüs ve kuyruk kısmı kar beyazı renktedir. Kafanın arka kısmından çıkan uzun saç benzeri beyaz ve siyah renkteki tüyler dinlenme sırasında kuyruk kısmına kadar uzanmaktadır. Bu tüyler uçuş sırasında çoğunlukla düz çubuklar şeklinde geriye doğru uzanmış halde bulunur. İlkbaharda ergin bireylerin rengi parlak pembemsi-sarımsı kahverengidir, başındaki açık renk alacalı tüyler sırtına kadar uzanır. Sırt açık sarı-kahverengi renktedir. Diğer zamanlardaki renkler mat, açık kahverengi-krem tonlarındadır. Uçarken kanatların altındaki beyazlık dikkat çekicidir. Ayaklar sarı renktedir. Erkek ve dişi arasında görünüş olarak fark olmasa da üreme formlarında farklılıklar görülür. Gaganın uç kısmı siyah, diğer

kısımlar mavi renktedir. Gözler siyah etrafı ise sarıdır.

Kuluçka zamanı dışında; baş ve boyunda koyu kahverengi boyuna çizgiler bulunur, sırt açık kahverengi, kuyruk sokumu beyazdır, ense tüyleri kuluçka zamanındakine göre daha kısa, ayaklar ise sarımsı yeşildir.

Genç bireylerin kafa ve arka kısımda bulunan tüyleri kahverengileşmiştir. Uzun ense tüyleri ile omuzdan sarkan tüyler yoktur. Uçma tüylerinin dış veksilumları (yanakları) ve uçları kahverengidir. Kanat üstü tüylerin üzerinde gri-kahverengi çizgiler bulunur. Boğaz ve göğüste koyu uzunlamasına çizgiler vardır.

Yumurtalar ortalama 36–41,1x26,9–30,1 mm ebatlarındadır.

Uçuşları hayli telaşlıdır ve uçuşta kanatların parlakları dikkat çeker. Özellikle üreme sezonunda boyunca yaptığı ötüşler kolaylıkla fark edilebilmektedir.

Yayılışı:

Palearktik bölge için göçmen bir kuş türüdür. Alacabalıkçıl, hemen tüm Avrupa'da, Orta Doğu'da İran'a kadar, Afrika'da ise Madagaskar'a

kadar olan bölgede yoğun bir dağılış göstermektedir. Afrika'nın bazı bölgelerinde (Namibya, Botswana, Zimbabwe, Mozambik) lokal olarak bulunmaktadır. Dünya üzerindeki bu dağılışın kuzey kısımları türün üreme bölgelerini, güney dağılışları ise türün kışlamak alanlarını oluşturmaktadır. Bir kısmı güney ve güney doğu Avrupa'da kışlamalarına rağmen çoğu popülasyonlar Afrika'da kışlar. Afrika'daki popülasyonları göçmen ve yerli bireylerden oluşmaktadır. Üreme dönemi sonrasında Palearktik popülasyonlar Ağustos-Kasım ayları arasında güneye göç ederler ve Şubat-Mayıs ayları arasında tekrar üreme bölgelerine geri dönerler.

Türkiye'ye ilkbaharla birlikte gelmekte ve bazı bölgelerde kuluçkaya yatmaktadır. Yurdumuzun hemen tüm sulak alanlarında rastlanabilir. Doğu Akdeniz sahilindeki lagünlerde bütün yıl boyu görülme ihtimali vardır. Meriç Deltası, İznik, Manyas, Uluabat, Akşehir-Eber gölleri, Ereğli Sazlığı, Sultan Sazlığı, Kızılırmak ve Yeşilırmak deltaları en önemli üreme alanları arasındadır.

Yaşam Alanları:

Alacabalıkçıl göller, akarsular, vadiler, bataklıklar ve diğer kalıcı ve değişken tatlı su kaynaklarının olduğu sulak alanlarda yaşayan karasal bir kuş

türüdür. Ancak çoğu coğrafyalardaki habitat değişiklikleri sebebi ile büyüklü küçüklü tüm çeltik tarlaları bu türün en önemli temel yaşam alanları arasına girmiştir. Ayrıca yaşam alanlarının yakınlarında, yuva yapmaktan hoşlandıkları ılgın, karaağaç ve dişbudak gibi verimli ağaçların olmasını da tercih ederler. Kuru habitatlardan ve çok yüksek derecede yağış alan yerlerden uzak dururlar. 2000 metreden yüksek olan dağ göllerinde üreyebilmelerine rağmen, üremek için çoğunlukla alçak arazileri tercih ederler. Buralar dışında ova vadiler, sulak vadiler, deltalar, tatlı su kanallar ve havuzları, etrafı bitki ile çevrili hendekler tercih ettiği yaşam alanları arasındadır.

Besinleri:

Alacabalıkçıl çoğunlukla su ortamındaki böcek larvaları ile beslenen bir tür olmasına karşın, zaman zaman 10 cm ye kadar olan balıkları,

Yazıda kullanılan tüm fotoğraflar Dr. N. Kaan ÖZKAZANÇ tarafından çekilmiştir

amfibileri, kabuklu hayvanları, yumuşakçaları, böcekleri, kelebekleri, örümcekleri ve çok olağan üstü koşullar altında küçük kuşları da diyetine dahil edebilmektedir.

Genellikle yalnız, kimi zaman 2-5 bireyden oluşan küçük gruplar halinde beslenmeyi tercih ederler. Ancak besin kıtlığının olduğu, göç ve kışlama gibi dönemlerde 20 ya da daha fazla bireyden oluşan sürüler halinde beslendikleri görülmektedir.

Biyolojisi:

Üreme döneminde Avrupa ve Kuzey Afrika'da üreyen bireyler Nisan ayından Haziran ayına kadar saf bireylerden oluşan kolonileri yaparlar. Ancak çoğu zaman karabatak ve diğer balıkçı kuş türleri, özellikle de akbalıkçıl ve gece balıkçıları ile birlikte görülürler ve koloniler yaparlar. Kimi zaman 2.000 çift ulaşan sürüler meydana getirirler. Alacabalıkçılar yuvalarını su yüzeylerinden 2 ila 20 metre yükseklikteki bir ağaç ya da çalının dallarına yaparlar. Korunaklı alanlarda yuvalar sık çalılık vejetasyon içine de yapılmaktadır. Yuvalanma alanları beslenme alanları içindeki 5 km'lik bir hat boyunca yer almaktadır. Çok özel durumlarda iki yuva arasında 0,5 metrelik mesafeler olsa da genellikle iki yuva arasında en az 5-10 metrelik bir uzaklık bulunmaktadır. Yuvalar ince çubuklar ya da sazlardan yapılmış kopmak bir platform şeklindedir. Yuvanın içi otlar ile örtülür.

Üreme sezonunda tek eşli olan alacabalıkçıl erkeği 2-3 gün içinde bir yuva yapar ve dişisini bekler. Dişiler bu yuvayı gördüklerinde erkeğe katılarak aileyi oluştururlar. Yumurta bırakma dönemi nerede ise tüm yıl boyunca sürmektedir.

Ancak Zimbabwe ve Güney Afrika'da Ağustos ile Mart ayları arasında, Güney Afrika'nın diğer bazı bölgelerinde Mart ile Ağustos ayları arasında yumurta koyma oranı en yüksek seviyesine ulaşmaktadır. Çiftleşmeden sonra dişiler yuvaya 3-6 adet yumurta bırakır. Dişi ve erkek 24-28 günlük bir süre boyunca gün boyu nöbetleşe kuluçkaya yatarlar. Yumurtadan çıkan yavruların beslenmesi de yine her iki ebeveyn tarafından ortaklaşa yapılmaktadır. Yeni bireyler her ne kadar 20 gün içinde uçmaya başlayabilseler de ancak 35 günlük oldukları zaman yuvadan ayrılır. Doğada 8 yıla kadar yaşıyan bireylere rastlanmıştır.

Alacabalıkçılar günlük faaliyetlerini çoklukla gündoğumu ve gün batımı saatlerindeki alacakaranlık dönemlerinde yaparlar. Bunun dışında kalan gün ve gece boyunca korunaklı bir yerde, yoğun bitki örtüsünün bulunduğu su kenarlarında ya da su üzerindeki yabani otlar üstünde tipik bir şekilde öne doğru eğik vaziyette ve hareketsiz bir şekilde tüneyerek zamanını

geçirirler. Ürkek bir tür olduğu için saklanacağı bitkilerden fazla uzaklara gitmezler.

Diğer tüm balıkçılar gibi su içinde yürüyerek avlandıkları gibi sazların ve ağaçların arasında gezerek de avlanırlar. Ağaçlara tırmanmakta ustadırlar. Kimi zaman bir ağaç ya da kamış üzerinde tüneyerek sudaki avlarını gözetlemektedirler.

Alacabalıkçıl Anadolu'nun birçok yerinde Toparak olarak da bilinmektedir.

Geniş dağılışı ve popülasyon miktarı dikkate alındığında alacabalıkçıl şu an için tehdit altında bir tür olarak kabul edilmemektedir. Bununla birlikte Avrupa'daki sayıları doğal ve yapay sulak alan habitatlarının kaybolması sebebi ile azalma eğilimi içine girmiştir. Ayrıca Nijerya'da bu tür geleneksel tıp ilaçlarında kullanıldığı için yoğun bir şekilde avlanmaktadır.

KAYNAKÇA:

Ergene, S. (1945) Türkiye Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Monografileri, Say:4, Kenan Matbaası, XX + 361s. + 104 Tablo İstanbul.

Hayman H., Hume R. (2005) Kuş Gözlemcisinin Cep Kitabı. Avrupa'nın Kuşları. Kuş Araştırmaları Deneği Yayınları. ISBN: 975-00270-0-0 Semih Ofset, Ankara (Çeviri:Beyser Semizoğlu)

Kızıroğlu, İ. (1989) Türkiye Kuşları (Kırmızı Listede Olanlar ve Bulundukları Bölgeler) Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 314 s. Ankara.

Kızıroğlu, İ. (2009) Türkiye Kuşları Cep Kitabı ISBN 975-7460-01-X Ankamat Matbacılık 564 s. Ankara.

Peterson, R., Mountfort. G., Hollom P.A.D. (1972) A Field Guide to the Birds of Britain and Europe. Printed in Great Britain Collins Clear-Type Pres London and Glasgow. ISBN 0 00 212020 8

Somçağ, S. (2005) Türkiye Kuşları. Yapı Kredi Yayınları-2273 ISBN: 975-08-1019-8 275 s. İstanbul.

Turan, N. (1990) Türkiye'nin Av ve Yaban Hayvanları. Kuşlar 2. Kitap. Orman Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı, Yayın ve Tanıtım Şube Müdürlüğü 274 s. Ankara.

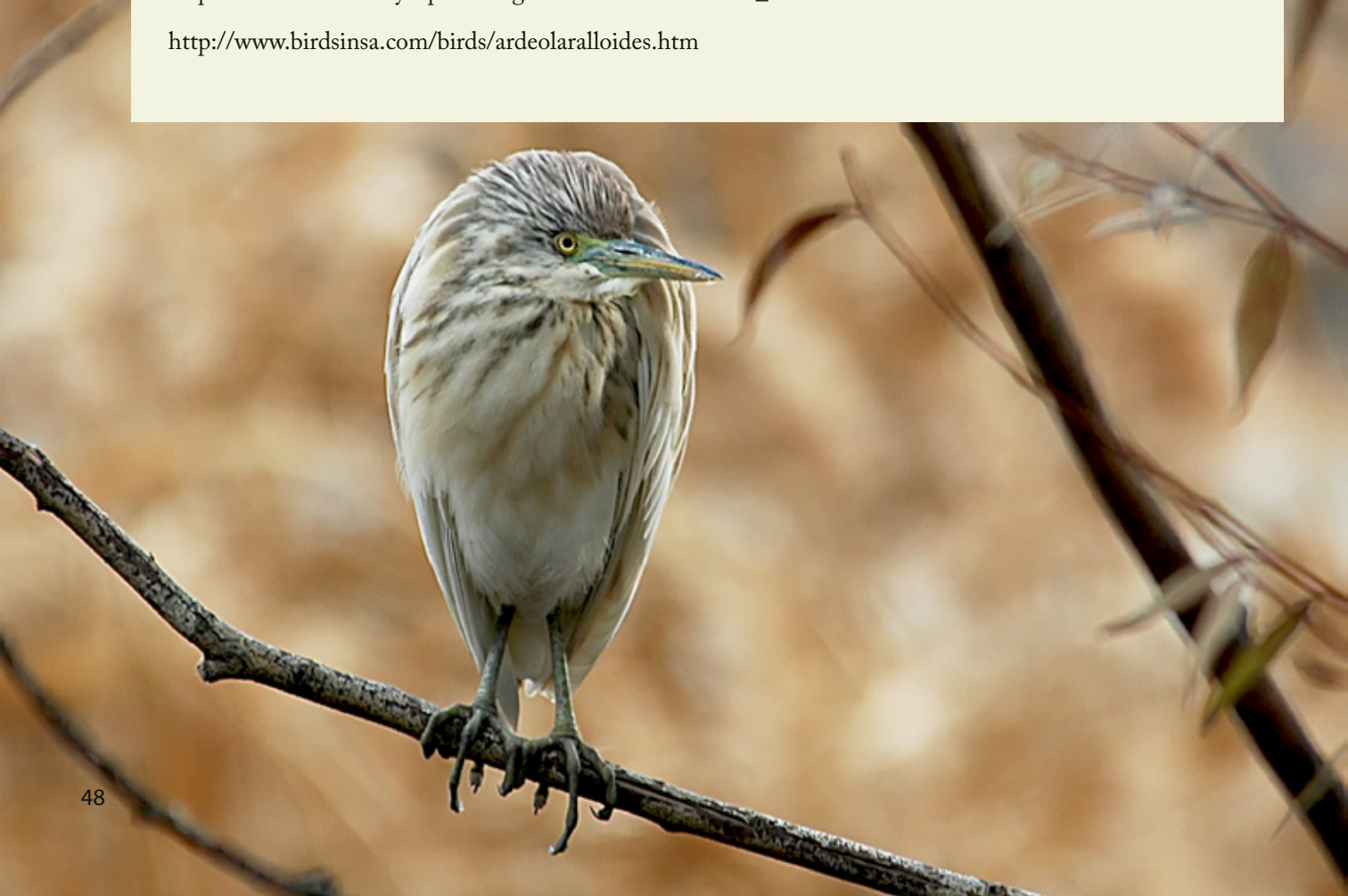
TRAKUŞ: <http://www.trakus.org>

IUCN : <http://www.iucnredlist.org>

ARKIVE: <http://www.arkive.org>

http://www.biodiversityexplorer.org/birds/ardeidae/ardeola_ralloides.htm

<http://www.birdsinsa.com/birds/ardeolaralloides.htm>

2011 ve 2012 yılları hariç borclu üyelerimizin listesi, 13.01 2012 tarihi itibarı ile bilgilerinize sunulmaktadır. Borclarınız konusunda gerekli duyarlılığı göstermenizi bekliyoruz. Yapılacak ilanlar sonunda Tüzüğümüze göre gereğinin yapılacağını bildirir, saygılar sunarız.

TOD Yonetim Kurulu

ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İli	ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İli
337	YUNUS ENSARİ	42.00	ANKARA	1910	SABRİ DALGIÇ	172.00	İZMİR
435	ORHAN ATAMAN	42.00	ANKARA	1963	YILDIZ YAPICI	30.00	MUĞLA
450	NUSRET GÖNÜLLÜ	42.00	ANKARA	1973	HÜSEYİN TÜRKMEN	30.00	İZMİR
510	KEMAL AŞK	42.00	İZMİR	1978	CEMİL ÖKTEM	162.00	İZMİR
559	AZİZ ÇAĞLAYAN	144.00	ANKARA	1981	HASAN BİLBAŞAR	60.00	ANKARA
866	ZİYAETTİN GÜNAY	78.00	ANKARA	1989	HÜSEYİN AVNİ KURTOĞLU	162.00	ANKARA
872	HASAN ÇANAKÇI	175.00	İSTANBUL	2152	MUHİTTİN AYDIN	42.00	GİRESUN
964	H.İBRAHİM GÖKOĞLU	42.00	ANKARA	2486	HAKKI SÖNMEZ	174.00	MERSİN
1034	YAVUZ AYTAÇ	114.00	ANKARA	2562	MÜDAHİR KESKİN	30.00	İSTANBUL
1071	ALİ RIZA UZUNER	162.00	ANKARA	2579	ABDULLAH GEZER	42.00	ISPARTA
1106	ORHAN KAYAKUTLU	162.00	ANKARA	2605	MELİH BOYDAK	42.00	İSTANBUL
1114	YURDAKUL ESEMENLİ	156.00	ANKARA	2640	FEVZİ KALAYCI	78.00	KASTAMONU
1152	RASİM GÜRBÜZ	60.00	ANKARA	2651	AHMET EMECAN	42.00	GİRESUN
1166	REFİK TONGUÇ	96.00	ANKARA	2674	İLKER TURAN	60.00	ANTALYA
1208	TABAN TANYELOĞLU	60.00	ANKARA	2688	KAYHAN ÖZ	170.00	BOLU
1213	YUSUF DİZDAR	156.00	ANKARA	2693	METİN BÜYÜKDUMAN	30.00	ANKARA
1223	MEHMET DAĞHAN	174.00	MUĞLA	2694	ALAATTİN BİTER	172.00	K.MARAŞ
1232	ALİ KALELİ	60.00	ANKARA	2710	HASAN EKİNCİ	168.00	ANKARA
1234	HASAN TETİK	162.00	ANKARA	2726	ŞEVKET AYHAN	156.00	MERSİN
1237	H.Tahsin TOKMANOĞLU	96.00	İSTANBUL	2732	ÖMER TOKOĞLU	144.00	ANKARA
1301	NİZAMETTİN ALTINIŞIK	156.00	ANKARA	2755	ALPTEKİN GÜNEL	173.00	TRABZON
1306	NİHAT ULUOCAK	42.00	İSTANBUL	2772	ADNAN ÇUVAŞ	156.00	ANKARA
1308	SUZİ ÖZMEN	132.00	ANKARA	2786	NEVZAT BALABAN	168.00	İZMİR
1328	İSMET ÖZTUNALI	132.00	ANKARA	2845	OSMAN ERCİYAS	42.00	İZMİR
1330	BURHAN AYTUĞ	174.00	İSTANBUL	2915	ŞERİF TORLAKÇI	172.00	İZMİR
1334	SÜLEYMAN ÇAKAL	174.00	İSTANBUL	2920	TUNCAY YEGÜL	42.00	ANKARA
1411	MUSTAFA SEÇKİN	96.00	ANKARA	2926	ALAETTİN KENDİR	42.00	ANKARA
1461	İBRAHİM ATAY	172.00	İSTANBUL	2986	NEŞET ŞİŞİK	42.00	İSTANBUL
1462	SELÇUK BAYOĞLU	172.00	İSTANBUL	3011	SALİH ASLAN	42.00	ANKARA
1533	YASİN BOZKURT	96.00	ANKARA	3099	BEDRİ OKTAY	30.00	ANTALYA
1566	MUZAFFER YILMAZ TANER	170.00	ANKARA	3101	NECMİ KAYA	18.00	ANTALYA
1583	DANIŞ ATILLA	162.00	ANKARA	3108	ERSAN İLKİN	30.00	BOLU
1617	ALİ OSMAN HASANBEŞEOĞLU	96.00	ANKARA	3109	KAMİL CANAN	78.00	BURSA
1651	MEHMET ÜNAL YAZIR	168.00	ANKARA	3111	METE SANYER	162.00	ANKARA
1654	ALİM EKİZ	132.00	ANTALYA	3138	AYDIN KÜMBETLİ	132.00	ANKARA
1699	FARUK EDİZ	114.00	ANKARA	3206	MEHMET BAYRAM GÖKDAĞ	171.00	ANKARA
1832	AYDIN DİLEK	60.00	ANKARA	3217	VELİ İÇKİN	172.00	DENİZLİ
1867	ÖMER SİRRI ERKULOĞLU	174.00	İZMİR	3232	HİLMİ GÜRDAL	78.00	ANTALYA
1868	HALİL SARAL	78.00	ANKARA	3234	SAVAŞ ÖZCAN	78.00	ANKARA
1875	HÜSEYİN AKSOY	132.00	İSTANBUL	3243	SALİH KOÇ	42.00	ANTALYA
1881	Nurettin Orhan KARATAYLI	132.00	ANKARA	3246	MUZAFFER AŞIR	42.00	ANKARA
1887	HULUSİ FEYYAZ SERİM	42.00	ANKARA	3306	MUSTAFA SARISOY	78.00	ANKARA
1893	KENAN TOK	170.00	ANKARA	3308	MUZAFFER TOPAK	42.00	ANKARA
1902	TURHAN GÜNAY	114.00	İSTANBUL	3313	AYDIN FERİT URALLI	172.00	İSTANBUL

ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ	ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ
3339	NEVZAT TATMAN	42.00	ANKARA	4619	BEDRİ ALTUK	78.00	ANTALYA
3380	EMİNE AYDAN ALANAY	42.00	ANKARA	4629	METİN SARIBAŞ	42.00	BARTIN
3393	HAYRULLAH OĞUZ	30.00	İSTANBUL	4631	MAHMUT ÇILAK	42.00	DENİZLİ
3468	DURGAL UÇAK	42.00	ANKARA	4636	FARUK BOYACI	30.00	İSTANBUL
3491	Abdurrahman DEVECİOĞLU	172.00	ANKARA	4641	NECAT ÇELİKTEN	78.00	ELAZIĞ
3499	TUNCAY ÖZGÖKMEN	96.00	ANKARA	4688	CEMAL YANIK	12.00	BOLU
3533	BÜLENT BAYGIN	60.00	BURSA	4742	AYSEL KELİCEN (HIZLI)	172.00	ANKARA
3559	EROL ERKAN	168.00	İZMİR	4796	ALİ RIZA SARI	172.00	ÇANAKKALE
3589	ALTAN MALKONDU	78.00	ANKARA	4805	MUSTAFA FAHRİ TÜMERDİRİM	42.00	ANKARA
3603	ALİ ŞEHİTOĞLU	42.00	ANKARA	4847	GÜRAY ÇAYIR	42.00	ANTALYA
3607	HÜSEYİN KARAHAH	42.00	ANKARA	4863	İSMET YÜCEL	30.00	ANTALYA
3626	AZİZ BOZATLI	78.00	ANKARA	4921	ALİ HAYDAR ÇETİN	78.00	İZMİR
3667	İSMAİL ÇELİK	168.00	ANKARA	4983	ABDÜLKADİR BİRDEN	170.00	ESKİŞEHİR
3676	HİKMET KUTLU	114.00	ANTALYA	4990	HAMLET YÜKSEL	42.00	İSTANBUL
3686	ATILLA GÖZÜBÜYÜK	156.00	İSTANBUL	5045	ABDULLAH BÜBER	78.00	ANKARA
3708	FERAMUZ ÖZBEK	42.00	ANTALYA	5053	İBRAHİM BALIKLI	42.00	İZMİR
3736	HAYİŞ ÖGET	132.00	ANKARA	5057	A.SAYIM ÇAKIR	172.00	BALIKESİR
3760	SAVAŞ AYBERK	42.00	İSTANBUL	5067	ARMAĞAN YALÇIN	60.00	ANTALYA
3787	TANZER ÇALIŞKAN	42.00	ANKARA	5068	FATİH CİVELEK	78.00	ANKARA
3829	MUZAFFER DOĞRU	96.00	ANKARA	5070	ZEKİ GÖRGÜ	172.00	ANKARA
3840	HALİT BABALIK	42.00	İSTANBUL	5158	MEHMET BOSTANKOLU	42.00	ANKARA
3886	RAHİMİ ERSÖZ	170.00	İSTANBUL	5160	ADNAN GENÇER	42.00	BURSA
3900	ATILLA ALAGÖZ	78.00	ANKARA	5164	SELİM KAPLAN	60.00	ANKARA
3947	ALİ KEMAL AKBULUT	172.00	TRABZON	5167	HİKMET ÖZTÜRK	78.00	ANKARA
3965	AHMET KUŞÇU	60.00	ANTALYA	5196	MAHMUT ÖZBEK	42.00	ANTALYA
3990	HANİFİ KARACA	30.00	ANTALYA	5205	A.Rahman MUSAPAŞAOĞLU	96.00	ANKARA
4056	ETHEM GÖRGÜN	162.00	ANKARA	5223	MEHMET TAŞ	168.00	ELAZIĞ
4074	YILMAZ ÇİÇEK	60.00	ANKARA	5253	NECMETTİN BÜYÜKKILIÇ	162.00	ELAZIĞ
4076	TANER SAVAŞAN	30.00	ANKARA	5256	OSMAN ÖZTÜRK	168.00	ELAZIĞ
4083	MAHİR FİSUNOĞLU	180.00	ADANA	5284	ATILLA ÖNER	78.00	İSTANBUL
4103	RAHİMİ TEKİN	162.00	ANKARA	5286	ERCAN VELİOĞLU	30.00	ANKARA
4105	GÜREL ŞİRİN	42.00	ANTALYA	5364	FİKRET IŞIK	172.00	ANTALYA
4107	EROL MUNANOĞLU	42.00	ANKARA	5384	SEDAT İBRAHİMAĞAOĞLU	162.00	TRABZON
4136	KAZIM TÜRKASLAN	60.00	İSTANBUL	5418	HASAN KAMİLOĞLU	78.00	İSTANBUL
4222	KERİM İNCİ	162.00	ANTALYA	5429	NURETTİN ERTAN ÇAKIR	162.00	GİRESUN
4272	AVNİ YÜCEL ERYILMAZ	42.00	İSTANBUL	5430	DURDALİ HAMARAT	78.00	ANTALYA
4299	GÜNDOĞAN GÜL	175.00	ANKARA	5432	NURHAN DALKILIÇ	132.00	ANTALYA
4306	SEVİN BİRDEN GÜRPINAR	144.00	ANKARA	5439	SALİHA YADİGAR	42.00	İSTANBUL
4361	ÖMER FARUK ALTUNTAŞ	60.00	TRABZON	5449	OSMAN ÖZEL	132.00	TRABZON
4383	ABDİ EKİZOĞLU	60.00	İSTANBUL	5451	HAMİT SERDAR KİP	156.00	ANKARA
4393	İLHAMİ ALKAN	42.00	İZMİR	5461	ÇETİN BARSGAN	60.00	İSTANBUL
4415	DUR SUN AYIK	172.00	ANKARA	5484	TURAN ÇAKALOĞLU	78.00	KASTAMONU
4421	ÖMER ÖZSOY	30.00	MERSİN	5498	NEZİH SÖZER	60.00	MUĞLA
4423	N. KEMAL GENCEL	42.00	ANKARA	5516	MELAHAT AKAR ŞAHİN	78.00	ANTALYA
4447	ÖZGEN KARAÇALI	156.00	ANKARA	5528	SEDAT KALEM	162.00	İSTANBUL
4484	HİKMET KOYUNCU	173.00	İSTANBUL	5531	FATMA GÜNGÖR	114.00	ANKARA
4529	FEVZİ SARIGÜL	162.00	ANKARA	5558	TUNCAY NEYİŞÇİ	42.00	ANTALYA
4562	METİN PİŞKİN	42.00	İSTANBUL	5587	BEDRİ KESİM	60.00	ANKARA
4571	BURHANETTİN SEÇKİN	78.00	ESKİŞEHİR	5602	RAMAZAN TATAR	168.00	MUĞLA
4580	ALİ AKGÜN	30.00	GİRESUN	5607	SÜLEYMAN KAÇAR	162.00	ANTALYA
4590	OSMAN AKÇA	42.00	BOLU	5661	AKİF KÜÇÜK	42.00	ANTALYA
4616	MEHMET KAMİL TARAKÇI	172.00	ANKARA	5664	BELKIS KORKMAZ	60.00	İSTANBUL
4618	İSMET ÇELİK	78.00	ANKARA	5683	MUSTAFA ŞEVKİ DOĞAN	78.00	MUĞLA

ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ	ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ
5698	MURAT GÜRTUNCA	162.00	KASTAMONU	5915	AHMET ÖZKAN	162.00	ELAZIĞ
5726	ÖZLEM ŞENEL ARSLAN	60.00	ANKARA	5917	NİHAL ÖZEL	102.00	İZMİR
5746	REMZİ RAHMANLI	168.00	ELAZIĞ	5918	YAŞAR SESİĞÜR	24.00	ANTALYA
5774	ZEKİ GELBAL	162.00	İSTANBUL	5919	HALİL İBRAHİM YALÇIN	162.00	K.MARAŞ
5775	MEHMET MELİH ARSLAN	42.00	ANKARA	5920	FİKRET CUVAÇ	60.00	DENİZLİ
5787	HALİM ŞAHİN	173.00	K.MARAŞ	5921	HAYATİ CAFEROĞLU	30.00	İZMİR
5799	TEMİMDAR KIREKER	42.00	ANKARA	5923	UFUK COŞGUN	78.00	ANTALYA
5804	BURHANETTİN SARIOĞLU	172.00	ANKARA	5926	ÖZALP ATEŞLİ	30.00	MERSİN
5810	İSMAİL ERSOY	96.00	ANKARA	5931	SABRİ OYMAK	78.00	ANKARA
5811	TEVFİK AKKAYA	42.00	ANKARA	5932	SEMA OYMAK	78.00	ANKARA
5812	ALİ TURGUT KUMAŞ	60.00	GİRESUN	5933	ARİF NURİ GÖKSUN	156.00	ANKARA
5820	AHMET ARİF AKDOĞAN	42.00	ANKARA	5934	NURAY ÖZBAĞCI	156.00	ANKARA
5825	ÜLKÜ İŞSEVER	30.00	ANKARA	5935	MEHMET GÜLTÜRK	114.00	ANTALYA
5826	FİKRİ TAŞÇI	60.00	ADANA	5938	KENAN OK	60.00	İSTANBUL
5828	MAHMUT AYDIN	42.00	İSTANBUL	5939	METİN KARADAĞ	42.00	ANKARA
5829	ABBAS ŞAHİN	30.00	İSTANBUL	5941	ENVER PALAŞOĞLU	132.00	ANKARA
5832	HÜSNÜ ÖZKAYA	56.00	İZMİR	5942	DURMUŞ ATEŞ	96.00	ADANA
5836	MEHMET POLAT	60.00	ANKARA	5943	NECATİ YAVUZÇETİN	60.00	ANKARA
5841	TUNCAY AKGÜN	60.00	İSTANBUL	5945	SELAHATTİN ATASOY	114.00	ANKARA
5844	İBRAHİM GÜRSOY	172.00	ANTALYA	5946	NİHAT ÖRTÜLÜ	144.00	ANKARA
5845	METİN COŞKUN	42.00	MUĞLA	5953	YUSUF SÖNMEZ	96.00	ANKARA
5853	YAŞAR AYTIMUR	132.00	ANKARA	5964	MERİÇ KUMBAŞLI	18.00	İSTANBUL
5854	OSMAN NEŞET AKAY	42.00	ANKARA	5965	BURÇAK ERDOĞAN ONUR	60.00	İSTANBUL
5855	İZZET YILMAZ	60.00	ANTALYA	5966	TANER OKAN	60.00	İSTANBUL
5856	SAİT ARDIÇ	60.00	ANKARA	5967	GÜLEN ÖZALP	42.00	İSTANBUL
5861	FAİK AKINÇ	114.00	TRABZON	5969	ALEV TUTUMLU	132.00	İSTANBUL
5863	CAVİT ARAZ	42.00	ANKARA	5971	SEVDA POLAT	156.00	MERSİN
5864	LÜTFİ VURAL	172.00	ZONGULDAK	5972	SERDAR ÖZALKAN	78.00	ADANA
5867	MEHMET ÖMER YAĞLIOĞLU	168.00	BOLU	5974	OSMAN POLAT	156.00	MERSİN
5868	AHMET ÖZCAN	132.00	BOLU	5980	İLHAN TAŞ	42.00	MERSİN
5870	SABRİ KARA	60.00	BURSA	5981	Mehmet Gökhan OĞUZ	60.00	ANTALYA
5872	SALİH AYDEMİR	168.00	ANKARA	5986	YALÇIN ONUKTAV	60.00	BURSA
5873	BÜLENT VELİOĞLU	132.00	BOLU	5989	RECAİ ŞENEL	60.00	BURSA
5876	HİKMET KAYA	42.00	SİNOP	5991	KÖKSAL KONAK	112.00	BURSA
5879	RAFET DÜĞÜNCÜ	60.00	ANKARA	5993	CEMAL BASRİ GÖKŞEN	78.00	MERSİN
5880	ENVER YILDIZ	96.00	ANKARA	5996	NEVZAT KARALAR	78.00	ADANA
5882	M.HİLMİ YENİKURTULUŞ	78.00	ANKARA	5997	SABAHATTİN ÇOBAN	114.00	ADANA
5885	YÜKSEL ÇİĞDEM	168.00	İZMİR	5999	ADEM ÖZDEMİR	156.00	ANKARA
5888	AHMET SİRRI BEŞEL	78.00	KASTAMONU	6000	NURİ SAĞLAMSOY	156.00	AMASYA
5891	KEMAL BAŞCAMBAZ	168.00	ANKARA	6001	SİTKİ ERAYDIN	78.00	ARTVİN
5894	MEHMET EMİN UZUNSOY	78.00	ZONGULDAK	6005	ÖZGÜR ALAÇAM	78.00	ARTVİN
5895	MUSTAFA ZEKİ YAPICI	162.00	ANKARA	6006	AŞKIN GÖKTÜRK	78.00	ARTVİN
5896	EROL KAMIŞ	96.00	ZONGULDAK	6007	ADEM DOĞAN	156.00	ADANA
5897	CABİR AYDIN	42.00	İSTANBUL	6008	MÜNİR MERSİNLİOĞLU	156.00	ADANA
5898	GÖKHAN ÜNAL	30.00	ANKARA	6009	HASAN GÜNGÖR	156.00	ADANA
5900	SİNAN GÖZÜYAŞLI	168.00	ANKARA	6013	ÖZAY KARABACAK	60.00	ADANA
5904	KAZIM AKTAŞ	168.00	MERSİN	6017	MUSTAFA GÖÇER	114.00	ADANA
5908	AHMET ÇOLAK	30.00	ANKARA	6018	EROL BÜYÜKDOĞAN	30.00	SİNOP
5910	YAŞAR TOKLU	162.00	ANTALYA	6023	CASİM CİHAN	30.00	ARTVİN
5911	SALİH SERDAR YEGÜL	156.00	ANKARA	6027	TUNCER ÇINAR	96.00	BOLU
5912	SELİM KARACA	162.00	ANKARA	6029	MUZAFFER KETMEN	150.00	K.MARAŞ
5913	AHMET ŞENYAZ	162.00	ANKARA	6030	MUSTAFA NEDİM KIVCI	150.00	K.MARAŞ
5914	NACİ TUNÇER	114.00	BOLU	6031	ÖMER FARUK AYDIN	150.00	ADANA

ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ	ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ
6032	AHMET ÖZENSOY	132.00	ADANA	6163	ŞEREF YAMAN	60.00	İSTANBUL
6034	RAMİZ ÇETİN	78.00	ADANA	6164	MEMDUH İĞİRCİK	150.00	İZMİR
6035	ERKAN ÇELİK	132.00	K.MARAŞ	6165	MUHSİN ÇUKADAR	60.00	TRABZON
6036	ÖMER ARSLAN	114.00	MERSİN	6167	HATİCE KARATEPE	42.00	DENİZLİ
6037	TAHSİN AKALP	60.00	İSTANBUL	6169	AHMET HAMDİ ONAN	42.00	İSTANBUL
6052	CEMAL DEMİRTAŞ	96.00	ANTALYA	6171	ERHAN ERCAN	150.00	KASTAMONU
6053	SEREN DEMİRTAŞ AKBAŞ	60.00	İZMİR	6173	NEDİM SARAÇOĞLU	42.00	BARTIN
6055	İSMAİL MENTEŞ	42.00	KASTAMONU	6178	HÜSEYİN ALTUNTAŞ	96.00	MUĞLA
6056	TURHAN ERKAN	150.00	ADANA	6181	FİDAN SUNAL	42.00	ANKARA
6057	İSMAİL ARICI	150.00	ADANA	6182	ASUMAN ÖZKAN	30.00	ANTALYA
6058	İ.KUBİLAY OĞUZ	60.00	ADANA	6183	CANTÜRK GÜMÜŞ	96.00	TRABZON
6061	ŞAKİR SERT	132.00	ANKARA	6185	GÜNDOĞDU MİLLİ	42.00	BURSA
6067	HİKMET HATIRNAZ	30.00	ANKARA	6186	ÖMER SARAÇOĞLU	60.00	İSTANBUL
6070	SEDAT AYANOĞLU	60.00	İSTANBUL	6188	ALİ ERTAN TATBUL	60.00	BURSA
6073	ARİF METİN	42.00	ANKARA	6192	NİLÜFER ŞAHİN	30.00	İSTANBUL
6077	ALAETTİN ÇAKIR	42.00	TRABZON	6197	GÖKHAN KARA	30.00	ANKARA
6086	FİLİZ SÖNMEZ	60.00	ANKARA	6200	RAMAZAN TOPAK	96.00	ANKARA
6087	KAMİL MASARACI	60.00	İSTANBUL	6206	HÜSEYİN MERT	30.00	ANTALYA
6089	CENGİZ ÖZTÜRK	78.00	K.MARAŞ	6207	MÜJGAN MERT	30.00	ANTALYA
6090	YUSUF TURAN	150.00	K.MARAŞ	6210	SEVGİ TÜRKAY	42.00	ANTALYA
6093	MEHMET GÖÇEBE	60.00	İSTANBUL	6212	SAMİ KILIÇ	42.00	ANKARA
6097	SUAT TOSUN	42.00	BOLU	6213	YÜKSEL TUTAK	30.00	İSTANBUL
6103	ERCAN ŞEN	78.00	KASTAMONU	6214	ÜLKÜ TUTAK	30.00	İSTANBUL
6105	UĞUR TÜFEKÇİOĞLU	114.00	ANKARA	6215	ERSİN GÜNGÖR	60.00	BARTIN
6108	HÜSEYİN ŞAHİN	60.00	ANTALYA	6216	AYDIN ÇETİNKAYA	60.00	İSTANBUL
6111	CEM SEÇKİN	30.00	MERSİN	6217	MUSTAFA PELEK	96.00	DENİZLİ
6113	HALİL CENGİZ SOĞANCIOĞLU	114.00	İZMİR	6223	BARIŞ EKŞİ	42.00	İSTANBUL
6117	O.YALÇIN KORAY	114.00	İZMİR	6227	AHMET YAŞAR YILDIZ	60.00	İSTANBUL
6120	FİKRET ERDOĞAN	42.00	İSTANBUL	6231	ASIM GÜR	30.00	İSTANBUL
6122	MELİH BATTAL	60.00	BURSA	6236	YUSUF FUAT ZAMAN	42.00	İSTANBUL
6124	MERAL KANDEMİR	24.00	İSTANBUL	6247	EREN ÇELİK	42.00	MERSİN
6125	KEMAL YILMAZ	30.00	İSTANBUL	6256	HASRET ATASOY	42.00	TRABZON
6127	HATİCE MÜDERRİSOĞLU	6.00	İSTANBUL	6258	ALİ KUNDAKÇI	78.00	ANKARA
6128	MÜEYYET ÇINARLI	114.00	ANKARA	6259	ADİL VARER	42.00	TRABZON
6129	İSMAİL HAKKI KILIÇARSLAN	114.00	BURSA	6263	İHSAN TOPTAN	96.00	ANKARA
6133	AZİZ BÜYÜKAYVAZ	30.00	İZMİR	6265	UĞUR ULAŞOĞLU	60.00	DENİZLİ
6134	NURAN BİRER	114.00	ANKARA	6267	KADİR ERDİN	78.00	İSTANBUL
6136	AHMET MACİT AKTUĞ	150.00	ESKİŞEHİR	6270	ADNAN ACAR	60.00	BURSA
6139	DAVUT ÇEBİ	114.00	ZONGULDAK	6272	HÜSEYİN DEVELİ	150.00	ANKARA
6140	AHMET REMZİ ÜNLÜ	12.00	ANTALYA	6275	KEMAL EVRENCİ	96.00	ANTALYA
6141	HÜSEYİN ALPER ÇOLAK	60.00	İSTANBUL	6276	YALÇIN YEŞİL KAYA	96.00	ANTALYA
6142	ERDEM BEKTAŞOĞLU	114.00	KASTAMONU	6279	GÜVEN ASLAN	78.00	İSTANBUL
6145	MELİH OLCAY	96.00	ANKARA	6284	ŞENER YILDIRIM	78.00	İSTANBUL
6147	ALİ ERKAN YÜCEL	150.00	İZMİR	6293	AYDIN ARSLAN	150.00	ÇANAKKALE
6148	MEHMET DOĞAN KANTARCI	60.00	İSTANBUL	6303	HALİL ŞENER	60.00	İSTANBUL
6151	DURAN KÖMÜR	150.00	K.MARAŞ	6304	İRFAN ÇAKI	60.00	İSTANBUL
6152	GÜLZADE KAHVECİ	78.00	ANKARA	6305	G.GALİP ELÇİ	96.00	İSTANBUL
6153	ÖZGEN GÜRSAN	78.00	ANKARA	6306	SELİM GEDİK	132.00	ADANA
6154	HİDİR GERÇEK	30.00	İSTANBUL	6313	HİKMET EROL KESKİNALEMDAR	96.00	TRABZON
6155	BURÇİN KAYA	114.00	ANKARA	6314	SAVAŞ ARSLAN	60.00	ANKARA
6156	UĞURCAN KAYA	114.00	ANKARA	6318	SALİH ÇOBAN	96.00	ANTALYA
6157	TUĞBA DENİZ	60.00	İSTANBUL	6319	SELAHADDİN AHISKALIOĞLU	96.00	TRABZON
6162	MEHMET ORHAN YAZICIOĞLU	42.00	İSTANBUL	6320	AHMET BOLAT	30.00	KASTAMONU

ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ	ÜYE NO.	ADI SOYADI	BORÇ MİKTARI	İLİ
6321	ÖMER SERT	42.00	ANTALYA	6495	HALİL İŞLER	42.00	İSTANBUL
6322	HALDUN AKTAŞ	96.00	ANTALYA	6497	ALİ İHSAN ÖZEN	60.00	DENİZLİ
6324	ALİ KAYA	96.00	ANTALYA	6500	RİFAT KURAL	42.00	ANKARA
6326	SABAHATTİN BULUT	42.00	İSTANBUL	6501	OSMAN KABAKÇI	42.00	ANKARA
6328	ATILLA GALİP	96.00	BURSA	6506	KAMİL GÜROL BUHAR	30.00	İSTANBUL
6329	SİBEL YILMAZ	60.00	ANKARA	6507	CAHİT ŞAHİN	30.00	ISPARTA
6330	NAZİF KARCI	42.00	MUĞLA	6510	EMİN GÜR	60.00	MERSİN
6334	GÖKÇE ŞENTÜRK	60.00	BARTIN	6511	HÜSEYİN İNCE	60.00	MERSİN
6335	İLHAN TÜRK	150.00	İSTANBUL	6512	SİNAN ERTEKİN	42.00	ANKARA
6336	EMRAH BOĞAN	60.00	K.MARAŞ	6515	SEZGİN AYAN	60.00	KASTAMONU
6337	İZZET TOPAL	78.00	MERSİN	6517	ÖZDEN MEKEÇ	60.00	ZONGULDAK
6339	ADİL ÇALIŞKAN	60.00	İSTANBUL	6519	YUSUF SAĞLAM	60.00	BOLU
6346	ASLAN MUSTAFA ULUÇAY	42.00	ANKARA	6522	AHMET SOMAY	42.00	İSTANBUL
6347	İLHAN KOCABİYİK	42.00	BURSA	6524	MEHMET AYDIN	30.00	K.MARAŞ
6354	İLÇİN ASLANBOĞA	78.00	İZMİR	6525	M.NAFİZ DURU	60.00	İSTANBUL
6358	MUHLİS KILIÇOĞLU	78.00	İSTANBUL	6528	FARUK HÜSEYİN ÇETİNEL	60.00	İSTANBUL
6359	DERYA EŞEN	42.00	BOLU	6529	OSMAN İKİNCİ	60.00	KASTAMONU
6360	GONCA ÖZTÜRK	78.00	AMASYA	6534	BERRİN ÖZER	42.00	İSTANBUL
6364	MEHMET RAGİP AÇIKBAŞ	78.00	İSTANBUL	6536	FİKRET UZUN	42.00	ANKARA
6370	KAAN TOPTAN	78.00	ZONGULDAK	6544	BÜNYAMİN GÜNAYDIN	42.00	ANKARA
6372	NURGÜL KARLIOĞLU	60.00	İSTANBUL	6547	MUSTAFA KEMAL GÜLER	42.00	BOLU
6373	GÜLTEKİN YALÇIN	60.00	BURSA	6549	YÜCEL FIRAT	42.00	ANKARA
6377	KENAN KAŞ	60.00	İZMİR	6550	KEMAL ÇETİNER	12.00	ARTVİN
6378	MEHMET SAİT KÖRCÜK	60.00	MERSİN	6551	HİDİR ESER AYDIN	42.00	BURSA
6379	YALÇIN AKSOY	78.00	ÇANAKKALE	6553	SEVİLAY SUNAMAK	42.00	BURSA
6381	AYHAN AKYOL	60.00	ISPARTA	6555	GÜNER BASKIN	42.00	MERSİN
6384	ZUHAL YILMAZ	78.00	AMASYA	6558	FEVZİ CEYLANI	42.00	ANTALYA
6386	SÜLEYMAN SIRRI KOÇAK	78.00	MERSİN	6564	MURAT ÇAVGA	42.00	İSTANBUL
6396	ÜNAL AKSOY	42.00	ANKARA	6567	EMİN MUHTAR	42.00	ZONGULDAK
6397	İSMAİL EROL	42.00	ESKİŞEHİR	6570	MAHMUT USTASÜLEYMAN	42.00	ANKARA
6405	SEMRA KARTAL	60.00	İSTANBUL	6574	SERAP YÜKSEKKAYA	42.00	İZMİR
6406	ERDAL AFACAN	60.00	İZMİR	6579	MUSTAFA BAHADIR	42.00	AMASYA
6408	KEMAL ESAT TOPUZ	78.00	ZONGULDAK	6586	SELAHATTİN ÖZTÜRK	42.00	ANKARA
6410	BEKİR DEĞİRMENCİ	78.00	ZONGULDAK	6587	SALİH TURHAN	30.00	ANKARA
6411	ÖZER GÜVEN	42.00	İSTANBUL	6592	FEYZULLAH HOREL	42.00	İSTANBUL
6415	NESİBE KÖSE	60.00	İSTANBUL	6595	FİLİZ KÜÇÜKOSMANOĞLU	30.00	İSTANBUL
6418	ABDÜLKADİR KARABİBER	60.00	GİRESUN	6596	TEOMAN KAHRAMAN	30.00	İSTANBUL
6419	ALİ KEMAL GÜNAYDIN	42.00	GİRESUN	6602	ZEKİ ÖZYILDIRIM	30.00	MUĞLA
6420	ALİ YİĞİT	78.00	ANKARA	6603	ERDOĞAN ERTÜRK	30.00	ANKARA
6425	GÖKAY KARAGÖZ	30.00	İSTANBUL	6605	MEHMET MISIR	30.00	TRABZON
6436	ADİL TOSYALI	60.00	İSTANBUL	6607	CEMAL SUNAR	30.00	ANKARA
6444	SEHER OYDU	60.00	İSTANBUL	6610	AHMET ÇAKIR	66.00	İZMİR
6448	MEHMET ORUÇOĞLU	60.00	MERSİN	6612	NASUH KARATAŞ	30.00	ANTALYA
6449	HÜSEYİN BİRİNCİ	60.00	İSTANBUL	6617	MEHMET ÖZ	30.00	ESKİŞEHİR
6450	VEYSEL ÖNEN	60.00	ELAZIĞ	6619	HALUK TİMURÖĞLU	30.00	İSTANBUL
6455	İSMET ŞEŞEN	60.00	ARTVİN	6624	SAİT ÖZKARA	30.00	İSTANBUL
6460	SEBATİ NUR AKBAŞ	60.00	ANKARA	6626	MEHMET MELİH AYDINLI	30.00	ANKARA
6472	YALÇIN KUVAN	60.00	İSTANBUL	6627	SELAMİ BAYRAK	30.00	BOLU
6474	MEHMET SEZGİN	42.00	İZMİR	6628	YUSUF METİN İŞÇEN	30.00	ANTALYA
6479	HASAN ÖZTÜRK	60.00	KASTAMONU	6629	MEHMET BAHADIR KÖMÜRCÜ	30.00	İSTANBUL
6481	ASIM SAĞBİLİ	30.00	ADANA	6634	ŞİH MÜSLÜM GÖKHAN	30.00	İSTANBUL
6486	ÖMER EKER	60.00	K.MARAŞ	6635	OSMAN ÖRCÜN	30.00	DENİZLİ
6488	KUBİLAY KELEŞ	60.00	İSTANBUL	6637	ÜMİT DÖNER	30.00	MUĞLA

Liste hazırlandıktan sonra borçlarını ödeyen sayın üyeler bu duyuruyu dikkate almayınız.

III. ORMANCILIKTA SOSYO-EKONOMİK SORUNLAR KONGRESİ BİRİNCİ DUYURU

11-13 EKİM 2012

İstanbul Üniversitesi Doktora Salonu

KONGRE KURULLARI

ONURSAL BAŞKAN

Prof Dr. Yunus SÖYLET

İstanbul Üniversitesi Rektörü

KONGRE BAŞKANI

Prof Dr. Ahmet YEŞİL

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanı

BİLİM KURULU*

*Unvanlar içinde soyadların alfabetik sırasına göre

Prof. Dr. Aytuğ AKESSEN	İÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Sedat AYANOGLU	İÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Aynur AYDIN ÇOŞKUN	İÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR	Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi
Prof. Dr. Abdi EKİZOĞLU	İÜ Orman Fakültesi (E)
Prof. Dr. Avni Yücel ERYILMAZ	Haliç Ü. Müh. ve Mim. Fak.
Prof. Dr. Erdoğan GAVCAR	MÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Osman GÖKÇE	E. Ü. Ziraat Fakültesi (Emekli)
Prof. Dr. Özden GÖRÜCÜ	KSİÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Cantürk GÜMÜŞ	KTÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Ergun İLTER	AİBÜ İkt ve İd. Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Hüseyin KOÇ	İÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Devlet TOKSOY	KTÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Ahmet TÜRKER	İÜ Orman Fakültesi
Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER	KTÜ Orman Fakültesi

DÜZENLEME KURULU

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. Aynur AYDIN ÇOŞKUN
İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi

Düzenleme Kurulu Üyeleri*

*Unvanlar içinde soyadların alfabetik sırasına göre

Doç. Dr. Erdoğan ATMİŞ	Bartın Ü. Orman Fakültesi
Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN	Çankırı Karatekin Ü. Orman Fakültesi
Doç. Dr. Ahmet TOLUNAY	SDÜ Orman Fakültesi
Yrd. Doç. Dr. O. Devrim ELVAN	İÜ Orman Fakültesi
Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ	Kavram MYO
Yrd. Doç. Dr. Oğuz KURDOĞLU	KTÜ Orman Fakültesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil YURDAKUL	İÜ Orman Fakültesi
Dr. Tezcan YILDIRIM	İÜ Orman Fakültesi
Dr. Ufuk COŞGUN	Batı Akdeniz Orm. Araş. Müd.
Dr. Nimet VELİOĞLU	İÜ Orman Fakültesi

AMAÇ

Orman kaynakları, ekolojik-çevresel, sosyal-kültürel ve ekonomik-fınansal alanlarda etkileri olan pek çok işlevi bulunan kamusal varlıklardır. Ülkemizde ve dünyada bu işlevlerin gerçekleştirilmesinde bir takım darboğazlar vardır. Bu darboğazların kaynaklarının büyük bir bölümü ekonomik, sosyal ve kültürel içeriklidir. Ormancılığın ekonomik, sosyal ve kültürel boyutunun gerek küresel gerekse ulusal ölçekte araştırılması, tartışılması ve değerlendirilmesinin bütünlük bir şekilde ve eşgüdüm içerisinde yapılması amacıyla 13.09.2001 tarihinde müteveffa Prof. Dr. Uçkun GERAY öncülüğünde “Ormancılık İktisadi ve Sosyal Çalışma Grubu (ORMİS)” kurulmuştur. Oluşumun amaçlarından birisi grubun çalışma sahasında bilimsel çalışmalar yapan bilim insanlarını dönemsel olarak bir araya getirip bilgi paylaşımını sağlamaktır. Bu amaçla birincisi Ankara Üniversitesi Çankırı Orman Fakültesi tarafından Ilgaz’da; ikincisi Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi tarafından Isparta’da yapılan “Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresinin üçüncüsü 11-13 Ekim 2012 tarihleri arasında İstanbul’da yapılacaktır. Yönetim Kurulunun; İstanbul’da yapılacak Kongrenin uluslararası katılımlı yapılması kararı gereğince Kongreye konusunda uzman yabancı bilim insanları da davet edilecektir. Davet edilecek yabancı bilim insanları ekonomi, politika ve hukuk alanlarından birer kişi olacak şekilde Yönetim Kurulu tarafından belirlenecektir.

Bu kongrenin amacı,

1. ORMİS üyelerini ve ormancılığın iktisadi, sosyal ve kültürel alanlarında çalışmalar yapan bilim insanlarını bilimsel bir toplantıda bir araya getirmek,
2. Güncel gelişmeler ışığında, ormancılığın iktisadi, sosyal ve kültürel darboğazlarını ve çözüm önerilerini tartışmak,
3. Bu alanlardaki araştırmalarda öncelikleri belirlemek,
4. ORMİS’i etkinleştirme stratejilerini görüşmek ve değerlendirmektir.

KONGRENİN DİLİ

Kongrenin dili Türkçedir, yabancı konukların bildirileri İngilizce dilinde olacaktır.

BİLDİRİ ÖZETİ HAZIRLAMA KURALLARI

Kongrede kabul edilen bildiriler sunulacak ve tam metinleri CD-kitap olarak basılacaktır. Bildiri özetleri en az 400 en fazla 500 sözcükten oluşmalı, araştırmada kullanılan yöntem ile temel bulguları ve sonuçları içermelidir. Özetle birlikte anahtar kelimeler de (3-6 adet) verilmelidir. Bir kişi en fazla bir bildiri sunabilir ve en fazla iki bildiride ismi olabilir. Her bildiri en az üç hakeme gönderilecektir.

ÖNEMLİ TARİHLER

Bildiri Özetlerinin son teslim tarihi	02 Mart 2012
Kabul edilen bildiri özetlerinin duyurulması	27 Nisan 2012
Bildirilerin teslimi için son tarih	01 Temmuz 2012

ULAŞIM VE KONAKLAMA BİLGİSİ

Ulaşım ve konaklama ile ilgili bilgilere web sayfamızdan ulaşabilirsiniz.
<http://www.foreteconomics.org> Katılım ücreti olarak 100 TL alınacaktır.

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR*

İstanbul Üniversitesi

TÜBİTAK

Türkiye Ormancılar Derneği

ORKOOP

İLETİŞİM

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof.Dr. Aynur AYDIN ÇOŞKUN

İÜ Orman Fakültesi, Bahçeköy-İstanbul

Tel: 0 212 226 11 00

Faks: 0 212 226 11 13

e-posta: ormis@foreteconomics.org,

aynur90@yahoo.com, ozden@karatekin.edu.tr

URL: <http://www.foreteconomics.org>

*Destek vermesi beklenen kuruluşlar

YİTİRDİKLERİMİZ

HASAN ŞENOL AKYÜZ
ARHAVİ - 1972
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ - 1995
ANKARA - 03.11.2011

SABRİ ATABEK
SİNOP - 1925
İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ – 1947
ANKARA – 02.12.2011

ÖMER LÜTFİ ÖRNEKOL
SİVAS - 1920
İ.Ü. Orman Fakültesi - 1943
Ankara - 18.11.2011

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

Derneğimizin 2 ayda bir çıkan yayını
ORMAN ve AV Dergisi'ne
gönüllü abone olabilirsiniz.

Üye ödentilerinin ve dergi gönderim ücretinin yatırılacağı;

BANKA HESAP NUMARASI:
AKBANK KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
HESAP NO: 66319
ŞUBE KODU: 101
IBAN: TR36 0004 6001 0188 8000 066319

veya

POSTA ÇEKİ HESABI: 279 358

2011 üye ödentisi: 30 TL.

Dergi gönderim ücreti (1 yıllık) : 30 TL.